

ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง”

ของ ธัญชนิต มากมี

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์)

.....ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี)

.....กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ มีแจ้ง)

.....กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัดดา)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพ่วง)

อนุมัติ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กรองกาญจน์ ชูทิพย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือ ตอนล่าง
ผู้วิจัย	ธัญชนิต มากมี
ประธานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ มีแจ้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัตตา
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ กศ.ด. การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2568
คำสำคัญ	ข้อเสนอเชิงนโยบาย, การบริหาร, ทักษะชีวิต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง วิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ครูหัวหน้างานวิชาการ 50 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 50 คน โดยการสุ่มหลายขั้นตอน และผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ขั้นตอนที่ 2) การจัดทำและตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือ ได้แก่ แบบตรวจสอบความเหมาะสม ขั้นตอนที่ 3) การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 110 คน โดยการสุ่มหลายขั้นตอน เครื่องมือ ได้แก่ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์

ผลการวิจัย พบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) กลยุทธ์ และ 5) มาตรการ ผลการตรวจสอบข้อเสนอเชิงนโยบายผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า มีความเหมาะสม ส่วนผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อเสนอเชิงนโยบายนี้ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ พัฒนาผู้บริหารและครู เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายภายในและภายนอกเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

Title THE POLICY PROPOSALS OF THE ADMINISTRATION FOR
DEVELOPING STUDENTS' LIFE SKILLS UNDER THE LOWER
NORTHERN PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

Author Thunchanit Markmee

Advisor Associate Professor Jitima Wannasri, Ph.D

Co-Advisor Associate Professor Samran Mejang, Ph.D
Assistant Professor Tussana Siputta, Ph.D

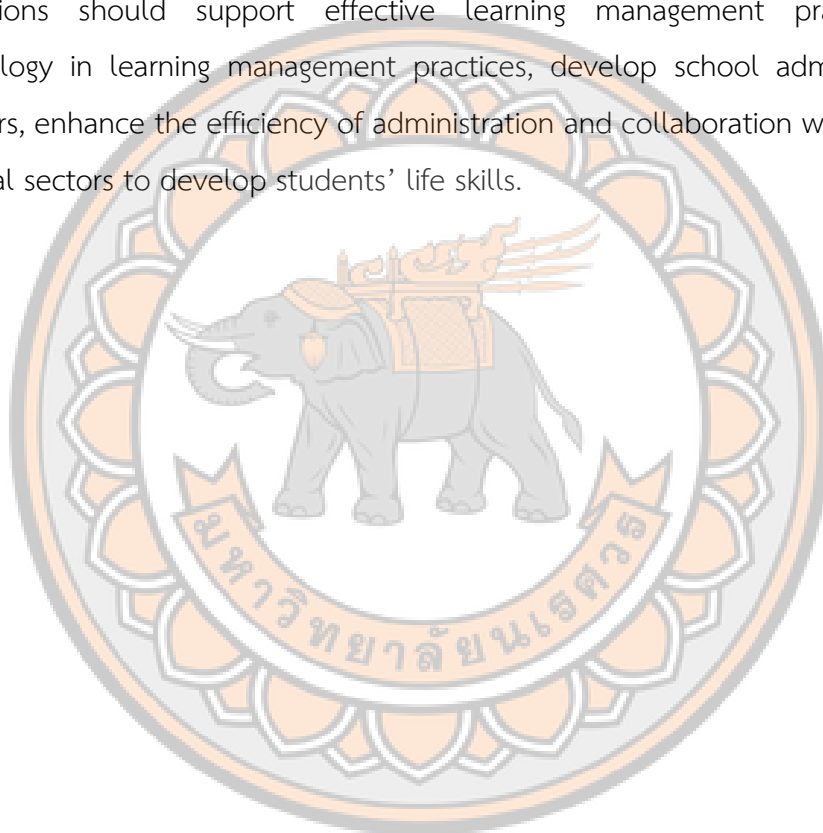
Academic Paper Ed.D. Dissertation in Educational Administration,
Naresuan University, 2025

Keywords Policy proposals, Administration, Life skills

ABSTRACT

This research aims mainly to improve policy proposals for administration to develop students' life skills in educational institutions under the Office of the Lower Northern Primary Educational Service Area. The research methodology is divided into 3 steps: Step 1) Study of the current situations, problems, needs, and guidelines for establishing administration policies to develop students' life skills in educational institutions. The informants are 50 heads of academic teachers, 50 school administrators, using multi - stage random sampling, and 5 qualified persons using purposive sampling. The tools are questionnaires and interview forms. Step 2) Preparation and examination of the appropriateness of policy proposals for administration to develop students' life skills in educational institutions. The informants are 9 experts using purposive sampling. The tool is a suitability check form. Step 3) Assessment of the feasibility and usefulness of policy proposals for administration to develop students' life skills in educational institutions. The informants are 110 persons of administrators of the Education Area Office, directors of policy and planning groups, and school administrators, using multi - stage random sampling. The tools are a feasibility and usefulness assessment form.

The research results show that the policy proposals for administration to develop students' life skills in educational institutions under the Office of the Lower Northern Primary Educational Service Area are consisted of 5 components: 1) vision, 2) mission, 3) goals, 4) strategies and 5) measures. The results of the examination of the policy proposals, the experts agreed that they were appropriate. The results of the evaluation of the feasibility and usefulness, overall is at the highest level. The policy proposals for administration to develop students' life skills in educational institutions should support effective learning management practices, utilize technology in learning management practices, develop school administrators and teachers, enhance the efficiency of administration and collaboration with internal and external sectors to develop students' life skills.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ มีแจ้ง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัดดา กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนให้การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้วิจัยมาโดยตลอด ทำให้การวิจัยครั้งนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กองพวง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ได้ตรวจแก้ไขเครื่องมือ ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา รองศาสตราจารย์ ดร.วรินทร์ บุญยั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาวัลย์ อุ่นกอง ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์แนวทางกำหนดนโยบาย ดร.ธีร ภาวักนันท์ ดร.พัฒนะ พัฒนทวิตล ดร.ภูธร จันทะหงส์ ปุณยจรัสธำรง ดร.สุรินทร์ มั่นประสงค์ ดร.วีระ แฉ่งกลีการ และขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบาย ดร.สมเกียรติ บุญรอด ดร.ชนะ สุ่มมาตย์ ดร.สังคม จันทร์วิเศษ ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา รองศาสตราจารย์ ดร.นิคม นาคอ้าย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร ธำรงโสทธิสกุล ดร.ศิริวรรณ ขวัญมุข ดร.เดชา ลุนาวงค์ และดร.วรรณทิ ศรีโนนยาง ที่ทำให้การวิจัยครั้งนี้ มีความสมบูรณ์และทรงคุณค่า

ขอขอบคุณคณะผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คณะผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวก ข้อมูลสารสนเทศในการเก็บข้อมูล ตอบแบบสอบถาม และให้การสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณะผู้บริหาร คณะครูโรงเรียนอนุบาลศรีนคร (ไทยธัญญานุกูล) และคณะครูโรงเรียนบ้านน้ำชุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผู้เป็นกัลยาณมิตรที่ดี ที่ให้การสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ในการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้คำชี้แนะ ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนในทุกด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

ธัญชนิต มากมี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
ประกาศคุุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามของการวิจัย	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
1. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบาย	18
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา	52
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์	60
4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิต.....	71
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	87
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย	101

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	102
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการกำหนดนโยบาย การบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง.....	107
ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำและตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง	114
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบาย การบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง.....	117
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	120
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการกำหนดนโยบาย บริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง	121
ตอนที่ 2 ผลการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง	150
ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบาย การบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง.....	164
บทที่ 5 บทสรุป.....	178
สรุปผลการวิจัย	180
อภิปรายผลการวิจัย	188
ข้อเสนอแนะ	198
บรรณานุกรม	200
ภาคผนวก	208
ประวัติผู้วิจัย	289

สารบัญตาราง

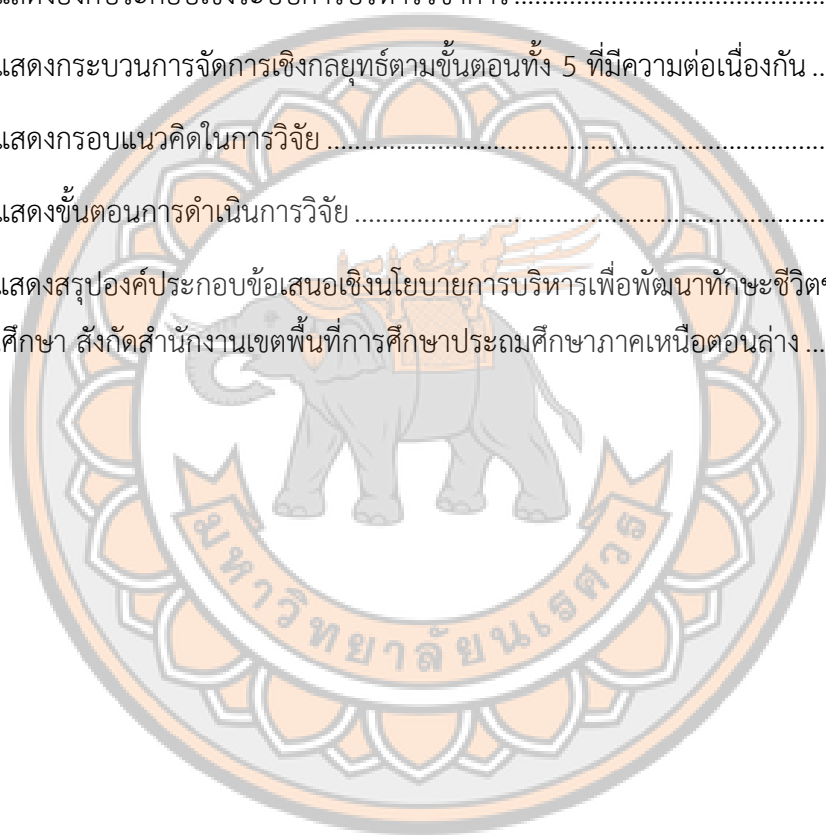
หน้า

ตาราง 1 แสดงการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคำสำคัญในวิสัยทัศน์กับพันธกิจ	28
ตาราง 2 แสดงการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างพันธกิจกับเป้าหมาย.....	30
ตาราง 3 แสดงผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะชีวิต	80
ตาราง 4 แสดงผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของข้อเสนอเชิงนโยบายจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	100
ตาราง 5 แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูล จากครูหัวหน้างานวิชาการ	109
ตาราง 6 แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหารสถานศึกษา	111
ตาราง 7 แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้ทรงคุณวุฒิ.....	113
ตาราง 8 แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย จากผู้ทรงคุณวุฒิ.....	116
ตาราง 9 แสดงที่มาของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	117
ตาราง 10 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ในสถานศึกษา.....	121
ตาราง 11 ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา.....	130
ตาราง 12 ผลการศึกษาความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ในสถานศึกษา.....	135
ตาราง 13 ผลการศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ในสถานศึกษา.....	140
ตาราง 14 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะ ชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา (วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์).....	153
ตาราง 15 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียนในสถานศึกษา (มาตรการ).....	156
ตาราง 16 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และ ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน	164

ตาราง 17 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวม.....	165
ตาราง 18 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์	166
ตาราง 19 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านพันธกิจ.....	167
ตาราง 20 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านเป้าหมาย	168
ตาราง 21 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านกลยุทธ์.....	169
ตาราง 22 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านมาตรการของกลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพและทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา.....	171
ตาราง 23 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อ พัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านมาตรการของกลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนสถานศึกษาให้ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ...172	
ตาราง 24 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อ พัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านมาตรการของกลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และ บุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะ ชีวิตของนักเรียน	173
ตาราง 25 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อ พัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านมาตรการของกลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	175
ตาราง 26 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อ พัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านมาตรการของกลยุทธ์ที่ 5 สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	176

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย.....	32
ภาพ 2 แสดงทฤษฎีเกี่ยวกับวงจรบริหารคุณภาพ PDCA.....	54
ภาพ 3 แสดงวงจร PDCA กับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง.....	55
ภาพ 4 แสดงองค์ประกอบเชิงระบบการบริหารวิชาการ	58
ภาพ 5 แสดงกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ตามขั้นตอนทั้ง 5 ที่มีความต่อเนื่องกัน	65
ภาพ 6 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	101
ภาพ 7 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	103
ภาพ 8 แสดงสรุปองค์ประกอบข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง	163

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์เพื่อให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ดังจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) สอดคล้องกับการจ้างงานและเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) รวมทั้งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาว่า ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561 - 2580 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้มีทักษะความรู้ เป็นคนดี มีวินัย และดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า ตามที่กำหนดในยุทธศาสตร์ชาติที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัย พัฒนาทักษะความสามารถการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาหรืออาชญากรรมต่าง ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่นทางความคิด รวมถึงทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ

รวมถึงการวางพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อการวางแผนชีวิตและวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยและนำไปปฏิบัติได้ ตลอดจนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน รวมถึงทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม

ปัจจุบันนโยบายและจุดเน้นของนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ข้อที่ 2 การยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะด้าน Soft Power และสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 - 2568 ข้อที่ 3 ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยและหลากหลาย โดยพัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะผู้เรียน ตามความถนัด ความสนใจ ด้วยการเรียนรู้อย่างมีความสุข และข้อที่ 5 ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเสริมสร้างทักษะชีวิต ผ่านการเรียนรู้ในทุกสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายและเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านความสามารถและทักษะตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร และมีภูมิคุ้มกันการดำเนินชีวิต ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงและท้าทาย ซึ่งต้องใช้กระบวนการคิดและการตัดสินใจที่เหมาะสม จึงจะสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัยและมีความสุข จึงได้นำ “การพัฒนาทักษะชีวิต” บรรจุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระบุสมรรถนะผู้เรียนข้อ 4 ว่า “ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนาทักษะชีวิต” และเพื่อเป็นการนำสู่การปฏิบัติการเรียนรู้สอนอย่างเป็นรูปธรรม ได้กำหนดองค์ประกอบสำคัญของทักษะชีวิตครอบคลุม 4 ด้าน คือ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด และ 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นคุณลักษณะหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพคน เนื่องจากทักษะชีวิตเป็นความสามารถทางสังคมที่จะช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลการจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น ทักษะชีวิตจะเกิดขึ้นได้จากประสบการณ์

การมีแบบอย่างที่ดี และเกิดจากการเรียนรู้ผ่านการเรียนการสอน ผ่านกิจกรรมได้ลงมือปฏิบัติ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์ซึ่งกันและกัน การพัฒนาทักษะชีวิตจึงเกิดจากการพัฒนาความรู้ความสามารถภายในตัวของผู้เรียนเองและต้องใช้เวลาในการพัฒนาฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาและครูจึงมีความจำเป็นสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กโดยการจัดกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต เป็นภูมิคุ้มกัน ใช้ชีวิตอย่างมีสติ มีความเข้มแข็งและเผชิญปัญหาตั้งรับต่อการก้าวหน้าทางสังคมที่พัฒนาอย่างรวดเร็วได้อย่างรู้เท่าทัน

สังคมมีความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วในการสื่อสาร การดำเนินชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลง จำเป็นต้องตั้งรับการมีวิถีชีวิตในยุคใหม่อย่างมีทักษะชีวิต การดำเนินชีวิตในสังคมประกอบกับการเลี้ยงดูบุตรหลานที่ขาดการดูแลอย่างใกล้ชิด รวมถึงการเผชิญกับสิ่งยั่วยุต่าง ๆ ความคาดหวังของผู้ปกครองก่อให้เกิดปัญหาทางด้านการปรับตัว ด้านอารมณ์ จิตใจ ความเครียด ปัญหายาเสพติด ปัญหาเด็กติดเกม และพฤติกรรมทางเพศ การตั้งคร่ำครวญก่อนวัยอันควร หรือจนนำไปสู่ปัญหาการฆ่าตัวตาย การดำรงชีวิตท่ามกลางกระแสที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นนี้ ทักษะชีวิตจึงมีความสำคัญ เพื่อให้ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ได้

การเสริมสร้างทักษะชีวิตให้แก่ผู้เรียนเป็นสิ่งที่ทุกโรงเรียนดำเนินการอยู่ตามปกติ แต่ยังขาดการปฏิบัติที่จริงจังทั้งระบบที่ชัดเจน เห็นได้จากพฤติกรรมของคนไทยและหรือเยาวชนไทย มีความเป็นวัตถุนิยม รับเอาค่านิยมและวัฒนธรรมต่างชาติอย่างขาดการไตร่ตรองใคร่ครวญที่ดี ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ขาดความสมดุลด้านจิตใจ ขาดความรู้ความเข้าใจในแก่นแท้ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเอง สังคมเกิดความเสื่อม ด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น ไม่ประมาณตน พุ่มเพื่อย ขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ไม่ชอบการทำงานเป็นทีม ขาดการวางแผนในการทำงาน ไม่ตรงต่อเวลา คำนึงถึงแต่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ดังนั้น จึงทำให้เกิดปัญหาและมีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้นในทุกขณะ (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, วิเคราะห์ลักษณะอุปนิสัยคนไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ : ออนไลน์) โลกยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง โรงเรียนต้องปรับกระบวนการทัศน์และเปลี่ยนวิธีการทำงานเพื่อก้าวสู่สังคมฐานความรู้ อีกทั้งในการบริหารราชการแนวใหม่ที่หน่วยงานราชการต้องพัฒนาความรู้ความเชี่ยวชาญให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยยึดหลักการบริหารราชการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ที่ว่าส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการเพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานทางการศึกษาและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีความสำคัญในการจัดการความรู้ จึงต้องปรับบทบาทให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบตัวและสังคมโลก

การพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชน จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงและเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคตจึงเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยเสริมสร้างทักษะชีวิต ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะตามนโยบายของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาและการประเมินเสริมสร้างทักษะชีวิตและพฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้มีพัฒนาการที่ดีมีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับมือกับปัญหาและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน รวมถึงบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิต เช่น การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning การใช้สถานการณ์จำลอง การอภิปรายกลุ่ม การแก้ปัญหา เพื่อให้ครูสามารถบูรณาการทักษะชีวิตในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เช่น กิจกรรมแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้แบบโครงงาน กิจกรรมแนะแนวและจิตอาสา การเสริมสร้างทักษะการตัดสินใจ การจัดการอารมณ์ และการสื่อสาร และสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อทักษะชีวิต ทั้งนี้สถานศึกษาควรจัดบรรยากาศที่ปลอดภัย เป็นมิตร เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออก เรียนรู้ความแตกต่าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และสามารถทดลอง แก้ไข เรียนรู้จากความผิดพลาดได้ มีการประเมินและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ใช้การประเมินทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และสนับสนุนส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน

นโยบาย เป็นกรอบแนวทางหรือข้อกำหนดที่องค์กรหรือหน่วยงานใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจ ดำเนินการ หรือแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ในระยะยาว โดยนโยบายสามารถกำหนดได้ทั้งนโยบายระดับชาติ ระดับองค์กร หรือระดับสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษานโยบายเป็นแผนหรือแนวทางที่ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ช่วยให้สถานศึกษามีเป้าหมายและทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นเครื่องมือบริหารใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ควบคุม และประเมินผลการดำเนินงาน สร้างความสอดคล้อง เชื่อมโยงระหว่างผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และชุมชน ให้ทำงานไปในทิศทางเดียวกันรองรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นกลไกในการปรับตัวและพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมและโลก ทำให้การบริหารมีระบบ มีเป้าหมาย และมีความชัดเจน การบริหารจัดการสถานศึกษา

ในยุคปัจจุบันมีความซับซ้อนมากขึ้น ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหาร เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และความคาดหวังจากสังคมในการยกระดับคุณภาพการศึกษา “นโยบาย” จึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดกรอบทิศทาง และแนวทางในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) ระบุให้สถานศึกษาต้องมีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ โดยอิงหลักธรรมาภิบาล ซึ่งนโยบายเป็นเครื่องมือที่ใช้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบริหารทุกมิติ เช่น ด้านบุคลากร งบประมาณ การเรียนการสอน และการประกันคุณภาพ นอกจากนี้ นโยบายจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ ยังมีบทบาทในการกำหนดมาตรฐานและสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ให้สถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของตนเอง หากขาดการวางนโยบายที่ดีและไม่สามารถถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ อาจส่งผลให้การบริหารงานขาดทิศทาง ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้อย่างแท้จริง ดังนั้นการศึกษาถึงบทบาทและความสำคัญของนโยบายที่มีผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา จึงเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนากรอบบริหารให้สอดคล้องกับนโยบายและเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างยั่งยืน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการนำนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติ ใช้ในการกำหนดทิศทางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อให้ไปในแนวทางเดียวกันทั้งสำนักงานเขตพื้นที่ในการลงสู่ปฏิบัติของสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับบริบทของเขตพื้นที่ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดอบรม เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะชีวิต โดยเน้นวิธีการเรียนการสอนที่กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ และการสื่อสารของผู้เรียน จัดสรรทรัพยากรและงบประมาณสนับสนุนเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต รวมทั้งจัดหาและสนับสนุนสื่อการเรียนรู้หรือเครื่องมือประกอบการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง มีการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลมีหน้าที่กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า ปรับปรุงแนวทาง และให้ข้อเสนอแนะที่เหมาะสมในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

หลายประเทศทั่วโลกก็กำลังประสบกับปัญหาคุณภาพเด็กและเยาวชน รวมทั้งประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน ผลจากการศึกษาองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน รายงานว่า เด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบันประสบกับปัญหาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นและขยายตัวอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องยาเสพติด การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ ติดการพนัน การติดเกม

การทะเลาะวิวาท การถูกล่วงละเมิดทางเพศ การถูกทารุณ ทำร้ายร่างกาย การใช้ความรุนแรง การเที่ยวสถานบันเทิงในเวลากลางคืน การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การขายบริการทางเพศ การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์การใช้ยาอย่างฟุ่มเฟือย รวมถึงการที่เด็กมีพฤติกรรมเลียนแบบจากสื่อต่าง ๆ (กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2566) จะเห็นได้ว่าสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบัน สะท้อนให้เห็นถึงการขาดทักษะในการดำเนินชีวิตที่มีประสิทธิภาพ ขาดทักษะในการแก้ปัญหาชีวิต ไม่สามารถจัดการกับปัญหาตนเองได้ การป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นและเน้นการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุอันจะเกิดผลอย่างยั่งยืน คือ การเสริมสร้างและพัฒนา “ทักษะชีวิต” ให้กับเด็กและเยาวชน เพื่อให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่จะเข้ามาในชีวิตและสามารถแก้ปัญหาสภาพการณ์ที่ไม่พึงประสงค์และเป็นเสมือนภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับชีวิต

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่านโยบาย มีความสำคัญในการกำหนดทิศทางและแนวทางในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่จะต้องนำนโยบายไปดำเนินการลงสู่การปฏิบัติจริงกับนักเรียน โดยบูรณาการทักษะชีวิตเข้ากับกิจกรรมในหลักสูตร รวมถึงในรายวิชาต่าง ๆ ด้วย และสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา จะต้องกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตไว้ให้ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางเดียวกัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ให้ได้ข้อมูล ความรู้ และเป็นแนวปฏิบัติที่จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีทักษะชีวิต อันเป็นทักษะในอนาคตที่สามารถเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำรงชีวิต การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม สามารถแก้ปัญหา จัดการกับปัญหาที่เผชิญได้อย่างเหมาะสม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

คำถามของการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง เป็นอย่างไร
2. ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ควรเป็นอย่างไร

3. ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ เพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

วัตถุประสงค์เฉพาะ ประกอบด้วย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง
2. เพื่อจัดทำและตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง
3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง
2. เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาไปใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน เพื่อให้ไปในแนวทางเดียวกันทั้งสำนักงานเขตพื้นที่ในการลงสู่ปฏิบัติของสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
3. สถานศึกษานำนโยบาย กลยุทธ์ มาตรการ ไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษา พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และพัฒนานักเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ผู้วิจัยได้นำเสนอขอบเขตของการวิจัย โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการกำหนดนโยบายของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

1. ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูหัวหน้างานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 50 คน โดยการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling)

1.1 สุ่มจังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิจิตร และจังหวัดอุทัยธานี

1.2 สุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในแต่ละจังหวัด 5 แห่ง ได้แก่

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

1.3 สุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แห่งละ 10 โรงเรียน

2. ขอบเขตประเด็นที่ศึกษา

ประเด็นที่ศึกษา คือ 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา 2) ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาปัญหาและความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

1. ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 50 คน โดยการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling)

1.1 สุ่มจังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิจิตร และจังหวัดอุทัยธานี

1.2 สุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในแต่ละจังหวัด 5 แห่ง ได้แก่

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

1.3 สุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แห่งละ 10 โรงเรียน

2. ขอบเขตประเด็นที่ศึกษา

ประเด็นที่ศึกษา คือ 1) ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา 2) ความต้องการของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

ขั้นที่ 1.3 การศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

1. ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) เป็นผู้บริหารระดับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ
- 2) เป็นผู้บริหารการศึกษาที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาหรือทางการศึกษาด้านการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ไม่น้อยกว่า 10 ปี

2. ขอบเขตประเด็นที่ศึกษา

ประเด็นที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และมาตรการ

ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำและตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ในการจัดทำและตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

1. ผู้วิจัยนำผลการศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) กลยุทธ์ และ 5) มาตรการ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้สัมภาษณ์โดยพิจารณาจากข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากครูหัวหน้างานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้มาจากขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

2. ผู้วิจัยนำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ที่จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษา

3. ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมต่อไป

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

1. ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษาหรือทางการศึกษาด้านการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นผู้บริหารระดับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาหรือด้านการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาหรือด้านการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 3 เป็นผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาหรือด้านการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

2. ขอบเขตประเด็นที่ศึกษา

ประเด็นที่ศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

1. ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง รวมจำนวน 110 คน โดยการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling)

1.1 สุ่มจังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดนครสวรรค์

1.2 สุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในแต่ละจังหวัด 5 แห่ง ได้แก่

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1

โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน รวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแห่งละ 2 คน รวมจำนวน 10 คน

1.3 สุ่มโรงเรียนในสังกัดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 5 แห่ง แห่งละ 20 โรงเรียน โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา รวมจำนวน 100 คน

2. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง หมายถึง ข้อกำหนดอันเป็น
 ทิศทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ให้เป็นแนวทางสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ประกอบด้วย
 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และมาตรการ

1.1 วิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพในอนาคตที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา ในการพัฒนา
 ทักษะชีวิตของนักเรียน ซึ่งได้จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทาง
 ของสถานศึกษา โดยวิสัยทัศน์ คือ องค์กรที่ส่งเสริมการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพและ
 ทักษะชีวิตอย่างสมดุลรอบด้าน

1.2 พันธกิจ หมายถึง งานหรือภารกิจที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุ
 วิสัยทัศน์การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่กำหนด พันธกิจ ได้แก่
 1) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 2) พัฒนาผู้บริหาร ครู และ
 บุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการนำองค์ความรู้มาพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
 และ 3) สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
 ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

1.3 เป้าหมาย หมายถึง จุดหมายปลายทางหรือเป้าประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น
 หลังจากได้ดำเนินการตามพันธกิจ โดยสอดคล้องกับพันธกิจที่กำหนด เป้าหมาย ประกอบด้วย
 1) นักเรียนมีทักษะชีวิตรอบด้าน สามารถอยู่ในสังคมรอบด้านได้อย่างเท่าทันและมีความสุข
 2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเชี่ยวชาญและมีองค์ความรู้ในการจัดการศึกษา
 เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 3) สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก
 สถานศึกษา เพื่อใช้จัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพและทักษะชีวิต

1.4 กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางสำคัญหรือวิธีดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
 การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ซึ่งได้จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ
 และแนวทางของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ
 และเป้าหมาย กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพ และทักษะชีวิตของ
 นักเรียนในสถานศึกษา 2) สนับสนุนสถานศึกษาให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา
 ทักษะชีวิตของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
 ให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
 4) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของ

นักเรียน และ 5) สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1.5 มาตรการ หมายถึง ข้อกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับดำเนินการตามกลยุทธ์ ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ของการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ซึ่งได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน มาตรการทั้งหมด ประกอบด้วย 15 มาตรการ

2. ทักษะชีวิตของนักเรียน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต จำแนกออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การตระหนักรู้และการเข้าใจในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหา 3) การจัดการอารมณ์และความเครียด และ 4) การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

2.1 การตระหนักรู้และการเข้าใจในตนเองและผู้อื่น หมายถึง ความสามารถของนักเรียนที่สามารถบอกสิ่งที่ตนเองชื่นชอบและกล้าแสดงออกในสิ่งที่ตนเองภาคภูมิใจอย่างเหมาะสม สามารถบอกจุดเด่น จุดด้อยของตนเองได้ มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก ยอมรับฟังความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น ทั้งทางกาย ทางความคิด ความรู้สึก พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

2.2 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถของนักเรียนสามารถตั้งคำถามที่นำไปสู่คำตอบที่เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ รู้จักสังเกต แยกแยะข้อมูลข่าวสาร และสถานการณ์รอบตัวด้วยเหตุผลที่มีความน่าเชื่อถือ รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ ประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุผล มีจินตนาการ ความสามารถในการคิดเชื่อมโยงหาสาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ

2.3 การจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความสามารถของนักเรียนมีความเข้าใจและรู้เท่าทันอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ แสดงอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ รู้วิธีการควบคุมอารมณ์ของตนเองด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสร้างสรรค์ รู้วิธีผ่อนคลาย หลีกเลียง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อย่างถูกต้อง เลือกทำกิจกรรมที่ทำให้ตนเองมีความสุข มีอารมณ์ขันได้อย่างเหมาะสม

2.4 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการใช้ภาษาพูด ภาษากาย เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง รับฟังผู้อื่นด้วยความตั้งใจ วางตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถแสดงความคิด ความรู้สึก ชื่นชมความสำเร็จของผู้อื่น ด้วยภาษาพูด ภาษากาย และสัญลักษณ์ได้อย่างเหมาะสม รู้จักการหลีกเลียง

และปฏิเสธในสิ่งที่เสี่ยงต่อความปลอดภัยของตนเอง สามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติตนไปตามกฎ กติกา ระเบียบของห้องเรียน โรงเรียน และระเบียบของสังคม

3. สภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน หมายถึง สภาพการดำเนินงานในปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ และด้านนโยบาย

4. ปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน หมายถึง สิ่งที่เป็นข้อขัดข้องหรืออุปสรรคของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ และด้านนโยบาย

5. ความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน หมายถึง สิ่งที่จะช่วยส่งเสริม สนับสนุนในการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ และด้านนโยบาย

6. แนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน หมายถึง องค์ประกอบเพื่อใช้กำหนดทิศทางการดำเนินงานพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และมาตรการ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยได้จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

7. ด้านบุคคล หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือปัญหา หรือความต้องการเกี่ยวกับบุคลากร ในองค์กรหรือสถานศึกษา จำนวนและคุณสมบัติของครูและบุคลากรทางการศึกษา ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ประสิทธิภาพ ทักษะคิด เจตคติ และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน รวมถึงการพัฒนา และฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา

8. ด้านงบประมาณ หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือปัญหา หรือความต้องการเกี่ยวกับเงินทุน ที่ใช้ในการบริหารและดำเนินงาน ความเพียงพอและเหมาะสมของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพแหล่งที่มาของงบประมาณจากรัฐ ท้องถิ่น หรือแหล่งอื่น และความสามารถในการบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด

9. ด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือปัญหา หรือความต้องการเกี่ยวกับสิ่งของ เครื่องมือ และทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงาน อาคารสถานที่ สื่อการเรียน การสอน วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรสารสนเทศ เทคโนโลยี และสื่อดิจิทัล ความพร้อมและความทันสมัยของอุปกรณ์ การบำรุงรักษาและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

10. ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือปัญหา หรือความต้องการเกี่ยวกับระบบ กระบวนการ กลไกในการบริหารงาน โครงสร้างการบริหารงานในองค์กร ระบบวางแผน การติดตามและประเมินผล ภาวะผู้นำ การตัดสินใจ และการมีส่วนร่วม รวมถึงการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อบรรลุเป้าหมาย

11. ด้านสังคมและวัฒนธรรม หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือปัญหา หรือความต้องการเกี่ยวกับสังคม วิถีชีวิต ค่านิยม ความเชื่อ และวัฒนธรรมของชุมชนที่มีผลต่อองค์กร พฤติกรรมของนักเรียนและผู้ปกครอง ค่านิยมท้องถิ่นและวัฒนธรรมประจำถิ่น ความร่วมมือจากชุมชนและเครือข่ายทางสังคม อิทธิพลของสื่อสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

12. ด้านเทคโนโลยี หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือปัญหา หรือความต้องการเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการจัดการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน ความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ความสามารถของบุคลากรในการใช้เทคโนโลยี การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับยุคสมัย

13. ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือปัญหา หรือความต้องการเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวนักเรียน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมพัฒนานักเรียน ผลกระทบจากความยากจน ความเหลื่อมล้ำ หรือวิกฤตเศรษฐกิจ โอกาสในการสนับสนุนจากภาคเอกชนหรือภาครัฐกิจ

14. ด้านนโยบาย หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือปัญหา หรือความต้องการเกี่ยวกับแนวนโยบายและกฎระเบียบที่กำหนดโดยหน่วยงานที่มีอำนาจ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น กฎหมาย กฎระเบียบ และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

15. ความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบาย หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน มีความเหมาะสมในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

16. ความเป็นไปได้ของข้อเสนอเชิงนโยบาย หมายถึง ความคิดเห็นของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน และผู้บริหารสถานศึกษา มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

17. ความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบาย หมายถึง ความคิดเห็นของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน และผู้บริหารสถานศึกษา มีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

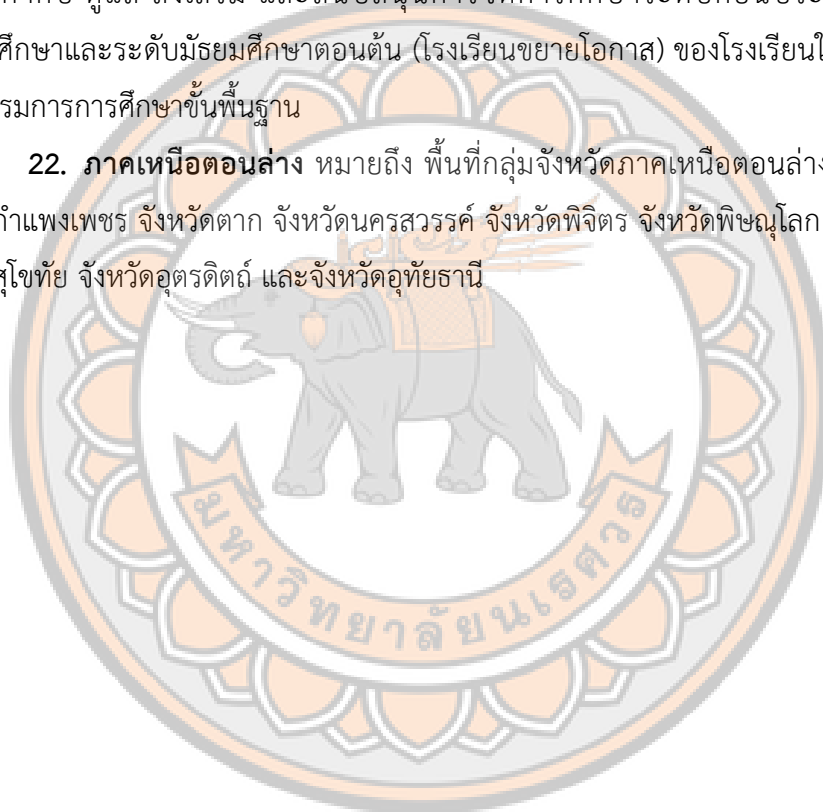
18. ครูหัวหน้างานวิชาการ หมายถึง ครูที่รับผิดชอบปฏิบัติงานหัวหน้างานบริหารวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

19. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

20. ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

21. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่มีหน้าที่ กำกับ ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (โรงเรียนขยายโอกาส) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

22. ภาคเหนือตอนล่าง หมายถึง พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดตาก จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดพิจิตร จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดอุตรดิตถ์ และจังหวัดอุทัยธานี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบาย

- 1.1 การกำหนดนโยบาย
- 1.2 การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ
- 1.3 การประเมินผลนโยบาย
- 1.4 การกำหนดทิศทางขององค์กร
- 1.5 ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561 - 2580 (ยุทธศาสตร์ชาติที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์)
- 1.6 นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567
- 1.7 นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 - 2568

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

- 2.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
- 2.2 หลักการของการบริหารสถานศึกษา
- 2.3 กระบวนการบริหารสถานศึกษา
- 2.4 ทฤษฎีการบริหารเชิงระบบ

3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์

- 3.1 ความหมายของกลยุทธ์และการบริหารเชิงกลยุทธ์
- 3.2 ประเภทของกลยุทธ์
- 3.3 กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์

4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิต

- 4.1 ความหมายของทักษะชีวิต
- 4.2 องค์ประกอบของทักษะชีวิต
- 4.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
- 4.4 การพัฒนาทักษะชีวิตในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบาย

1.1 การกำหนดนโยบาย

มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย และได้ให้ความหมายของกำหนดนโยบาย ไว้หลายท่าน ดังนี้

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2552) กล่าวว่า กระบวนการกำหนดนโยบาย สรุปได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นระบุปัญหา เป็นขั้นตอนที่มีการแสดงออกถึงความต้องการต่าง ๆ ที่เรียกร้องการกระทำของรัฐบาล
2. ขั้นจัดทำข้อเสนอแนะนโยบาย เป็นขั้นตอนที่มีการจัดระเบียบวาระเพื่อให้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางและจัดทำข้อเสนอแผนงานเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหา
3. ขั้นประกาศเป็นนโยบาย เป็นขั้นตอนที่มีการคัดเลือกข้อเสนอแนะนโยบาย เสริมสร้างแรงสนับสนุนทางการเมือง และการประกาศใช้นโยบาย
4. ขั้นดำเนินการตามนโยบาย เป็นขั้นตอนของการจัดหน่วยงานรับผิดชอบ จัดหาค่าใช้จ่ายหรือบริการที่จำเป็นให้และทำการจัดเก็บภาษีอากร

5. ขั้นประเมินผล ในขั้นตอนนี้จะมีการศึกษาแผนงานต่าง ๆ รายงานผลที่เกิดจากแผนงานเหล่านั้น ประเมินผลกระทบของโครงการที่มีต่อสังคมทั้งที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มที่ไม่เป็นเป้าหมายด้วย รวมตลอดถึงเสนอแนะทางการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงต่อไป

Dror (1968, pp. 312 - 318) ได้เสนอกระบวนการพัฒนานโยบายออกเป็น 5 ขั้นตอน

1. ขั้นการศึกษาปัญหา สภาพและบริบท
2. ขั้นการกำหนดเป้าหมายในการกำหนดนโยบาย
3. ขั้นการแสวงหาทางเลือกเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ
4. ขั้นการเปรียบเทียบข้อ ดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

5. ขั้นการตัดสินใจเลือกหนทางที่ดีที่สุดเพื่อการปฏิบัติงาน

Dror (1973) ระบุว่ากำหนดยุทธศาสตร์ มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อรูปนโยบาย ขั้นการเตรียมการเพื่อจัดทำนโยบาย ประกอบด้วย การประมวลค่านิยม การประมวลสภาพจริง การประมวลปัญหา การสำรวจ ประมวล และพัฒนาทรัพยากร การออกแบบ ประเมิน และทบทวนการออกแบบระบบการจัดทำนโยบาย การระบุปัญหาค่านิยมและทรัพยากร และการกำหนดกลยุทธ์การจัดทำนโยบาย

2. ขั้นการจัดทำนโยบาย (Policymaking) ประกอบด้วย การจัดสรรทรัพยากร ในการกำหนดยุทธศาสตร์ การกำหนดเป้าหมายเชิงปฏิบัติการ และมีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย การกำหนดกลุ่มค่านิยมที่สำคัญ การเตรียมชุดทางเลือกนโยบายที่สำคัญ และหาทางเลือกที่ดีที่สุด เตรียมการคาดคะเนที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับผลประโยชน์และค่าใช้จ่ายของทางเลือกนโยบายต่าง ๆ การประเมินผลประโยชน์และค่าใช้จ่ายของทางเลือกที่ดีที่สุด และตัดสินใจเลือกทางเลือก

3. ขั้นหลังการจัดทำนโยบาย (Post - policymaking) ประกอบด้วย 4 การจูงใจ การดำเนินการนโยบาย การดำเนินการนโยบาย การประเมินการกำหนดยุทธศาสตร์หลังจากการดำเนินการนโยบาย การติดต่อสื่อสารและให้ข้อมูลย้อนกลับตามช่องทางการติดต่อสื่อสาร

Dunn (1994, pp. 15 - 16) กล่าวว่า การกำหนดยุทธศาสตร์ หมายถึง การก่อรูปของนโยบายซึ่งมีลักษณะที่ก่อรูปมาจากราชการ มีทางเลือกของนโยบายที่เกี่ยวกับปัญหาทางเลือกของนโยบายที่กำหนดขึ้นเพื่อการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร ศาล และนิติบัญญัติ

Dye (2014) กล่าวว่า การกำหนดยุทธศาสตร์ หมายถึง การที่ทางเลือกของนโยบายที่เกี่ยวกับปัญหาได้พัฒนาไปเป็นวาระของรัฐบาล การก่อรูปของนโยบายมักมาจากการริเริ่มและการพัฒนานโยบายที่เกิดจากระบบราชการ คณะกรรมการตามกฎหมาย การประชุมของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ องค์การที่ทำหน้าที่วางแผนด้านนโยบายกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ

จากแนวคิดของ สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2552), Dror (1968), Dunn (1994) และ Dye (2014) ผู้วิจัยจึงสรุปการกำหนดยุทธศาสตร์ ได้ว่า การกำหนดยุทธศาสตร์ เป็นขั้นตอนการกำหนดทางเลือกของนโยบาย ก่อรูปของนโยบายซึ่งมีลักษณะที่ก่อรูปมาจากราชการ มีทางเลือกของนโยบายที่เกี่ยวกับปัญหานโยบายเป็นทางเลือกของนโยบายที่กำหนดขึ้นเพื่อการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร ศาล และนิติบัญญัติ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นก่อรูปนโยบาย การเตรียมการเพื่อจัดทำนโยบาย ประกอบด้วย การประมวลค่านิยม การประมวลสภาพจริง การประมวลปัญหา การออกแบบ ประเมิน และทบทวนการออกแบบ

2. ขั้นการจัดทำนโยบาย การกำหนดเป้าหมายเชิงปฏิบัติการ และมีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย

3. ขั้นตอนการตามนโยบาย การจัดหน่วยงานรับผิดชอบ จัดหาค่าใช้จ่ายหรือบริการ

4. ขั้นตอนประเมินผล ประเมินผลกระทบของโครงการรวมถึงข้อเสนอแนะการปรับปรุง

1.2 การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวเกี่ยวกับการนำนโยบายสู่การปฏิบัติไว้หลายท่าน ดังนี้

ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพจน์ (2540, น. 59) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นภาระหน้าที่หลักที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของข้าราชการประจำ ซึ่งมีความยากในการปฏิบัติมากกว่างานประจำและจำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ของข้าราชการเอง กล่าวคือ เมื่อฝ่ายการเมืองได้กำหนดนโยบายมาแล้ว หน้าที่ของข้าราชการประจำก็คือ การนำนโยบายที่ฝ่ายการเมืองกำหนดไปปฏิบัติให้บรรลุผลด้วยการแปลงนโยบาย ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมในรูปของแผนงาน/โครงการ แล้วนำนโยบายที่แปลงให้เป็นรูปธรรมแล้วไปปฏิบัติให้บรรลุผล

วรเดช จันทรศร (2543, น. 3) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของการศึกษาว่า องค์การที่รับผิดชอบสามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งมวลปฏิบัติ ให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้ หรือไม่เพียงใด

Berman (1978, pp. 189 - 192) ได้เสนอกรอบการวิเคราะห์การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ 2 ระดับ คือ การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค (Macro - implementation) และระดับจุลภาค (Micro - implementation)

1) การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค (Macro - implementation) เป็นวิธีที่รัฐบาลกลางจะต้องใช้ในการบริหารนโยบาย เพื่อให้หน่วยปฏิบัติในระดับท้องถิ่นปฏิบัติตามแนวทางที่รัฐบาลต้องการ

2) การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค (Micro - implementation) เป็นวิธีที่หน่วยปฏิบัติในระดับท้องถิ่นมักจะปรับเปลี่ยนการดำเนินการด้านนโยบายในแนวทางของตนเอง เมื่อมีการปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ผลการปฏิบัติเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

ขั้นตอนการนำนโยบายจากระดับมหภาคไปสู่ระดับจุลภาค ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนในการส่งผ่านนโยบาย คือ

1. ขั้นการบริหาร (Administration) เป็นการแปลงนโยบายออกเป็นแนวทางปฏิบัติ ซึ่งอาจจะออกมาในรูปแบบของแผนงานหรือโครงการ ขั้นตอนการแปลงนโยบายถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากหากการเปลี่ยนแปลงนโยบายเบี่ยงเบนไปจากวัตถุประสงค์แล้วถือว่าเกิดความล้มเหลวของนโยบายตั้งแต่แรก

2. ขั้นการยอมรับ (Adoption) ในส่วนนี้ถือว่ามีความซับซ้อนเพิ่มขึ้น หน่วยงานกลางจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่า แผนงานหรือแนวทางปฏิบัติที่กำหนดขึ้นมีความขัดแย้งกับประโยชน์ของท้องถิ่นนั้นมากน้อยเพียงใด

3. ขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค (Micro - implementation) เป็นจุดเริ่มต้นของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในขั้นนี้ การสร้างความสำเร็จจึงขึ้นอยู่กับ การแสวงหาวิธีการในการปรับแนวทางในการปฏิบัติหรือปรับโครงการ และแผนงานที่ส่วนกลางกำหนดให้สอดคล้อง สนองความต้องการของท้องถิ่น อีกทั้งหน่วยงานท้องถิ่นยังจะต้องแสวงหาวิธีการที่จะปรับพฤติกรรมของตัวผู้ปฏิบัติให้เข้ากับแนวทางในการปฏิบัติหรือเข้ากับแผนหรือโครงการนั้น ๆ

4. ขั้นความเที่ยงตรงทางเทคนิควิธี (Technical validity) เมื่อนำนโยบายไปปฏิบัติแล้ว ผู้ปฏิบัติจะต้องให้ความสำคัญต่่อนโยบายอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจะปฏิบัติตามนโยบายนั้น โดยถาวร

การปฏิบัติในระดับจุลภาค ดังนั้นระดับจุลภาคจึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ขั้นตอนในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค มี 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการระดมพลัง เป็นการหาการสนับสนุนจากสมาชิกในหน่วยงาน ตลอดจนบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้อง โดยการสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมคิดหรือกำหนดโครงการ

2. ขั้นการปฏิบัติ ขั้นตอนนี้จะมีการครอบคลุมถึงกระบวนการในการปรับเปลี่ยนโครงการที่ได้รับการยอมรับแล้วให้ออกมาในรูปของการปฏิบัติจริง การสร้างความสำเร็จในช่วงนี้จึงขึ้นอยู่กับ การแสวงหาวิธีการในการปรับแนวทางการปฏิบัติงานหรือปรับโครงการ

3. ขั้นการสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือความต่อเนื่อง ความสำเร็จหรือผลลัพธ์ในนโยบาย ในระยะเวลาของนโยบายใดก็ตาม จะเกิดขึ้นไม่ได้หากนโยบายนั้นไม่ถูกนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและการที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติอย่างต่อเนื่องได้ นโยบายนั้นจะต้องถูกปรับเปลี่ยนและได้รับการยอมรับเป็นหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติด้วย

จากแนวคิดของ ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพงษ์ (2540), วรเดช จันทรร (2543) และ Berman (1978) ผู้วิจัยจึงสรุปการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ได้ว่า การนำนโยบายสู่การปฏิบัติเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากขั้นตอนการกำหนดนโยบาย โดยผู้นำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในด้านต่าง ๆ ขององค์การไปบริหารจัดการ โดยการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นโยบายนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.3 การประเมินผลนโยบาย

การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการตอบคำถามว่านโยบายบรรลุผลสำเร็จหรือไม่ ซึ่ง Vedung (1997, p. 36) ได้กล่าวถึงตัวแบบการประเมินประสิทธิผลนโยบายว่าสามารถวัดประสิทธิผลของนโยบายได้จาก 1) เป้าประสงค์เป็นการประเมินว่าผลที่ได้รับตรงกันกับเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ (Goal - attainment model) และผลที่เกิดขึ้นบรรลุผลในพื้นที่เป้าหมาย และมีผลกระทบข้างเคียงอย่างไร (Side - effects model) 2) ผลเป็นการประเมินว่านโยบายนำไปสู่ผลอะไร (Goal - free evaluation model) 3) การวิเคราะห์เชิงระบบ เป็นการประเมินผลรวม (Comprehensive evaluation model) ได้แก่ CIPP Evaluation model 4) การตอบสนองความต้องการของลูกค้า เป็นการประเมินว่า นโยบายตอบสนองความคาดหวังของลูกค้าหรือไม่ (Client-oriented model) 5) ความสนใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นการประเมินว่านโยบายตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไร ในขณะที่ตัวแบบวิชาชีพ (Professional models) หรือการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ (Peer review) ใช้ในกรณีที่วัตถุประสงค์มีความซับซ้อนมาก และมีเทคนิคยุ่งยาก ซับซ้อนมาก จำต้องให้มืออาชีพที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านเป็นผู้ประเมิน

นอกจากนี้ เกณฑ์การประเมินผลตามทฤษฎีของ Dunn (1994) ได้รับความนิยมในการนำมาใช้ในการประเมินผลนโยบายและแผนต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ 1) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) คือ การตอบคำถามเกี่ยวกับผลเป็นไปตามเป้าประสงค์หรือไม่ ซึ่งเป็นการใช้เหตุผลทางเทคนิควิชาการ 2) ประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ การตอบคำถามเกี่ยวกับความพยายามหรือพลังที่ใช้ในการบรรลุเป้าประสงค์ ซึ่งเป็นการใช้หลักเหตุผลทางเศรษฐกิจ เช่น จำนวนค่าใช้จ่ายต่อหน่วย ผลตอบแทนรวม และอัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อผลตอบแทน เป็นต้น 3) ความพอเพียง (Adequacy) คือ การตอบคำถามเกี่ยวกับความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น 4) ความเป็นธรรม (Equity) คือ การตอบคำถามเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนที่ได้รับกระจายไปสู่กลุ่มต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมหรือไม่ 5) การตอบสนองความต้องการ (Responsiveness) คือ การตอบคำถามเกี่ยวกับผลว่าตอบสนองความต้องการ และสร้างความพึงพอใจต่อกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ เช่น การวัดจากแบบสำรวจความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น 6) ความเหมาะสม (Appropriateness) คือ การตอบคำถามเกี่ยวกับผลว่ามีคุณค่าแท้จริงตามวัตถุประสงค์หรือไม่

วรเดช จันทรศร (2552, น. 104 - 112) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบายเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยการประเมินผลนโยบายสามารถประเมินได้ทั้งระดับมหภาค (Macro) และระดับจุลภาค (Micro) ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติระดับมหภาคครอบคลุมองค์ประกอบระหว่างองค์การและผู้กำหนดนโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับการบรรลุเป้าประสงค์ของนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติระดับมหภาคแสดงให้เห็นความยากลำบากในการเจรจาตกลงที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าประสงค์ของโครงการ ส่วนการ

ประเมินผลนโยบายระดับจุลภาคให้ความสนใจในการตีความการนำนโยบายไปปฏิบัติในด้านความเห็นร่วมกัน และการปฏิบัติร่วมกัน โดยการนำนโยบายไปปฏิบัติระดับจุลภาคเกี่ยวข้องกับการให้ความสนใจต่อหน่วยปฏิบัติที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าประสงค์ของโครงการ ซึ่งอาจพบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ 1) ความคลุมเครือของเป้าประสงค์ 2) ข้อกำหนดของนโยบายไม่ชัดเจน 3) ผู้ร่วมรับผิดชอบโครงการมีจำนวนมาก และ 4) ความขัดแย้งในสิ่งแวดล้อมทางการเมืองที่จะเกิดขึ้น

อนุสรณ์ ธรรมใจ (2559) กล่าวว่า การประเมินผลนโยบาย (Policy evaluation) เพื่อให้ทราบผลว่าการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นไปตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หรือไม่ ในกรณีที่ไม่นับเป็นไปตามเป้าหมายจะได้มีการปรับแผน/แผนงาน/โครงการ ให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์มากขึ้นเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้รู้ว่า แผน/แผนงาน/โครงการ นั้นควรจะดำเนินการต่อไป หรือยุติจุดมุ่งหมายของการประเมินผลโครงการมักจะมีคำถามอยู่ตลอดเวลาว่า ประเมินผลเพื่ออะไร หรือประเมินผลไปทำไม ปฏิบัติงานตามโครงการแล้วไม่มีการประเมินผลไม่ได้หรือตอบได้เลยว่า การบริหารแนวใหม่ หรือการบริหารในระบบเปิด (Open system) นั้นถือว่าการประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก ซึ่งจุดมุ่งหมายของการประเมินผลโครงการ มีดังนี้

1. เพื่อสนับสนุนหรือยกเลิก การประเมินผลจะเป็นเครื่องมือช่วยตัดสินใจว่าควรยกเลิกโครงการหรือสนับสนุนให้มีการขยายผลต่อไป โดยเฉพาะกรณีโครงการใหม่ ๆ ยังมิได้จัดทำในรูปของโครงการทดลอง ซึ่งมีโอกาสจะผิดพลาดหรือล้มเหลวได้ง่าย ความล้มเหลวของโครงการจึงมิใช่ความล้มเหลวของผู้บริหารเสมอไป ดังนั้น ถ้าเราประเมินผลแล้วโครงการนั้นสำเร็จตามที่กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้ ก็ควรดำเนินการต่อไป แต่ถ้าประเมินผลแล้วโครงการนั้นมีปัญหาหรือมีผลกระทบเชิงลบมากกว่า เราก็ควรยกเลิกไป

2. เพื่อทราบถึงความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามโครงการ ว่าเป็นไปตามที่กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย หรือกฎเกณฑ์ หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้เพียงใดกลุ่มนโยบายสาธารณะ

3. เพื่อปรับปรุงงาน ถ้าเรานำโครงการไปปฏิบัติแล้ว พบว่า บางโครงการไม่ได้เสียทั้งหมด แต่ก็บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ เราควรนำโครงการนั้นมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น โดยพิจารณาว่าโครงการนั้นบกพร่องในเรื่องใด เช่น ขาดความร่วมมือของประชาชน ขัดต่อค่านิยมของประชาชน ขาดการประชาสัมพันธ์หรือสมรรถนะขององค์การที่รับผิดชอบต่ำ เมื่อเราทราบผลของการประเมินผล เราก็จะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ตรงประเด็น

4. เพื่อศึกษาทางเลือก โดยปกติในการนำโครงการไปปฏิบัติ นั้น ผู้บริหารโครงการจะพยายามแสวงหาทางเลือกที่ดีที่สุด จากทางเลือกอย่างน้อย 2 ทางเลือก ดังนั้น การประเมินผลจะเป็นการเปรียบเทียบทางเลือกก่อนที่จะตัดสินใจเลือกทางเลือกใดปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อลดความเสี่ยงให้น้อยลง

5. เพื่อขยายผลในการนำโครงการไปปฏิบัติ ถ้าเราไม่มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เราอาจจะไม่ทราบถึงความสำเร็จของโครงการ แต่ถ้าเราประเมินผลโครงการเป็นระยะสม่ำเสมอ ผลปรากฏว่าโครงการนั้นบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดวัตถุประสงค์ เราก็ควรจะขยายผลโครงการนั้นต่อไป แต่การขยายผลนั้นมิได้หมายความว่า จะขยายไปได้ทุกพื้นที่ การขยายผลต้องคำนึงถึงมิติของประชากร เวลา สถานที่ สถานการณ์ต่าง ๆ plugged เมืองหนาวจะประสบความสำเร็จดีในพื้นที่ภาคเหนือ แต่ถ้าขยายผลไปยังภูมิภาคอื่นอาจจะไม่ได้ผลดีเสมอไป เพราะต้องคำนึงถึงลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ เชื้อชาติ ค่านิยม ฯลฯ ดังนั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ สิ่งที่น่าไปในพื้นที่หนึ่ง อาจได้ผลดี แต่นำไปขยายผลในพื้นที่หนึ่งอาจไม่ได้ผล หรือสิ่งที่เคยทำได้ผลดีในช่วงเวลาหนึ่ง อาจจะได้ผลดีในอีกช่วงเวลาหนึ่ง

จากแนวคิดของ Dunn (1994), Vedung (1997), วรเดช จันทรศร (2552) และ อนุสรณ์ ธรรมใจ (2559) ผู้วิจัยจึงสรุปการประเมินผลนโยบาย ได้ว่า การประเมินผลนโยบาย เพื่อให้ทราบผลว่าการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นไปตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หรือไม่ ในกรณีที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายจะได้มีการปรับแผน/แผนงาน/โครงการ ให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์มากขึ้น และการประเมินผลนโยบายเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยการประเมินผลนโยบายสามารถประเมินได้ทั้งระดับมหภาค (Macro) และระดับจุลภาค (Micro) ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

1.4 การกำหนดทิศทางขององค์การ

1.4.1 การกำหนดวิสัยทัศน์

วิทยา จันทรศิลา (2561 น. 56) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง ทิศทางหรือภาพที่พึงปรารถนาในอนาคตขององค์การที่มีลักษณะเฉพาะ และสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายไปสู่การเปลี่ยนแปลง และสิ่งที่ดีกว่าได้

เหตุผลและความจำเป็นที่ทุกองค์การจะต้องกำหนดวิสัยทัศน์ เนื่องจากปัจจัยทั้งภายนอกและภายในองค์การไม่หยุดนิ่งและมีการเปลี่ยนแปลงตลอด การปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งจำเป็น การมองไปข้างหน้าจะทำให้เกิดการพัฒนาคิดใหม่เท่านั้นที่จะทำให้อยู่รอด วิสัยทัศน์เป็นกุศโลบายแห่งการพัฒนาทั้งนี้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์การนั้น กลุ่มผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ริเริ่ม ต้องสร้างบรรยากาศเปิดเผย และควรให้บุคลากรในองค์การทุกคนมีส่วนร่วมและสนับสนุน วิสัยทัศน์นั้นต้องมีความชัดเจน ครอบคลุมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้ ต้องเป็นในเชิงบวก (Positive) ปลุกเร้า (Motivating) และดึงดูดใจ (Inspiring)

วิสัยทัศน์เป็นภาพความสำเร็จของผู้เรียนหรือสถานศึกษาในอนาคตที่อยากเห็น หรืออยากให้คนอื่นพูดถึงสถานศึกษาว่าเป็นอย่างไร วิสัยทัศน์ที่ดีนั้นต้องระบุภาพในอนาคตให้ชัดเจน สร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาเกิดแรงบันดาลใจ อยากปฏิบัติงานเพื่อให้

บรรลุนิวิสัยทัศน์ และที่สำคัญวิสัยทัศน์ต้องเกิดจากการกำหนดร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องปัญหาของการนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติมักจะเกิดจากการที่ผู้บริหาร ไม่สามารถสื่อสารข้อความวิสัยทัศน์ให้เข้าถึงจิตใจผู้ร่วมงานได้นอกจากนี้วิสัยทัศน์ยังขาด การทบทวนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีการใช้วิสัยทัศน์ของคนใดคนหนึ่งมากกว่าวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาสิ่งที่สำคัญกว่าข้อความวิสัยทัศน์ คือ กระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ต้องร่วมกันของทุกฝ่าย

ลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดี ต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้ 1. มีความชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้ 2. เป็นภาพเชิงบวกที่สะท้อนถึงความเป็นเลิศขององค์กร 3. สร้างศรัทธาให้บุคลากรทุกคนในองค์กรมุ่งมั่นไขว่คว้า 4. ต้องท้าทายความรู้ ความสามารถของทั้งผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในองค์กร 5. คำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญ 6. มีความสอดคล้องกับแนวโน้มในอนาคต

กระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์ ในการกำหนดวิสัยทัศน์นั้น ควรนำเป้าหมายพันธกิจ ความท้าทายทั้งภายใน และภายนอกองค์กร รวมทั้งความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียมาพิจารณาโดยการจัดให้มีการประชุม การสำรวจความคิดเห็นของบุคลากร ในการจัดทำวิสัยทัศน์มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประเมินสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis หรือ TOWS Matrix เพื่อสะท้อนให้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร ในการตอบสนองต่อโอกาสที่จะเกิดขึ้นหรืออุปสรรคจากภายนอก โดยใช้วิธีการระดมสมองจากกลุ่มเป้าหมาย การออกแบบสอบถามรายบุคคล การสำรวจความคิดเห็นจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย และการสำรวจเพื่อวิเคราะห์องค์กร

ขั้นตอนที่ 2 ระบุคำสำคัญ (Keywords) ของวิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง ขั้นตอนนี้ เป็นการสร้างภาพอนาคตขององค์กร ผู้บริหารต้องกำหนดหลักเกณฑ์ที่สำคัญ เพื่อให้เห็นคำสำคัญในวิสัยทัศน์ เช่น กำหนดตำแหน่ง/อันดับ/ท่าที ในการแข่งขันกับคู่แข่งขององค์กร สภาพความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และระบุทักษะการทำงาน ที่เป็นแกนหลักในการพัฒนาองค์กร นอกจากนี้ควรมีการทบทวนองค์ประกอบของวิสัยทัศน์ ทั้งในแง่จุดมุ่งหมายหลักความสามารถเฉพาะและคุณค่าหลักขององค์กร

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดสาระสำคัญของการเปลี่ยนแปลง โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพปัจจุบันและภาพอนาคตที่ต้องการไป แล้วนำมากำหนดสาระสำคัญของการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ รวมทั้งกำหนดช่วงเวลาความสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 4 ร่างวิสัยทัศน์ โดยการระดมสมองและสร้างความเห็นร่วมกันในองค์กร

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินร่างวิสัยทัศน์ โดยการเปรียบเทียบหลักเกณฑ์การประเมินวิสัยทัศน์เพื่อให้ทราบจุดอ่อน จุดแข็ง โดยเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ ซึ่งประกอบด้วย

- (1) ตำแหน่ง/บทบาท/ท่าทีในการแข่งขันกับองค์การคู่แข่ง
- (2) ความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
- (3) ทักษะหลักขององค์การที่ต้องการพัฒนา
- (4) ทิศทางและแนวทางในการตัดสินใจ
- (5) ความสามารถหรือความเข้มแข็งของคุณค่าหลัก
- (6) หลักการและเหตุผลของการเปลี่ยนแปลง
- (7) สำคัญ และรูปแบบของการเป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลง

ขั้นตอนที่ 6 นำผลจากการประเมินในขั้นตอนที่ผ่านมาจัดทำร่างวิสัยทัศน์อีกครั้งและทบทวนหลักเกณฑ์ รวมทั้งวิพากษ์วิจารณ์จนกว่าจะได้ข้อยุติร่วมกัน

ประโยชน์ของวิสัยทัศน์

1. ช่วยกำหนดทิศทางที่จะดำเนินขององค์การโดยมีจุดหมายปลายทางที่ชัดเจน
2. ช่วยให้บุคลากรในองค์การทุกคนรู้ว่าแต่ละคนมีความสำคัญต่อการมุ่งไปสู่จุดหมายปลายทาง และรู้ว่าทำอะไร (What) ทำไมต้องทำ (Why) ทำอย่างไร (How) และทำเมื่อใด (When)
3. ช่วยกระตุ้นให้บุคลากรในองค์การทุกคนมีความรู้สึกสนใจ มีความผูกพัน มุ่งมั่นปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ทำหาย เกิดความหมายในชีวิตการทำงาน และมีชีวิตอยู่อย่างมีเป้าหมายด้วยความภูมิใจ และทุ่มเทเพื่อคุณภาพของผลงานที่ปฏิบัติ
4. ช่วยกำหนดมาตรฐานของชีวิต องค์การ และสังคมที่แสดงถึงการมีชีวิตที่มีคุณภาพ องค์การที่มีคุณภาพ และสังคมที่เจริญก้าวหน้ามีความเป็นเลิศในทุกด้าน
5. ช่วยก่อให้เกิดการทำงานเป็นทีม ไปสู่จุดหมายด้วยกัน เป็นการกำหนดอนาคตที่ทุกคนศรัทธา เป็นการฟันฝ่าความท้าทาย และไม่หลงไปกับความสำเร็จในอดีต

การเขียนวิสัยทัศน์ไม่ควรขึ้นต้นด้วยคำกริยา เพราะมีเช่นนั้นแล้วจะคล้ายพันธกิจ ดังนั้น ควรขึ้นต้นด้วยคำนามว่าสถานศึกษาควรเป็นอย่างไรในอนาคต และอาจกำหนดปีที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมายความสำเร็จไว้ในวิสัยทัศน์ด้วยก็ได้

ตัวอย่างวิสัยทัศน์

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

“โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาชั้นนำในเวทีโลก สร้างสุภาพบุรุษ สวนกุหลาบที่มีความสุขบนพื้นฐานคุณธรรม และวิถีความเป็นไทย”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

“สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 เป็นองค์กรแห่งความทันสมัย คุณภาพก้าวไกล ฉบับด้วยบริการ”

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก

“มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก เป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ มีความเชี่ยวชาญเทคโนโลยี เป็นมหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ มุ่งพัฒนาชุมชน สังคม ประเทศชาติ มีการบริหารจัดการที่ดีและมีคุณภาพ”

1.4.2 การกำหนดพันธกิจ

พันธกิจ (Mission) เป็นบทบาทหน้าที่ที่องค์กรต้องดำเนินการหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า พันธกิจเป็นการนำวิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นทิศทางหรือภาพที่พึงปรารถนาในอนาคตขององค์กรมาดำเนินการให้เป็นรูปธรรม โดยมีแนวปฏิบัติและบทบาทหน้าที่ที่องค์กร ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจ ต้องมีความเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร

กระบวนการกำหนดพันธกิจ

ในการกำหนดพันธกิจ มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นำวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้แล้วมาเขียนในตาราง แล้วให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียร่วมกันกำหนดบทบาทหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์

ขั้นตอนที่ 2 เขียนบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในตารางข้างต้นเสร็จเรียบร้อยแล้วให้หลอมรวมบทบาทสำคัญในแต่ละข้อมาเขียนเป็นบทบาทขององค์กร โดยระดมความคิด ถ้ามบทบาทใด มีความซ้ำซ้อนกันก็ยุบรวม ถ้ามบทบาทใดไม่สามารถยุบรวมได้ก็ให้กลุ่มพิจารณาว่าควรลดตัดทอน หรือคงไว้

ขั้นตอนที่ 3 นำบทบาทหน้าที่ขององค์กรมาเรียบเรียงเป็นข้อความพันธกิจ ในขั้นยกร่างพันธกิจ พร้อมทั้งสอบถามความเป็นไปได้ของพันธกิจว่าจะทำให้วิสัยทัศน์เป็นจริงได้มากน้อยเพียงใด หลังจากนั้นก็ปรับแก้ตามข้อเสนอของกลุ่ม ซึ่งการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคำสำคัญ ในวิสัยทัศน์กับพันธกิจ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคำสำคัญในวิสัยทัศน์กับพันธกิจ

คำสำคัญในวิสัยทัศน์	พันธกิจ
1.	1.
	2.
2.	3.
	4.
3.	5.

ที่มา: วิทยา จันทร์ศิลา, 2561, น. 60

ตัวอย่างพันธกิจ

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

- 1) พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ มาตรฐานสากล มุ่งสู่สถาบันการศึกษาชั้นนำในเวทีโลก
- 2) พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบตามเกณฑ์คุณภาพ มาตรฐานสากล
- 3) สร้างและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะ และอัตลักษณ์ “สุภาพบุรุษสวนกุหลาบ” ตามที่โรงเรียนกำหนด
- 4) พัฒนาการบริการของโรงเรียน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน
- 5) ทำนุบำรุงสืบทอดศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติตามวิถีความเป็นไทย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

- 1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
- 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
- 3) พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมการบูรณาการการจัด การศึกษา และเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก

ผลิตบัณฑิต ให้โอกาสผู้สำเร็จอาชีวศึกษาได้ศึกษาต่อ สร้างงานวิจัย ให้การบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่มุ่งพัฒนาชุมชน สังคม ประเทศชาติ ให้เป็นที่ยอมรับในระดับมาตรฐานสากล

1.4.3 การกำหนดเป้าหมาย

เป้าหมาย (Goals) หรือผลลัพธ์จากการดำเนินงานตามพันธกิจ เป็นการแปล หรือ เปลี่ยน พันธกิจให้เป็นผลการดำเนินงานที่แท้จริงสามารถวัดได้ เป้าหมายเป็นสิ่งที่ผู้บริหารแต่ละระดับ ขององค์การให้ความคาดหวัง หรือให้สัญญาว่าจะสามารถดำเนินการให้ได้ผลลัพธ์ ภายในช่วง ระยะเวลาที่กำหนด ถ้าพันธกิจของแต่ละองค์การไม่ได้มีการแปลความหมาย ให้กลายเป็นเป้าหมายแล้ว การจัดทำพันธกิจขององค์การก็เป็นเพียงแต่ข้อความที่เขียนไว้เท่านั้น ดังนั้นในการกำหนดหรือเขียน เป้าหมายจึงเขียนในลักษณะผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นมากกว่าที่เขียน เป็นความคาดหวังแบบลอย ๆ

ในการเขียนเป้าหมายจะเขียนในลักษณะผลลัพธ์หรือความคาดหวังของ องค์การ เช่น ระบุว่าหลังจากที่ผู้เรียนได้รับการศึกษาจากสถานศึกษาแล้วจะมีลักษณะอย่างไร เป็นต้น ในการกำหนดเป้าหมายสามารถกำหนดได้หลายข้อ การเขียนเป้าหมายจะไม่ขึ้นต้นด้วยคำว่า **เพื่อให้** แต่จะระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดโดยตรง ทั้งนี้เป้าหมายต้องสอดคล้องกับพันธกิจและวิสัยทัศน์

กระบวนการกำหนดเป้าหมาย

การกำหนดเป้าหมายขององค์การควรจัดประชุมพิจารณาร่วมกันโดย ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ร่วมพิจารณาถึงผลลัพธ์จากการดำเนินงานตามพันธกิจในการเขียน เป้าหมายนิยมเขียนเป็นข้อ ๆ และต้องเขียนให้ชัดเจนว่าเป้าหมายข้อนี้เป็นผลลัพธ์ของพันธกิจข้อใด เพื่อความสะดวกในการประเมิน

ขั้นตอนที่ 2 ร่วมพิจารณาว่าเป้าหมายหรือผลลัพธ์นั้นผู้ได้รับคือบุคคลกลุ่มใด และองค์การรับผลลัพธ์อะไรบ้างในช่วงระยะเวลาที่กำหนด เป้าหมายต้องสอดคล้องกับพันธกิจ และวิสัยทัศน์ การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างพันธกิจกับเป้าหมาย ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างพันธกิจกับเป้าหมาย

พันธกิจ	เป้าหมาย
1.	1.
	2.
2.	3.
	4.
3.	5.

ที่มา: วิทยา จันทร์ศิลา, 2561, น. 62

ตัวอย่างเป้าหมาย

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

- 1) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาชั้นนำในเวทีโลก
- 2) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยมีการบริหารจัดการศึกษาเป็นระบบตามเกณฑ์คุณภาพมาตรฐานสากล
- 3) ผู้เรียนของโรงเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะ และอัตลักษณ์ “สุภาพบุรุษสวนกุหลาบ” ตามที่โรงเรียนกำหนด
- 4) ผู้เรียนของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยมีความสุขในการเรียน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 5) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยทำนุบำรุงสืบสานศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติตามวิถีความเป็นไทย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

- 1) ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย มีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 2) ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค
- 3) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีประสิทธิภาพและเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

5) พื้นที่พิเศษได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่

6) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

7) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก

1) บัณฑิตเป็นบัณฑิตนักปฏิบัติมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เป็นไปตามความต้องการของประเทศ

2) เป็นแหล่งสร้างงานวิจัย สร้างองค์ความรู้ พัฒนาสิ่งประดิษฐ์ และต่อยอดที่ตอบสนองชุมชน โดยใช้ศักยภาพของชุมชน

3) เป็นศูนย์กลางการบริการวิชาการที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนในทุกด้านด้วยการบูรณาการศาสตร์

4) เป็นศูนย์ศึกษา อนุรักษ์ พัฒนา ถ่ายทอดศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ประเพณี ที่มุ่งเน้นการพัฒนาชุมชน

5) เป็นมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคม และมีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

เมื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรแล้วก็จะดำเนินการประเมินสถานภาพขององค์กร ซึ่งเป็นกระบวนการประมวลสรุปเนื้อหาที่ได้จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ในลักษณะการสังเคราะห์ (Synthesis) นอกจากเทคนิค SWOT Analysis แล้ว การประเมินสถานภาพขององค์กรสามารถใช้เทคนิค TOWS Matrix ประกอบด้วย 9 ช่อง คือ ปัจจัยหลักสำคัญ 4 ช่อง ช่องกลยุทธ์ 4 ช่อง กับอีก 1 ช่อง บอกที่มาของปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยภายใน และมีช่องกลยุทธ์อยู่ 4 ช่อง ดังนั้นเมื่อประเมินสถานภาพขององค์กรแล้ว ก็จะทำให้ได้แนวทางการนำไปสู่การกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์กร

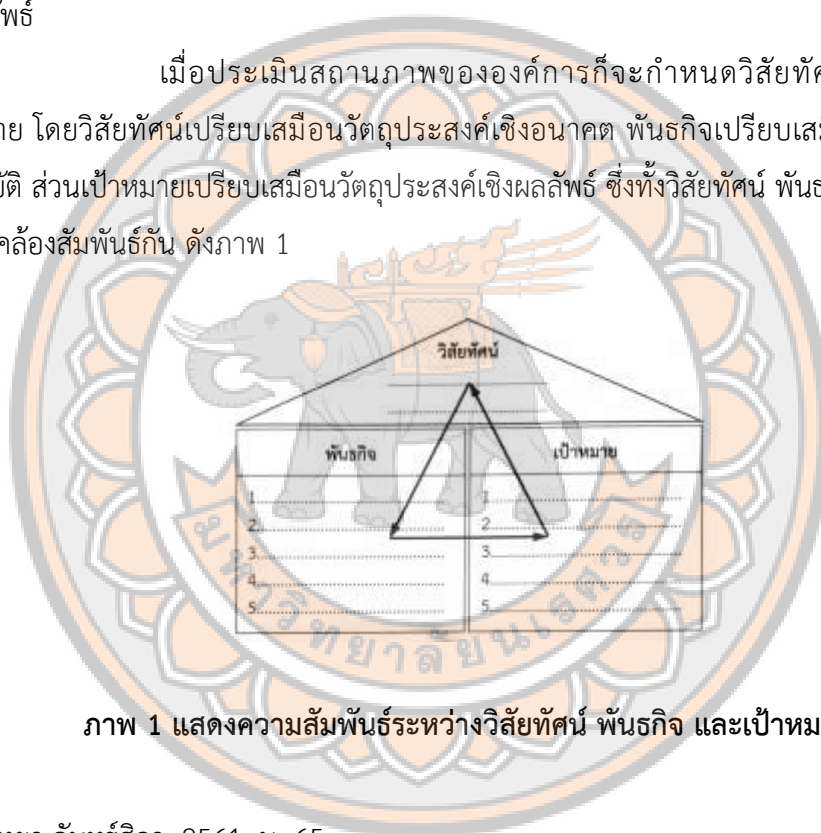
วิสัยทัศน์ เป็นทิศทางหรือภาพที่พึงปรารถนาในอนาคตขององค์กรที่มีลักษณะเฉพาะ และสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายไปสู่การเปลี่ยนแปลงและสิ่งที่ดีกว่าได้ โดยวิสัยทัศน์จะเชื่อมโยงกับพันธกิจและเป้าหมายขององค์กร ซึ่งชี้ให้เห็นทิศทางขององค์กร

อย่างชัดเจน มีพลังทำลาย ทะเยอทะยาน มีความเป็นไปได้ เน้นถึงสิ่งที่น่าสิ่งที่ดีที่สุดมาให้ ผู้รับบริการและสังคม

พันธกิจ เป็นแนวทางที่องค์การจะดำเนินงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด โดยพันธกิจจะเชื่อมโยงกันกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์การ การเขียนพันธกิจ จะขึ้นต้นด้วย คำกริยา ซึ่งแสดงถึงแนวทางการปฏิบัติหรือแนวทางนั้นการดำเนินงานขององค์การ

เป้าหมาย เป็นการกำหนดผลลัพธ์จากการดำเนินงานซึ่งองค์การจะต้อง พยายามให้เกิดขึ้น โดยเป้าหมายจะเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ การเขียนเป้าหมายจะเขียนในเชิงผลลัพธ์

เมื่อประเมินสถานภาพขององค์การก็จะกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยวิสัยทัศน์เปรียบเสมือนวัตถุประสงค์เชิงอนาคต พันธกิจเปรียบเสมือนวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติ ส่วนเป้าหมายเปรียบเสมือนวัตถุประสงค์เชิงผลลัพธ์ ซึ่งทั้งวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย จะสอดคล้องสัมพันธ์กัน ดังภาพ 1

ภาพ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย

ที่มา: วิทยา จันทร์ศิลา, 2561, น. 65

จากแนวคิดของ วิทยา จันทร์ศิลา (2561) ผู้วิจัยจึงสรุปการกำหนดทิศทางของ องค์การ ได้ว่า องค์การจะต้องดำเนินการประเมินสถานภาพขององค์การ ซึ่งเป็นกระบวนการประมวล สรุปเนื้อหาที่ได้จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ในลักษณะการสังเคราะห์ (Synthesis) ดังนั้น เมื่อประเมินสถานภาพขององค์การแล้ว ก็จะทำให้ได้แนวทางการนำไปสู่การกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์การ ซึ่งจะใช้เป็นกรอบในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายไปสู่ การเปลี่ยนแปลงและสิ่งที่ดีกว่าได้ โดยวิสัยทัศน์จะเชื่อมโยงกับพันธกิจและเป้าหมายขององค์การ ซึ่งชี้ให้เห็นทิศทางขององค์การอย่างชัดเจน

1.5 ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561 - 2580 (ยุทธศาสตร์ชาติที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

1. บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก 20 ปีข้างหน้า ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่ง “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทย ที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการเกษตรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง”

ดังนั้น เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและในทุกช่วงวัยสามารถได้รับการพัฒนาและยกระดับได้เต็มศักยภาพและเหมาะสม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน และการเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนา ที่ให้ความสำคัญที่ครอบคลุมทั้งในส่วนของการพัฒนาทุนมนุษย์ และปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างครอบคลุม ประกอบด้วยการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ควบคู่กับการปฏิรูปที่สำคัญทั้งในส่วนของ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เพื่อให้คนมีความดีอยู่ใน ‘วิถี’ การดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมที่น่าอยู่ และมีการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉม ในทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างต่อเนื่องแม้จะออกจากระบบการศึกษาแล้ว รวมถึงความตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ตลอดจนพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท และการปฏิรูประบบเสริมสร้างความรอบรู้และจิตสำนึกทางสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและ

เสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ทั้งการเสริมสร้างครอบครัวที่เข้มแข็งอบอุ่นซึ่งเป็นการวางรากฐานการส่งต่อเด็กและเยาวชนที่มีคุณภาพสู่การพัฒนาในช่วงอายุถัดไป โดยการส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพ การสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับคนรุ่นใหม่ การส่งเสริมบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาคน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างกระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศในการใช้กิจกรรมนันทนาการและกีฬาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ

2. เป้าหมาย

2.1 คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21

2.2 สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

3. ตัวชี้วัด

3.1 การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.3 การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย

4. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

4.1 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝัง

ค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการร่วมระหว่าง “ครอบครัว ชุมชน ศาสนา การศึกษา และสื่อ” ในการหล่อหลอมคนไทย ให้มีคุณธรรม จริยธรรม ในลักษณะที่เป็น ‘วิถี’ การดำเนินชีวิต

4.1.1 การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว

โดยส่งเสริมให้ครอบครัวมีความอบอุ่น ดำเนินชีวิตโดยยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม มัธยัสถ์ อดออม ซื่อสัตย์ และแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะดังกล่าว รวมทั้งการพัฒนาพ่อแม่ให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต

4.1.2 การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาสอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตสาธารณะเข้าไปในทุกสาระวิชาและในทุกกิจกรรม รวมทั้งปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ รวมถึงการรักษาขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงาม

4.1.3 การสร้างความเข้มแข็งในสถาบันทางศาสนา เพื่อเผยแผ่หลักคำสอนที่ดีงามให้แก่ประชาชน โดยพัฒนาผู้เผยแผ่ศาสนาให้ประพฤติปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างตามคำสอนที่

ถูกต้องของแต่ละศาสนา รวมทั้งมีการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนทางศาสนาที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตที่เข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

4.1.4 การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยการพัฒนาผู้นำชุมชนให้เป็นต้นแบบของการมีคุณธรรมจริยธรรม การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในการจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ การจัดระเบียบสังคม และการนำเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม รวมถึงการลงโทษผู้ละเมิดบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม

4.1.5 การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ โดยกระตุ้นให้ภาคธุรกิจมีการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล พัฒนาสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคมของคนทุกคนในบริษัททั้งพนักงานและลูกค้า ปรับเปลี่ยนทัศนคติการคำนวณผลตอบแทนให้คำนึงถึงต้นทุนทางสังคม ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อตอบแทนสังคม รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการประกอบธุรกิจเพื่อสังคม

4.1.6 การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม โดยส่งเสริมให้สื่อและสื่อสารมวลชนปฏิบัติตามจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัด การจัดเวลาและพื้นที่ออกอากาศให้แก่สื่อสร้างสรรค์ ในช่วงเวลาที่มีผู้ชมมากที่สุด รวมทั้งการส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์และเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ นำเสนอตัวอย่างของการมีคุณธรรมจริยธรรม และการมีจิตสาธารณะ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

4.1.7 การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยสร้างความตระหนักให้ประชาชนรู้จักหน้าที่ของตนเอง การตรงต่อเวลา การยอมรับความหลากหลาย เห็นคุณค่าและความสำคัญในการประกอบสัมมาอาชีพหรือมีงานทำ เน้นการพึ่งพาตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและต่อผู้อื่น และเป็นพลเมืองที่ดี และส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมการทำงานเพื่อส่วนรวม สนับสนุน ส่งเสริม เป้าหมายของประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

4.2 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเด็ก วัยรุ่น วัยเรียน วัยผู้ใหญ่ วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ในทุกช่วงวัย มีความรอบรู้ทางการเงิน มีความสามารถในการวางแผนชีวิตและการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า รวมถึงการพัฒนาและปรับทัศนคติ ให้คนทุกช่วงวัยที่เคยกระทำผิดได้กลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุขและเป็นการกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

4.2.1 ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย เน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ ส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ สนับสนุน

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การส่งเสริมการให้สารอาหารที่จำเป็นต่อสมองเด็ก และให้มีการลงทุน เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่สมวัยในทุกด้าน

4.2.2 ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ปลุกฝังความเป็นคนดี มีวินัย พัฒนาทักษะ ความสามารถในการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาหรืออาชญากรรมต่าง ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่นทางความคิด รวมถึง ทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ รวมถึงการวางพื้นฐานการเรียนรู้ เพื่อการวางแผนชีวิตและวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยและนำไปปฏิบัติได้ ตลอดจน การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน รวมถึงทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับ ความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมที่เป็น พหุวัฒนธรรม

4.2.3 ช่วงวัยแรงงาน ยกระดับศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะแรงงานอย่าง ต่อเนื่องสอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคล และความต้องการของตลาดแรงงาน มีการทำงาน ตามหลักการงานที่มีคุณค่าเพื่อสร้างผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศ มีวัฒนธรรมการทำงานที่ พึงประสงค์ มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะทางการเงินเพื่อให้สามารถบริหารจัดการการเงินของ ตนเองและครอบครัว มีการวางแผนทางการเงินและการออม การรับผิดชอบของพ่อแม่ต่อครอบครัว มีการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และการอำนวยความสะดวกด้านความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ แรงงานฝีมือ ความชำนาญพิเศษ การเป็นผู้ประกอบการใหม่ และการพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างสรรค์งาน ใหม่ ๆ รวมทั้งมาตรการขยายอายุการทำงาน

4.2.4 ช่วงวัยผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ ส่งเสริมให้มีการทำงานหลังเกษียณ ผ่านการเสริมทักษะการดำรงชีวิต ทักษะอาชีพในการหารายได้ มีงานทำที่เหมาะสมกับศักยภาพ มีการสร้างเสริมสุขภาพ พื้นฟูสุขภาพ การป้องกันโรคให้แก่ผู้สูงอายุ พร้อมกับจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ และหลักประกันทางสังคมที่สอดคล้องกับ ความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในสังคม

4.3 ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการ เรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบและ การวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก การวางพื้นฐานระบบ

รองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการ ระดับนานาชาติ

4.3.1 การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับ ศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย จนถึงอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ อาทิ ความรู้ ทางวิทยาศาสตร์และการตั้งคำถาม ความเข้าใจและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความรู้ ทางวิศวกรรมศาสตร์และการคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา ความรู้และทักษะทางศิลปะ และความรู้ ด้านคณิตศาสตร์และระบบคิดของเหตุผลและการหาความสัมพันธ์ การพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิง บูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง การสร้างผู้เรียนให้สามารถ กำกับการเรียนรู้ของตนได้ การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนสามารถ นำองค์ความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้หลายช่องทาง รวมทั้งการเรียนรู้ด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต

4.3.2 การเปลี่ยนโฉมบทบาท ‘ครู’ ให้เป็นครูยุคใหม่ โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้” ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำ วิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน รวมทั้งปรับระบบ การผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูด คัดสรรผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครูคุณภาพ มีระบบ การพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้งเงินเดือน เส้นทางสายอาชีพ การสนับสนุนสื่อการสอน และสร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึง การพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ และวัดผลงาน จากการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง

4.3.3 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ จัดโครงสร้างการจัดการการศึกษา เพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์และให้เอื้อต่อการเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค ทั้งถึง และใช้ ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การยกระดับสถาบันการศึกษาในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญสู่ ความเป็นเลิศ ปฏิรูปการคลังด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา โดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยแยกออกจากระบบการประเมินและการรับรองคุณภาพที่ เน้นผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน รวมทั้งมีการปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็น สำหรับศตวรรษที่ 21 มากกว่าการวัดระดับความรู้ ตลอดจนมีการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้าง และจัดการความรู้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้อง กับบริบทพื้นที่

4.3.4 การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเน้นการจัดระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่นผ่านการพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาการศึกษาออนไลน์แบบเปิด การพัฒนาระบบการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการรู้ดิจิทัล การมีระบบเทียบโอนประสบการณ์ ระบบธนาคารหน่วยกิต มาตรการจูงใจให้คนเข้าสู่การยกระดับทักษะ การให้สถานประกอบการเพิ่มผลิตภาพแรงงานผ่านการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบคุณวุฒิวิชาชีพ นอกจากนี้ ต้องพัฒนาระบบการเรียนรู้ในชุมชนให้เข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้และทบทวนทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก - เขียนได้ - คิดเลขเป็น โดยระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม การพัฒนาทัศนคติและแรงบันดาลใจที่อยากเรียนรู้ การสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว รวมทั้งนำความรู้ไปพัฒนาต่อยอดหรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

4.3.5 การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก บนพื้นฐานของความเข้าใจลุ่มลึกในประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและการพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้าน เพิ่มการรับรู้ของคนไทยด้านพหุวัฒนธรรม การเห็นคุณค่าและมีความอดกลั้นต่อความแตกต่างทางความเชื่อ ความคิด วิถีชีวิต ผ่านความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อนบ้าน การแลกเปลี่ยนเด็กเยาวชนและนักเรียน การฝึกตัวและการทำงานระยะสั้นในประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

4.3.6 การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม โดยเน้นการพัฒนาทักษะดิจิทัล ทักษะการคัดกรองความรู้ องค์ความรู้ การใช้เทคโนโลยีผสมผสานกับคุณค่าของครูไปพร้อมกันการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพที่ประชาชนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและใช้ประโยชน์จากระบบการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีการเรียนรู้สมัยใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4.3.7 การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ โดยเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาสู่ระดับนานาชาติ ในการให้บริการทางการศึกษา วิชาการ และการพัฒนาสมรรถนะแรงงาน ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการ เป็นศูนย์ฝึกอบรม และศูนย์ทดสอบสมรรถนะในระดับภูมิภาค

4.4 การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย อาทิ ภาษา ตรรกะ และคณิตศาสตร์ ด้านทักษะและมิติ ดนตรี กีฬาและการเคลื่อนไหวของร่างกาย การจัดการตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ รวมถึงผู้มีความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน โดยการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท การสร้างสภาพแวดล้อมและระบบสนับสนุนประชากรไทยมีอาชีพบนฐานพหุปัญญา การสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

4.4.1 การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อสร้างเด็กและเยาวชนไทยมีการพัฒนาที่สมดุล มีทางเลือกในการใช้ศักยภาพพหุปัญญาในการดำรงชีวิต เกิดอาชีพบนฐานพหุปัญญาที่สังคมยอมรับ และเห็นความสำคัญ รวมทั้งมีกลไกคัดกรองและส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ จัดโรงเรียน ระบบเสริมประสบการณ์ การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ตลอดจนสร้างมาตรการจูงใจ เพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษผลักดันให้ประเทศไทยมีบทบาทเด่นในประชาคมโลก ทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ตลอดจนการวิจัย

4.4.2 การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน เครื่องมือการทำงานที่เหมาะสม การสร้างระบบเชื่อมโยงเครือข่ายวิจัยกับศูนย์ความเป็นเลิศที่มีอยู่ในปัจจุบันในรูปแบบการร่วมมือ การมีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มคนในหลายสาขาวิชาเพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นนำให้สามารถต่อยอดงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ การสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยอื่น ๆ ทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทย รวมถึงการเปิดพื้นที่ในการสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

4.4.3 การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ ทั้งในรูปแบบการทำงานชั่วคราวและถาวรตามความเหมาะสมของเป้าหมายการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ รวมถึงผู้มีความสามารถที่มีศักยภาพสูงด้านต่าง ๆ ลูกหลานชาวต่างชาติที่กำเนิดในประเทศไทยที่มีความสามารถพิเศษ และการรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษจากทั่วโลก และผู้เชี่ยวชาญที่มีศักยภาพหรือทักษะสูงในสาขาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศควบคู่กับการรักษาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทั้งคนไทยหรือคนต่างชาติที่กำเนิดในประเทศไทย ได้แสดงศักยภาพและใช้ความสามารถในการทาประโยชน์และสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศ

4.5 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ครอบคลุมทั้งด้าน กาย ใจ สติปัญญา และสังคม มุ่งเน้นการเสริมสร้างการจัดการสุขภาวะในทุกรูปแบบ ที่นำไปสู่การมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี และมีทักษะด้านสุขภาวะที่เหมาะสม

4.5.1 การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ โดยพัฒนาองค์ความรู้และการสื่อสาร ด้านสุขภาวะที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ให้แก่ประชาชน พร้อมทั้งเฝ้าระวังและจัดการกับความรู้ด้านสุขภาวะที่ไม่ถูกต้อง จนเกิดเป็นทักษะทางปัญญาและสังคมที่เป็นการเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะตนเองของประชาชน อาทิ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของตนเองให้มีความเหมาะสม และการมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอในการดำรงชีวิต

4.5.2 การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ โดยผลักดันการสร้างเสริมสุขภาวะในทุกนโยบายที่ให้หน่วยงานทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสุขภาพของประชาชน เพื่อลดภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสุขภาวะคนไทย

4.5.3 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี โดยส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เป็นมิตรต่อสุขภาพและเอื้อต่อการมีกิจกรรมสำหรับยกระดับสุขภาวะของสังคม จัดทำมาตรการทางการเงินการคลังที่สนับสนุนสินค้าที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ช่วยในการเสริมการมีสุขภาวะ รวมทั้งกำหนดให้มีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ โดยชุมชนและภาคประชาชนก่อนการดำเนินโครงการที่อาจกระทบต่อระดับสุขภาวะ

4.5.4 การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการสร้างความเลิศทางด้านบริการทางการแพทย์และสุขภาพแบบครบวงจรและทันสมัย ที่รวมถึงการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ในการให้คำปรึกษา วินิจฉัย และพยากรณ์การเกิดโรคล่วงหน้า การพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพทางไกลให้มีความหลากหลาย เข้าถึงง่าย เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญในพื้นที่ห่างไกล มีการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์เข้ากับอินเทอร์เน็ตทางด้านสุขภาพ และจัดให้มีระบบการเก็บข้อมูลสุขภาพของประชาชนตลอดช่วงชีวิตให้มีประสิทธิภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานความยั่งยืนทางการคลัง รวมถึงการปฏิรูประบบการเก็บภาษีและรายจ่ายเพื่อให้บริการด้านสุขภาพ ตลอดจนการปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพในการสร้างสุขภาวะที่ดีให้กับประชาชนทุกช่วงวัยอย่างมีประสิทธิภาพ พอเพียง เป็นธรรม และยั่งยืน

4.5.5 การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาวะที่ดีในทุกพื้นที่ โดยให้ชุมชนเป็นแหล่งบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีของประชาชน ผ่านการจัดการความรู้ด้านสุขภาพที่เป็นประโยชน์และสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างสุขภาวะที่พึงประสงค์

ระหว่างกัน โดยรัฐจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่สำคัญในการอำนวยความสะดวกให้ชุมชนสามารถสร้างการมีสุขภาวะดีของตนเองได้ เพื่อให้ชุมชนเป็นพื้นที่สำคัญในการจัดการสุขภาวะของแต่ละพื้นที่

4.6 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นการสร้างความรู้ดีมีสุขของครอบครัวไทย การส่งเสริมบทบาทในการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

4.6.1 การสร้างความรู้ดีมีสุขของครอบครัวไทย โดยส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ การทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย โดยเริ่มจากการสร้างและพัฒนาบุตรที่มีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพในกลุ่มประชากรวัยเจริญพันธุ์ทุกกลุ่มให้มีประชากรที่มีคุณภาพ รวมถึงการสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ 21 โดยส่งเสริมความรู้ในการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่ และการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมบนฐานความรู้ทางวิชาการตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์และถึงช่วงอายุต่าง ๆ โดยให้ทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้งพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง โดยเน้นการส่งเสริมการเกื้อกูลกันของคนทุกวัยในครอบครัวในการดูแลสมาชิกในครอบครัว การส่งเสริมนโยบายการสร้างสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน การส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชน สถานประกอบการจัดบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสนับสนุนครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตรและการดูแลผู้สูงอายุ การสนับสนุนบทบาทของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้ามาเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว รวมทั้งปรับปรุงกฎหมาย กำหนดบทบาทและจัดสรรทรัพยากรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมพลังครอบครัว ควบคู่กับการปฏิรูปสื่อให้มีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ในการให้ความรู้ต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งครอบครัว

4.6.2 การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างบรรทัดฐานที่ดีในสังคม การสร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของประชากรให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม รวมทั้งสนับสนุนด้านวิชาการและสร้างนวัตกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

4.6.3 การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน โดยเน้นให้พ่อแม่มีวัฒนธรรมที่ปลูกฝังให้ลูกเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ชีวิต ดนตรี กีฬา ศิลปะ รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเปิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้ และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม

เอื้อแก่ครอบครัวทุกลักษณะ รวมถึงจัดให้มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมสาธารณะให้เป็นศูนย์รวมแห่งการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมการใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ ตลอดจนการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีคุณภาพและสามารถเข้าถึงได้ง่าย

4.6.4 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างกระทรวง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการเชื่อมโยงข้อมูลรายบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การพัฒนาตนเอง สุขภาพและการพัฒนาอาชีพในตลอดช่วงชีวิต เพื่อเสริมและสร้างศักยภาพของการดำเนินงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามพันธกิจของแต่ละกระทรวงให้มีความเข้มแข็งและตอบโจทย์ประเทศเป็นฐานข้อมูลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง และศักยภาพบุคคลของประเทศ นำไปสู่การตัดสินใจระดับนโยบายและปฏิบัติเพื่อพัฒนาคนไทยอย่างมีทิศทางและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต รวมถึงข้อมูลที่สนับสนุนการผลิตกำลังแรงงานที่มีทักษะตรงต่อความต้องการของตลาดงานในอนาคต และใช้ประกอบการตัดสินใจในการศึกษาต่อธนาคารคลังสมองเพื่อรวบรวมผู้สูงอายุที่มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะ เพื่อถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และทักษะ ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

4.7 การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ โดยมุ่งส่งเสริมการใช้กิจกรรมนันทนาการและกีฬาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน การสร้างนิสัยรักกีฬาและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการใช้กีฬาและนันทนาการในการพัฒนาจิตใจ สร้างความสามัคคีของคนในชาติ หล่อหลอมการเป็นพลเมืองดี พัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพในระดับนานาชาติในการสร้างชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศชาติเพื่อรองรับอุตสาหกรรมกีฬา

4.7.1 การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต โดยส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาส มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการออกกำลังกาย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการเล่นกีฬาบางชนิดที่มีความจำเป็นต่อทักษะในการดำรงชีวิต รวมทั้งการมีอิสระในการประกอบกิจกรรมนันทนาการตามความถนัดหรือความสนใจเฉพาะบุคคล และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีชีวิต เพื่อพัฒนาจิตใจ สร้างความสัมพันธ์อันดี หล่อหลอมจิตวิญญาณและการเป็นพลเมืองดี

4.7.2 การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ โดยเน้นการจัดกิจกรรมกีฬา สร้างโอกาสและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาอย่างต่อเนื่อง การปลูกฝังให้มีคุณธรรมของความเป็นนักกีฬา มีระเบียบ วินัย รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย

และรู้จักการขอโทษ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐาน ด้านอุปกรณ์ สถานที่ และ สิ่งอำนวยความสะดวกทางกีฬาและนันทนาการที่มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการ และเหมาะสมกับประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย

4.7.3 การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาระดับอาชีพ โดยมุ่งการสร้างและ พัฒนานักกีฬาของชาติ การเฟ้นหานักกีฬาที่มีความสามารถ สร้างพื้นที่และโอกาสในการแข่งขัน แสดงศักยภาพ ด้านกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา การส่งเสริมการจัดกีฬาระดับ นานาชาติ และสร้างแรงบันดาลใจในการต่อยอดความสำเร็จจากความเป็นเลิศสู่การประกอบอาชีพ และมีเส้นทางอาชีพที่มั่นคง ควบคู่กับส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา การจัดการความรู้และพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อนำมาใช้ ส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ กีฬาเพื่อการอาชีพและนันทนาการเชิงพาณิชย์

4.7.4 การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการเพื่อรองรับ การเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬา โดยมุ่งสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการทั้งครู หรือผู้สอนกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา ผู้บริหารการกีฬา อาสาสมัครกีฬา ตลอดจนผู้ ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน สามารถถ่ายทอดความรู้ให้เด็ก เยาวชน ประชาชน ทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาสได้อย่างถูกต้อง และสามารถต่อยอดศักยภาพในการพัฒนา เป็นบุคลากรทางการกีฬาและนันทนาการที่มีมาตรฐานของประเทศ รวมทั้งสนับสนุนและเสริม ศักยภาพรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬาและนันทนาการและการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลาง การลงทุนและฐานการผลิตด้านอุตสาหกรรมกีฬาของภูมิภาคเอเชียควบคู่กับการพัฒนาการท่องเที่ยว เชิงกีฬาและนันทนาการ การสนับสนุนและส่งเสริมผลิตบุคลากรและการพัฒนานวัตกรรมที่สนับสนุน อุตสาหกรรมกีฬาและนันทนาการ ตลอดจนมีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการกีฬาและ นันทนาการ และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

1.6 นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศ นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ดังนี้

หลักการตามนโยบาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการภารกิจหลักตามยุทธศาสตร์ชาติ ร่าง แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566 - 2580) ฉบับปรับปรุง ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ในแผนย่อยที่ 3.3 การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น

ประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยเฉพาะหมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) รวมทั้งนโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ จึงได้กำหนดหลักการสำคัญไว้ ดังนี้

1. สร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียนและประชาชน โดยให้ทุกหน่วยงานนำรูปแบบการทำงานที่บูรณาการการทำงานร่วมกัน และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อสานต่อความร่วมมือที่เข้มแข็ง และสร้างหลักประกันว่าทุกคนจะต้องมีการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างครอบคลุมทุกพื้นที่

2. สนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนดำเนินการตามภารกิจด้วยความรับผิดชอบต่อตนเอง องค์กร ประชาชนและประเทศชาติ โดยให้ความสำคัญกับการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ผ่านกลไกการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา

3. ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อมุ่งเน้นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาคการศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและประชาชน โดยมุ่งเป้าหมายการพัฒนาการศึกษา เพื่อร่วมกัน “พลิกโฉมการศึกษาสู่ยุคดิจิทัล” (Transforming Education to Fit in the Digital Era) ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยคำนึงถึงชาติ ศาสนา ศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม กีฬา ความปลอดภัย ความมีโอกา และความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งมีสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่

นโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567

1. การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย

1.1 สร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของสังคมและป้องกันภัยคุกคามในชีวิตทุกรูปแบบ โดยมีการดำเนินการตามแผนและมาตรการด้านความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครู และบุคลากร ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเข้มข้น

1.2 ปลุกฝังทัศนคติ พฤติกรรม และองค์ความรู้ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์และไซเบอร์อย่างสร้างสรรค์

1.3 ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม สร้างความตระหนักรู้ และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ พันธุ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1.4 พัฒนabethาพและภารกิจด้านความปลอดภัยของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน

2. การยกระดับคุณภาพการศึกษา

2.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้สู่สมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อสร้างสมรรถนะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ให้กับผู้เรียน

2.2 จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาให้กับผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ในรูปแบบ Active Learning, STEM Education, Coding ฯลฯ และกระบวนการส่งต่อในระดับที่สูงขึ้น

2.3 พัฒนากระบวนการเรียนรู้และการวัดผล ประเมินผลฐานสมรรถนะเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นแห่งอนาคต

2.4 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะด้าน Soft Power ให้กับผู้เรียน

2.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้เรียนรู้ตามความสนใจผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มที่หลากหลาย

2.6 ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss)

2.7 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมให้มีความทันสมัย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและบริบทของพื้นที่

2.8 ส่งเสริมการให้ความรู้และทักษะด้านการเงินและการออม (Financial Literacy) ให้กับผู้เรียน โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.9 ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้นำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการวางแผน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา

2.10 พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่เน้นสมรรถนะและผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน

3. การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย

3.1 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการติดตาม และส่งต่อไปยังสถานศึกษาในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งแก้ปัญหาเด็กตกหล่นและออกกลางคัน

3.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปทุกคน เข้าสู่ระบบการศึกษาเพื่อรับการพัฒนารอบด้าน มีคุณภาพ ตามศักยภาพ ตามวัย ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ และเป็นไปตามมาตรฐาน โดยบูรณาการร่วมกันกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.3 พัฒนาข้อมูลและทางเลือกที่หลากหลายให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ และกลุ่มเปราะบาง รวมทั้งกลุ่มเยาวชนอายุ 15 - 24 ปีที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา การทำงาน หรือการฝึกอบรม (Not in Education, Employment or Training : NEETs)

3.4 พัฒนาระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว (Home School) และการเรียนรู้ที่บ้านเป็นหลัก (Home - based Learning) รวมทั้งการศึกษาทางเลือกอื่น ๆ

3.5 พัฒนาระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) ในหน่วยงานที่จัดการศึกษา และให้มีหน่วยงานกลางในการขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิตในภาพรวม และการเชื่อมโยง ทั้งระหว่างรูปแบบ ประเภท และระดับการศึกษา

4. การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

4.1 พัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษา และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น แบบโมดูล (Modular System) มีการบูรณาการวิชาสามัญและวิชาชีพในชุดวิชาชีพเดียวกัน เชื่อมโยงการจัดการอาชีวศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบและระบบทวิภาคี รวมทั้งการจัดการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง (Block Course) เพื่อสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank) ร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาอย่างเข้มข้น เพื่อการมีงานทำ

4.2 ขับเคลื่อนการผลิตและพัฒนากำลังคนตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติและยกระดับสมรรถนะกำลังคนตามกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน และมาตรฐานสากล รวมทั้งขับเคลื่อนความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) โดยความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถานประกอบการในการผลิตกำลังคนที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

4.3 พัฒนาสมรรถนะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ โดยการ Re - skill Up - skill และ New skill เพื่อให้ทุกกลุ่มเป้าหมายมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น พร้อมทั้งสร้างช่องทางอาชีพในรูปแบบหลากหลายให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งผู้สูงอายุ โดยมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.4 ส่งเสริมการพัฒนาระบบการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V - NET) ตามสมรรถนะที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ และการนำผลการทดสอบไปใช้คัดเลือกเข้าทำงาน ศึกษาต่อขอรับประกาศนียบัตรมาตรฐานสมรรถนะการใช้ดิจิทัล (Digital Literacy) การขอรับวุฒิบัตรสมรรถนะภาษาอังกฤษ (English Competency)

4.5 จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาการจัดตั้งธุรกิจ (ศูนย์ Start Up) ภายใต้อำเภอพัฒนาอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ และพัฒนาศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา เพื่อการส่งเสริม

และพัฒนาผู้ประกอบการด้านอาชีพทั้งผู้เรียนอาชีวศึกษาและประชาชนทั่วไป โดยเชื่อมโยงกับ กศน. และสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนที่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพในวิถีชีวิตรูปแบบใหม่

4.6 เพิ่มบทบาทการอาชีวศึกษาในการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการและกำลังแรงงานในภาคเกษตร โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และกลุ่มยุวเกษตรกรอัจฉริยะ (Young Smart Farmer) ที่สามารถรองรับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้

4.7 พัฒนาหลักสูตรอาชีพสำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้อยู่นอกกระบบโรงเรียนและประชาชนที่สอดคล้องมาตรฐานอาชีพเพื่อการเข้าสู่การรับรองสมรรถนะ และได้รับคุณวุฒิวิชาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

5. การส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากร

5.1 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการประเมินวิทยฐานะ โดยใช้ระบบการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (Digital Performance Appraisal : DPA)

5.2 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการ พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลตามกรอบระดับสมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency) สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอาชีวศึกษา

5.3 พัฒนาครูให้มีความพร้อมด้านวิชาการและทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ รวมทั้งให้เป็นผู้วางแผนเส้นทางการเรียนรู้การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้ตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล

5.4 ส่งเสริมสนับสนุนการวัดสมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินผล เพื่อนำผลไปใช้ในการยกระดับการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลในชั้นเรียน

5.5 พัฒนาขีดความสามารถของครู และบุคลากรให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต

5.6 ส่งเสริมสนับสนุนการทดสอบสมรรถนะครู และบุคลากรด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในการทำงาน

5.7 เร่งรัดการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทั้งระบบ ควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการวางแผนและการสร้างวินัยด้านการเงินและการออม

6. การพัฒนาระบบราชการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล

6.1 ขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการ ด้วยนวัตกรรม และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน (Digitalize Process) การเชื่อมโยงและแบ่งปันข้อมูล (Sharing Data) การส่งเสริมความร่วมมือบูรณาการกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก

6.2 พัฒนาประสิทธิภาพของเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถใช้งานเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.3 พัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา โดยยึดหลักความจำเป็นและใช้พื้นที่เป็นฐาน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

6.4 เสริมสร้างคุณธรรม มาตรฐานทางจริยธรรม และปลูกจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

7. การขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ

ดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรอง เพื่อรองรับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ควบคู่กับการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง

แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

1. ให้ส่วนราชการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ นำนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ข้างต้น เป็นกรอบแนวทางในการจัดการศึกษา โดยดำเนินการจัดทำแผนและงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 พร้อมน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติ

2. ให้มีคณะกรรมการติดตาม ประเมินผล และรายงานการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สู่การปฏิบัติระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ตรวจราชการ ติดตาม ประเมินผลในระดับนโยบาย และจัดทำรายงานเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการทราบตามลำดับ

3. กรณีมีปัญหาในเชิงพื้นที่หรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน ให้ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล และดำเนินการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ก่อน โดยใช้ภาคีเครือข่ายในการแก้ไขข้อขัดข้อง พร้อมทั้งรายงานต่อคณะกรรมการติดตามฯ ตามข้อ 2 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตามลำดับ

4. สำหรับภารกิจของส่วนราชการหลักและหน่วยงานที่ปฏิบัติในลักษณะงานในเชิงหน้าที่ (Function) งานในเชิงยุทธศาสตร์ (Agenda) และงานในเชิงพื้นที่ (Area) ซึ่งได้ดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว หากมีความสอดคล้องกับหลักการนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ข้างต้น ให้ถือเป็นหน้าที่ของส่วนราชการหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งรัด กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ให้การดำเนินการเกิดผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ อย่างเป็นรูปธรรม

1.7 นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.2567 - 2568

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 - 2568

ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ออกประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ประกาศ ณ วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ.2565 โดยน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน คือ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม 3) มีงานทำ มีอาชีพ และ 4) เป็นพลเมืองดี สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 - 2580) ที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 - 2570) โดยเฉพาะหมวดหมู่ที่ 12 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579 รวมทั้งนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 และแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566 - 2570) นั้น

เนื่องจาก ได้มีคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 11 - 12 กันยายน 2566 กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศข้อสั่งการและแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานในสังกัด และหน่วยงานในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ นำนโยบายด้านการศึกษาของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ไปดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและประชาชนทุกคน ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา นโยบายของรัฐบาล และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 - 2568 ดังนี้

นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 - 2568

1. ปลุกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ และน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ

1.1 ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.2 ขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติ

1.3 ปลุกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ

2. จัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม และประชาธิปไตย

2.1 พัฒนาการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม และประชาธิปไตยในสังคมร่วมสมัย

2.2 พัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม ประชาธิปไตย และส่งเสริมความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สู่ห้องเรียนวิถีใหม่ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

3. ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยและหลากหลาย

3.1 ส่งเสริมให้มีการต่อยอดแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

3.2 พัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ ด้วยการเรียนรู้อย่างมีความสุข

3.3 ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. ส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นวิถีในการค้นหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ที่สูงขึ้น

4.1 ส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4.2 พัฒนาความสามารถด้านการอ่านตามแนวทางการประเมิน PISA

5. ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะด้านการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม การมีจิตอาสาทำความดีด้วยหัวใจ

5.2 สร้างผู้นำด้วยกระบวนการลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอื่น ๆ

5.3 ส่งเสริมกิจกรรมสภานักเรียน ชุมนุม ชมรม และการมีส่วนร่วมให้เกิดวิถีประชาธิปไตยในโรงเรียน เป็นพลเมืองที่ดี และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

6. จัดการศึกษาแบบเรียนรวม

6.1 พัฒนาองค์ความรู้ เจตคติและทักษะการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

6.2 สร้างเครือข่ายบูรณาการความร่วมมือช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ระหว่างสถานศึกษากับทีมสหวิชาชีพ

6.3 นิเทศ กำกับ ติดตาม โดยร่วมมือกับเครือข่ายในทุกภาคส่วน

7. จัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ

7.1 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามพหุปัญญา

7.2 พัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านภาษา ด้านทัศนศิลป์ ด้านดนตรี ด้านนาฏศิลป์ ด้านกีฬา และด้านอื่น ๆ

7.3 ส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้มีความสามารถพิเศษ และ Soft Power อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

8. เสริมสร้างความปลอดภัยของสถานศึกษา

8.1 ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย อบอุ่น มีความสุข เอื้อต่อการเรียนรู้

8.2 สร้างเครือข่ายและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา

8.3 สร้างภูมิคุ้มกันผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่ให้เข้าไปข้องเกี่ยวกับยาเสพติด

8.4 รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ ดูแลความปลอดภัยของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาผ่านระบบ OBEC Safety Center

9. เพิ่มโอกาสและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา

9.1 พัฒนาระบบการป้องกัน การเฝ้าระวัง และการดูแลช่วยเหลือเด็กกลุ่มเสี่ยง เด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน เด็กไร้สัญชาติ เด็กพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่เกาะ ตามความต้องการจำเป็นรายบุคคล เพื่อไม่ให้หลุดจากระบบการศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

9.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส ได้รับโอกาสเข้าถึงการศึกษา แหล่งเรียนรู้ และการฝึกอาชีพที่หลากหลายเหมาะสมตามศักยภาพ เพื่อให้มีทักษะในการดำเนินชีวิตสามารถพึ่งตนเองได้

10. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

10.1 พัฒนาผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรส่วนกลาง ให้เป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ นำนโยบายสู่การปฏิบัติ และมีทักษะในการ บริหารสถานการณื

10.2 พัฒนาสมรรถนะศึกษานิเทศก์ ในการนิเทศ และการชี้แนะ (Coaching)

10.3 พัฒนาสมรรถนะครู ด้านภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เทคโนโลยีดิจิทัล การจัดการเรียนรู้ จิตวิญญาณความเป็นครู และทักษะอื่นที่จำเป็น

10.4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้และสมรรถนะด้านวิชาการ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

2.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา และได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ไว้หลายท่าน ดังนี้

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2541, น. 6) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบใช้ทรัพยากรและเทคนิคอย่างเหมาะสม

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 53) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชน ตามรูปแบบของการศึกษาประเภทต่าง ๆ เพื่อให้มีความเจริญงอกงามสู่วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศโดยรวม

สัมมา ธรณิธย์ (2556, น. 93) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และมีการสั่งการควบคุม และจัดการเพื่อใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมาย คือ ผลผลิตหรือผู้เรียนต้องมีคุณภาพสูงสุดและบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

จากแนวคิดของ สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2541), สันติ บุญภิรมย์ (2552) และสัมมา ธรณิธย์ (2556) ผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของการบริหารสถานศึกษา ได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ร่วมกันดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

2.2 หลักการของการบริหารสถานศึกษา

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2550, น. 44 - 45) ได้แบ่งหลักการของการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. การตั้งวัตถุประสงค์ (Purposing) การตั้งวัตถุประสงค์จะให้ทิศทางในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

2. การวางแผน (Planning) การวางแผนเป็นการเลือกแนวทางในการปฏิบัติงานจากแนวทางหลาย ๆ แนวทาง การวางแผนมีประโยชน์เพราะเป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการทำให้สำเร็จ การวางแผนจะช่วยประหยัดเวลาการทำงาน และการเงินเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. การจัดการองค์กร (Organizing) ประกอบด้วย โครงสร้างของหน่วยงานและกระบวนการขององค์การในฐานะเป็นโครงสร้าง เป็นรูปแบบของความสัมพันธ์ การจัดองค์การเป็นการกำหนดตำแหน่งของบุคลากรในการปฏิบัติงาน เช่น การมอบหมายงานและหน้าที่รับผิดชอบ การประสานงาน และการผสมผสานกิจกรรมของทุกคน เป็นเครื่องมือที่จะทำให้บรรลุจุดหมาย

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 197 - 198) กล่าวว่า หลักการของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารงานตามภารกิจที่บรรลุผลสำเร็จได้นั้น ควรมีหลักการในการบริหารดังนี้

1. สถานศึกษาเป็นองค์การทางสังคมประเภทให้บริการ ดังนั้น การบริการในการพัฒนางานในทุกรูปแบบจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษา

2. สถานศึกษาต้องยึดหลักความมุ่งหมายทางการศึกษาตามยุคตามสมัยมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน

3. สถานศึกษาจะพัฒนาไปได้ด้วยดี ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน

4. สถานศึกษาต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอนและผู้เรียนสามารถพัฒนาได้

5. สถานศึกษาต้องยึดหลักการพัฒนาบุคลากรอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

6. สถานศึกษาต้องยึดหลักการทำงานแบบประชาธิปไตยให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมตามขั้นตอนและตามความเหมาะสม

7. สถานศึกษาต้องยึดหลักการจัดสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม

8. สถานศึกษาต้องยึดหลักการใช้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งเป็นการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอจากทุกฝ่ายและนำมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

9. สถานศึกษาต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนตามกระบวนการแบบประชาธิปไตย

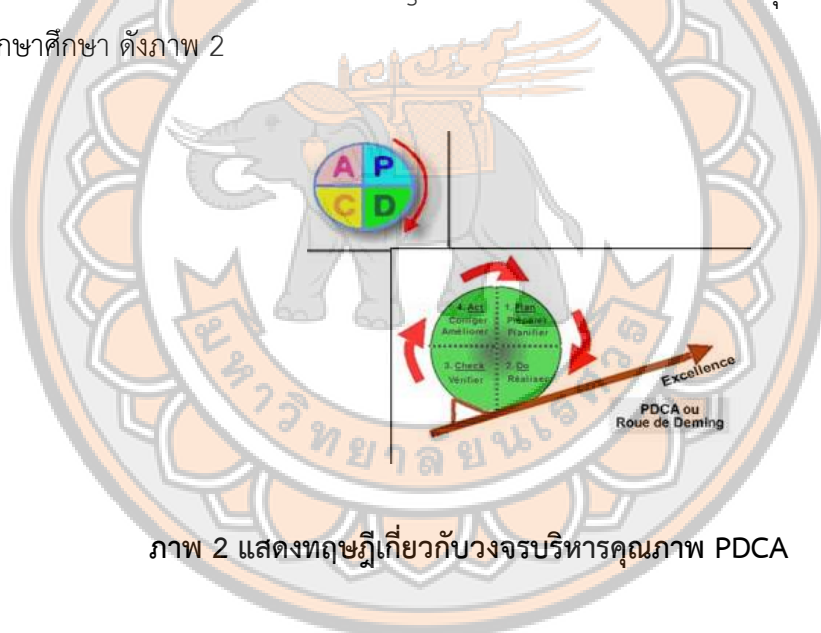
10. สถานศึกษาต้องยึดหลักการวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกประเภท เนื่องด้วยการวัดผลการปฏิบัติงานเป็นการหาค่าของวิธีดำเนินการและผลผลิตแล้ว

นำค่านี้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ เพื่อตีราคาออกมาว่าอยู่ในระดับใดคือการประเมินผล ทั้งนี้เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาในโอกาสต่อไป

จากแนวคิดของ ชาญชัย อาจินสมาจาร (2550) และสันติ บุญภิรมย์ (2552) ผู้วิจัยจึงสรุปหลักการของการบริหารสถานศึกษา ได้ว่า หลักการของการบริหารสถานศึกษา คือ แนวทางที่ยึดถือปฏิบัติในการบริหารงานให้เกิดผลเกี่ยวกับประสิทธิภาพประสิทธิผล และคุณภาพทางการศึกษา

2.3 กระบวนการบริหารสถานศึกษา

กระบวนการบริหารสถานศึกษา เป็นการประยุกต์กระบวนการบริหารเข้ามาใช้ในวงการการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีแนวคิด ข้อมูลครบถ้วน และอาศัยกระบวนการบริหารเป็นหลักในการบริหารงานในสถานศึกษา โดยนำทฤษฎีเกี่ยวกับวงจรบริหารคุณภาพ PDCA ของ W.Edwards Deming มาเป็นส่วนหนึ่งในการประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาศึกษา ดังภาพ 2

ภาพ 2 แสดงทฤษฎีเกี่ยวกับวงจรบริหารคุณภาพ PDCA

ที่มา: ชนิกันต์ เขียรสูตร, 2558

แนวคิดเกี่ยวกับวงจร PDCA เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ.1930 โดยนักสถิติชาวอเมริกันชื่อ Walter Shewhart โดยได้พัฒนาจากการควบคุมกระบวนการทางสถิติ ซึ่งวงจรดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันในชื่อ “วงจร Shewhart” จนกระทั่งราวทศวรรษที่ 1950 ได้มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง โดย W.Edwards Deming

โครงสร้างของวงจร PDCA ประกอบด้วย

1. Plan คือ การวางแผน
2. Do คือ การปฏิบัติตามแผน

3. Check คือ การตรวจสอบ

4. Act คือ การปรับปรุงการดำเนินการอย่างเหมาะสม

วงจรบริหารคุณภาพเป็นวงจรการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด สำหรับองค์การที่ต้องการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง บางครั้งในแต่ละขั้นตอนอาจจะมีวงจรบริหารคุณภาพวงเล็ก ๆ กำลังหมุนอยู่ตลอดเวลา การตัดสินใจในวงจรแรกจะถูกนำมาพิจารณาอีกครั้ง สำหรับการปฏิบัติในวงจรต่อไป และก่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ดังภาพ 3

ที่มา: ชนิกันต์ เจริญสูตร, 2558

นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร การศึกษาตามวงจรเดมมิง (Deming cycle) ดังนี้

วีระยุทธ ชาศะกาญจน์ (2551, น. 75 - 76) กล่าวว่า กระบวนการบริหารการศึกษา อย่างมีคุณภาพโดยการใช้วงจร PDCA ของสถานศึกษา มีดังนี้

1. การวางแผน (Plan - P) หมายถึง ขั้นตอนการศึกษาปัญหา การกำหนดเป้าหมาย การแก้ปัญหาและการวางแผนแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน การวางแผนจะช่วยพัฒนาความคิดต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมา ทำให้เกิดรายละเอียดที่พร้อมจะนำไปสู่การปฏิบัติ
2. การปฏิบัติตามแผน (DO - D) หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการแก้ปัญหาหรือการนำวิธีการแก้ปัญหาไปปฏิบัติ
3. การตรวจสอบ (Check - C) หมายถึง ขั้นตอนการเปรียบเทียบผลการแก้ปัญหาที่ได้จากการตรวจสอบแล้ว ว่าได้ผลการกำหนดเป็นมาตรฐานการทำงาน เพื่อยึดถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป หากพบว่าเกิดข้อบกพร่องขึ้น ให้ปฏิบัติตามการแก้ไขตามลักษณะของปัญหาที่ค้นพบ

4. การพัฒนาและแก้ไข ปรับปรุง (Action - A) หมายถึง ขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุง หรือ การพัฒนาระบบการปฏิบัติงานที่เป็นข้อบกพร่อง ให้เป็นไปตามมาตรฐานซึ่งอาจจะจำเป็นต้องมีการวางแผนดำเนินงานใหม่ก็ได้

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 115) กล่าวว่า กระบวนการบริหารการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยการใช้วงจร PDCA ดังนี้

1. Plan (P) หมายถึง การวางแผน
2. DO (D) หมายถึง การนำแผนที่วางไว้ไปปฏิบัติ
3. Check (C) หมายถึง การตรวจสอบเมื่อปฏิบัติไประยะหนึ่ง หากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคก็ทำการแก้ไข

4. Action (A) หมายถึง การนำแผนที่แก้ไขแล้วไปปฏิบัติใหม่
 ภูธฤทธิ์ วิทยานุรักษ์รักษาศิริ (2556, น. 2) กล่าวว่า กระบวนการบริหารการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยการใช้วงจร PDCA ดังนี้

1. P - Plan วางแผน โดยการกำหนดวัตถุประสงค์และตั้งเป้าหมาย กำหนดขั้นตอนวิธีการ และระยะเวลา จัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นทั้งในด้านบุคคล เครื่องมือ งบประมาณ
2. D - Do ปฏิบัติ โดยการทำตามเข้าใจ และลงมือปฏิบัติตามแผน
3. C - Check ตรวจสอบ ติดตามความคืบหน้า และดูผลสำเร็จของงานเทียบกับแผน
4. A - Act ปรับปรุงการดำเนินการให้เหมาะสม หากการปฏิบัติเป็นที่น่าสนใจ ก็จัดให้เป็นมาตรฐาน เพื่อเป็นแนวทางให้ปฏิบัติต่อไป หากการปฏิบัติมีข้อควรปรับปรุง ให้กำหนดวิธีการปรับปรุงต่อไป

จากแนวคิดของ วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2551), สันติ บุญภิรมย์ (2552) และ ภูธฤทธิ์ วิทยานุรักษ์รักษาศิริ (2556) ผู้วิจัยจึงสรุปกระบวนการบริหารการศึกษาตามวงจรเดิมมีได้ว่า กระบวนการบริหารการศึกษาตามวงจรเดิมมี คือ กระบวนการบริหารงานอย่างมีระบบ มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่องซึ่งประกอบด้วย

1. การวางแผน (Plan) หมายถึง การศึกษาปัญหา การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ในการปฏิบัติงาน
2. การปฏิบัติตามแผน (Do) หมายถึง การนำแผนที่วางไว้ไปปฏิบัติ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การตรวจสอบ (Check) หมายถึง การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผน
4. การปรับปรุงการดำเนินการอย่างเหมาะสม (Act) หมายถึง การแก้ไขปรับปรุง หรือ การพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน ให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.4 ทฤษฎีการบริหารเชิงระบบ

สุนทร โคตรบรรเทา (2554, น. 95) กล่าวว่า แนวคิด โรงเรียนเป็นระบบเปิด ซึ่งทฤษฎีระบบพื้นฐาน (Basic Systems Theory) มี 5 ส่วน คือ

1. ปัจจัยป้อน (Inputs) คือ ทรัพยากรที่เป็นบุคคล วัสดุอุปกรณ์ เงิน หรือข้อมูลที่ใช้ในการผลิต
2. กระบวนการแปรรูป (Transformation Process) กระบวนการเรียนรู้ระหว่างครูกับผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของการแปรรูปซึ่งทำให้ผู้เรียนมีการศึกษาสามารถทำประโยชน์แก่สังคม
3. ผลผลิต (Outputs) ได้แก่ ผลผลิตองค์ความรู้และการบริการของโรงเรียน คือ ความรู้
4. ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) คือ สารสนเทศเกี่ยวกับผลผลิตหรือกระบวนการซึ่งมีอิทธิพลต่อการคัดเลือกตัวป้อนระหว่างวงจร
5. สภาพแวดล้อม (Environment) สภาพแวดล้อมที่อยู่ล้อมรอบ ได้แก่ แรงผลักดันทางด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ

มณีนรัตน์ สุวรรณวารี (2555) กล่าวว่า ทฤษฎีระบบ เป็นทฤษฎีที่ทำให้ผู้บริหารเห็นภาพรวมขององค์การทั้งหมดตามหน้าที่ที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ลักษณะระบบจะก่อให้เกิดการวิเคราะห์และการแก้ปัญหาขององค์การทั้งระบบ ซึ่งระบบมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ทรัพยากรต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในกระบวนการบริหาร คือ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางกายภาพ ทรัพยากรทางการเงินและข้อมูลต้องใช้
2. กระบวนการแปรสภาพ (Transformations Process) ประกอบด้วยเทคนิคการจัดการต่าง ๆ รูปแบบกิจกรรมการผลิตเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการผลิต
3. ปัจจัยนำออก (Outputs) ได้แก่ ผลที่คาดหวัง

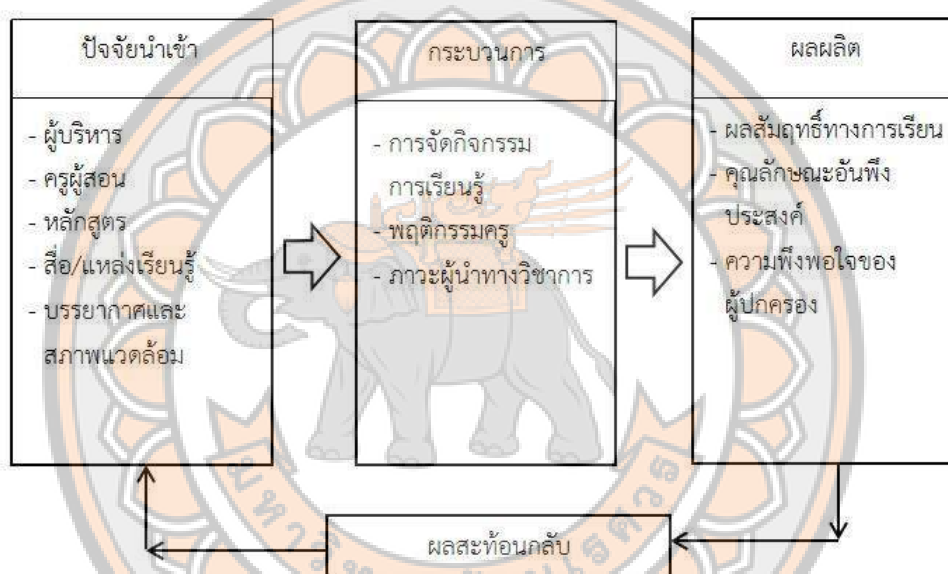
พระมหาสหัส ดาคุ้ม (2556, น. 64) กล่าวว่า ความหมายของระบบในเชิงบริหาร หมายถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน และมีส่วนกระทบต่อปัจจัยระหว่างกันในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ องค์ประกอบพื้นฐานของทฤษฎีระบบ ได้แก่

1. ปัจจัยการนำเข้า (Input) 2. กระบวนการ (Process) 3. ผลผลิต (Output) และ 4. ผลกระทบ (Impact)

ทฤษฎีระบบเป็นวิธีการที่ใช้หลักตรรกศาสตร์หรือที่เรียกว่าหลักการด้านวิทยาศาสตร์นั่นเอง เพราะมีเหตุผลและมีความสัมพันธ์กันไปตามขั้นตอนช่วยให้กระบวนการทั้งหลายดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและสามารถช่วยให้การบริหารบรรลุวัตถุประสงค์ไปด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์อย่างถูกต้องและไม่ลำเอียง

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 12) กล่าวว่า การใช้แนวคิดทฤษฎีเชิงระบบเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารงานวิชาการซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

1. ปัจจัยนำเข้า เป็นทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ ผู้บริหารครูผู้สอน หลักสูตร สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และบรรยากาศสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
2. กระบวนการ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พฤติกรรมครูภาวะผู้นำทางวิชาการ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
3. ผลผลิต คือ ประสิทธิภาพของการบริหารวิชาการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และความพึงพอใจของผู้ปกครอง

ภาพ 4 แสดงองค์ประกอบเชิงระบบการบริหารวิชาการ

ที่มา: จิตติมา วรณศรี, 2557, น. 12

จิตติ รัศมีธรรมโชติ (2558, น. 77) กล่าวว่า ทฤษฎีระบบมีผลจำเป็นต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จขององค์การ ดังนี้

1. องค์การเป็นระบบที่มีขอบเขต องค์ประกอบที่อยู่ในขอบเขต ได้แก่
 - 1.1 Input หมายถึง วัตถุดิบ เงินทุน ความสามารถของพนักงาน และนโยบายของรัฐบาล รวมถึงกฎระเบียบต่าง ๆ
 - 1.2 Process (Transformation หรือ Throughputs) หมายถึง กระบวนการทำงานหรือกระบวนการเปลี่ยนแปลง Inputs เป็น Outputs

1.3 Outputs หมายถึง สินค้า การบริการ และข้อมูลต่าง ๆ

2. องค์การและระบบย่อยทั้งหมดของโรงพยาบาลทำหน้าที่ในลักษณะประสานกัน เพื่อให้เป้าหมายขององค์กรบรรลุผล ทุกส่วนของระบบมีความเกี่ยวข้องกัน เมื่อส่วนใดส่วนหนึ่งถูกเปลี่ยนแปลง ส่วนอื่น ๆ ก็จะได้รับผลกระทบด้วยเช่นกันและในทางตรงกันข้ามส่วนที่กำลังเปลี่ยนแปลงก็ได้รับผลกระทบจากส่วนอื่นเช่นกัน

3. กระบวนการภายในองค์การที่จำเป็นต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งความสำเร็จขององค์การ

4. องค์การระบบย่อยทั้งหมดในฐานะของหน่วยต่าง ๆ หลุดอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่สามารถส่งผลกระทบด้านบวกและด้านลบต่อหน่วยนั้น ๆ

5. องค์การได้รับข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ output ของตนจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งช่วยให้องค์การสามารถดำเนินการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพื่อให้การตอบสนองสิ่งแวดล้อมดีขึ้น

วิชกรศักดิ์ สงค์ปาน (2558, น. 34 - 35) กล่าวว่า ทฤษฎีระบบ (Systems Approach หรือ General Systems Theory) แนวความคิดเชิงระบบเข้ามาใช้ในการบริหารเนื่องจากคนเป็นส่วนหนึ่งของระบบองค์กร องค์กรเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม นักทฤษฎีบริหาร จึงหันมาสนใจการศึกษาพฤติกรรมขององค์กรองค์ประกอบหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์และมีส่วนกระทบต่อปัจจัยระหว่างกัน ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ องค์กรประกอบพื้นฐานของทฤษฎีระบบ ได้แก่ ปัจจัยการนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และผลกระทบ (Impact) ทฤษฎีระบบจะช่วยให้กระบวนการทั้งหลายดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และสามารถช่วยให้การบริหารบรรลุวัตถุประสงค์

วันชัย มีชาติ (2559, น. 58 - 60) กล่าวว่า แนวความคิดในเชิงระบบหรือทฤษฎีระบบ คือการศึกษาด้านการบริหารที่มีการนำทฤษฎีระบบมาอธิบายองค์การและการทำงานขององค์การ ประกอบด้วย ระบบย่อย ๆ ที่ทำงานร่วมกัน โดยระบบย่อยมีลักษณะสำคัญ คือ 1) มีความเป็นอิสระของตัวเองหรือสามารถสร้างระบบการทำงานของตนเองได้ 2) ทำงานร่วมกับระบบอื่นได้ในลักษณะที่เป็นหนึ่งเดียวกันในองค์การ การทำงานของระบบย่อยจะต้องประสานสอดคล้องกันจึงจะเกิดผลงานขององค์การได้ และการทำงานขององค์การจะต้องมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ จะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

1. ระบบจะรับปัจจัยนำเข้า (Input) จากสภาพแวดล้อม องค์กรจะต้องแสวงหาปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ เช่น ทรัพยากรทางการบริหารเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานขององค์การ

2. ระบบจะทำหน้าที่ในการแปรสภาพ (Convention process) ปัจจัยนำเข้าเป็นปัจจัยนำออกขององค์การ (Output) ซึ่งปัจจัยนำออกที่องค์กรสร้างขึ้นได้แก่ผลผลิตขององค์การ

3. องค์การจะสร้างผลผลิต (Outputs) ขององค์การและส่งมอบผลผลิตเหล่านี้สู่สภาพแวดล้อม

4. องค์การจะรับข้อมูลป้อนกลับจากสภาพแวดล้อม (Feedback) เพื่อนำไปสู่การปรับตัวขององค์การให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม

จากแนวคิดของ สุนทร โคตรบรรเทา (2554), มณีรัตน์ สุวรรณวารี (2555), พระมหาสหัส ดาคุ่ม (2556), จิตินา วรรณศรี (2557), จิตติ รัศมีธรรมโชติ (2558) และ วัชรศักดิ์ สงค์ปาน (2558) ผู้วิจัยจึงสรุปกระบวนการบริหารเชิงระบบ ได้ว่า กระบวนการบริหารเชิงระบบ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ซึ่งองค์ประกอบหลักสามารถแบ่งเป็นองค์ประกอบย่อยได้ทั้งหมด 4 องค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ปัจจัยของระบบ ซึ่งเป็นทรัพยากรการบริหารจากภายในหรือจากภายนอกที่ใช้ในการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 4) บรรยากาศและสภาพแวดล้อม

2. กระบวนการ (Process) หมายถึง การดำเนินงานตามลำดับขั้นตอนของกระบวนการบริหารมีลำดับขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การตรวจสอบ และ 4) การปรับปรุงการดำเนินการอย่างเหมาะสม

3. กระบวนการ (Process) หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนการสอน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. ผลผลิต (Output) หมายถึง ประสิทธิภาพของระบบ ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ 1) ด้านผลการเรียนรู้ของนักเรียน และ 2) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์

3.1 ความหมายของกลยุทธ์และการบริหารเชิงกลยุทธ์

มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวเกี่ยวกับกลยุทธ์ และได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ ไว้หลายท่าน ดังนี้

บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ (2550, น. 1) กล่าวว่า กลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ หมายถึง การมุ่งเน้นหรือทุ่มทรัพยากรไปในเรื่องใดแล้วสามารถนำพาหมู่คณะไปสู่ความสำเร็จหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วิเชียร วิทย์อุดม (2553, น. 8) กล่าวว่า กลยุทธ์ คือ ส่วนหนึ่งในการวางแผนเพื่อที่จะพัฒนาไปสู่สิ่งที่เราต้องการอย่างเป็นระบบ และเป็นทัศนคติหรือแนวทางในการเลือกที่

ไม่จำเป็นต้องมีแบบแผนที่แน่นอนเนื่องจากต้องมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนไปตามสภาวะการณ์ เพื่อประกอบการตัดสินใจให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์การที่ตั้งไว้

สุดใจ วันอุดมเดชาชัย (2556, น. 10) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง แผนการหรือวิธีการ ในการดำเนินงานขององค์การที่ทำให้องค์การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ด้วยความแตกต่างที่เป็นเอกลักษณ์ต่างจากคู่แข่งชั้นโดยกลยุทธ์ที่นำไปปฏิบัตินั้น ผู้บริหารต้องเลือกกลยุทธ์ที่มีความสอดคล้อง ระหว่างทรัพยากรภายในองค์การและความสามารถหลักขององค์การ พร้อมทั้งคำนึงถึงโอกาส และอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ

ธนาชัย สุขวณิช และพรชัย อรัณยกันนท (2557, น. 1) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีทางที่องค์การจะดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ภายใต้อุปสรรคและโอกาส สภาพแวดล้อมภายใน สภาพแวดล้อมภายนอก ทรัพยากร และความสามารถภายในองค์การ กลยุทธ์จะให้ความเข้าใจพื้นฐานว่าองค์การจะแข่งขันอย่างไร ตัวกำหนดกลยุทธ์ขององค์การมีอยู่ 3 อย่าง คือ สภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน และวัตถุประสงค์ขององค์การ

พิบูล ที่ปะปาล และธนวัฒน์ ที่ปะปาล (2559, น. 6) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง รูปแบบ การตัดสินใจ หรือการกระทำโดยเฉพาะ ซึ่งผู้จัดการนำมาใช้เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ที่องค์การวางไว้

จากแนวคิดของ บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ (2550), วิเชียร วิทยอุดม (2553), สุดใจ วันอุดมเดชาชัย (2556), ธนาชัย สุขวณิช และพรชัย อรัณยกันนท (2557), พิบูล ที่ปะปาล และธนวัฒน์ ที่ปะปาล (2559) ผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของกลยุทธ์ ได้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการ ดำเนินงานอย่างเป็นระบบทั่วทั้งองค์กร ภายใต้ทรัพยากรและความสามารถของบุคลากรในองค์กร เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ และได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ไว้หลายท่าน ดังนี้

สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวัน (2553, น. 4) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ ศาสตร์และศิลป์ ของการสร้างกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและการประเมินกลยุทธ์การตัดสินใจแบบข้ามหน้าที่ (Cross - Functional) ซึ่งทำให้องค์กรสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์

สุพานี สฤกษ์วณิช (2553, น. 3) กล่าวว่า การบริหารกลยุทธ์ มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงบริหาร และการดำเนินการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานขององค์กรในระยะยาวให้เกิดขึ้น ตามที่ต้องการ งานบริหารกลยุทธ์จะประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผนกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ ไปปฏิบัติ และการประเมินหรือวัดผลของการบริหารกลยุทธ์

สุดใจ วันอุดมเดชาชัย (2556, น. 18) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ว่าเป็นการจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งหมายถึง การกำหนดแนวทางในการดำเนินงานขององค์การในระยะยาว เพื่อให้

การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น องค์การต้องดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ 2) การกำหนดกลยุทธ์องค์การ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 4) การประเมินผลลัพธ์และควบคุมกลยุทธ์ โดยดำเนินกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรมดังกล่าว ส่งผลให้องค์การเกิดความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

ฐาปนา อินพินิจ (2560, น. 1) กล่าวว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนด การกระทำและการตัดสินใจทางการบริหารเพื่อที่จะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานขององค์การในระยะยาวได้ และการนำกลยุทธ์ไปประยุกต์ใช้ ตลอดจนการควบคุมการประเมินผลเชิงกลยุทธ์

ธนาชัย สุขวณิช และพรชัย อวัญยานนท์ (2557, น. 1) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ กระบวนการของการดำเนินทิศทางระยะยาว การกำหนดกลยุทธ์ และการประเมินกลยุทธ์ขององค์การ

พิบูล ที่ปะปาล และธนวัฒน์ ที่ปะปาล (2559, น. 9) กล่าวว่า ความหมายของการจัดการเชิงกลยุทธ์ เป็นการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานขององค์การ เพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการกำหนดแนวทางหรือทิศทางในการดำเนินงานนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ เพื่อจัดทำแผนงานดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดของ สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวัน (2553), สุพานี สฤงษ์วณิช (2553), สุดใจ วันอุดมเดชาชัย (2556), ฐาปนา อินพินิจ (2560), พิบูล ที่ปะปาล และธนวัฒน์ ที่ปะปาล (2559), ธนาชัย สุขวณิช และพรชัย อวัญยานนท์ (2557) ผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ได้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดแนวทางในการดำเนินงานในระยะยาว ซึ่งองค์กรสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) การวางแผนกลยุทธ์ 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และ 4) การประเมินกลยุทธ์

3.2 ประเภทของกลยุทธ์

William Glueck ได้แบ่งประเภทกลยุทธ์ไว้ 4 ประเภท สามประเภทแรกเป็นกลยุทธ์พื้นฐาน และประเภทที่สี่เป็นกลยุทธ์ผสมของสามประเภท ดังนี้ (Glueck, 1972, น. 186 อ้างถึงใน ธงชัย สันติวงษ์, 2528, น. 171 - 173 อ้างถึงใน วิเชียร วิทยอุดม, 2553, น. 26 - 27)

1. กลยุทธ์การหดตัว คือ การลดหรือถดถอย ดำเนินการให้เหลือน้อยลง บางครั้งยอมจำกัดตัวอยู่ในอาณาเขตขององค์การอื่น หรือรอจังหวะเพื่อจะขายหรือเลิกกิจการ มักจะใช้ในกรณีที่หมดทางเลือก หรืออาจเกิดจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เจตนาของกลยุทธ์นี้เป็นเรื่องการลดสิ่งเกินความจำเป็นเพื่อต้องการให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และเพื่อรักษาระดับการผลิตในปัจจุบันให้คงอยู่ต่อไป โดยมีประสิทธิภาพและจะไม่เน้นการขยายตัว กลยุทธ์นี้มักใช้ในเพียงระยะสั้นเท่านั้น

2. กลยุทธ์การคงตัว มักใช้เมื่อองค์กรมีความพอใจกับงานที่ดำเนินอยู่ปัจจุบัน ฝ่ายจัดการจะพยายามแก้ไขปัญหในส่วนเล็ก ๆ ที่มีอยู่เท่านั้น แต่โดยมากก็จะพยายามรักษาสถานภาพปัจจุบันเอาไว้ トラバトที่องค์กรยังคงดำเนินไปตามปกติ ฝ่ายจัดการมักจะพอใจและไม่อยากเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์นี้มักใช้ได้กับหลายแห่ง ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว กลยุทธ์นี้จะใช้ได้ ในสภาพเศรษฐกิจปกติ แต่หากเกิดสภาพเศรษฐกิจล้มเหลว องค์กรแบบนี้จะประสบกับปัญหาเป็นอันดับแรก เนื่องจากองค์กรยึดถือกลยุทธ์คงตัวเอาไว้ ก็จะก่อให้เกิดปัญหาความลำบากได้ทันที ซึ่งองค์กรแบบนี้ผู้บริหารมักมีนิสัยอยู่อย่างสบาย ๆ ไปเรื่อย ๆ และดำเนินงานวันต่อวัน

3. กลยุทธ์การเติบโต กลยุทธ์นี้องค์กรมุ่งพยายามขยายตัวหรือเร่งการเติบโตในทางต่าง ๆ ซึ่งวัดดูได้จากยอดขาย การขยายตัวของสายการผลิต จำนวนพนักงาน หรือเกณฑ์การวัดอื่น ๆ กลยุทธ์นี้เป็นปรัชญาของหลาย ๆ ธุรกิจที่ยึดถือเนื่องจากองค์กรจะต้องมีการเจริญเติบโตธุรกิจถึงจะอยู่รอด และเชื่อว่าองค์กรที่มีขนาดเล็กหากไม่มีการขยายตัวก็จะถูกองค์กรขนาดใหญ่กลืนในที่สุด ด้วยเหตุนี้องค์กรส่วนมากจึงนิยมใช้กลยุทธ์การเติบโตเพื่อป้องกันการชะลอตัวหรือทรุดตัว

4. กลยุทธ์ผสม โดยทั่วไปแล้วองค์กรส่วนมากมักใช้กลยุทธ์หลาย ๆ แบบผสมกัน เช่น องค์กรอาจใช้กลยุทธ์การกำจัดตัวสำหรับช่วงสั้น และหากเกิดการเปลี่ยนแปลงองค์กรอาจใช้กลยุทธ์การเติบโต เป็นต้น

3.3 กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์

กระบวนการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรนี้สามารถแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ (ธงชัย สันติวงษ์, 2528, น. 170 - 171 อ้างถึงใน วิเชียร วิทยอุดม, 2553, น. 25)

1. การตรวจสอบพิจารณาโอกาส และข้อจำกัดต่าง ๆ นั่นคือ การตรวจสอบสภาพแวดล้อมในทุก ๆ เรื่องไม่ว่าจะเป็นนโยบายของบริษัท จนถึงสถานะการแข่งขันต่าง ๆ

2. การประมาณการณ์ ขนาดของการเสี่ยงของสิ่งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดพร้อมกัน ซึ่งขั้นตอนนี้สิ่งที่จำเป็น คือ ต้องทำการคาดการณ์ถึงความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นและประเมินถึงผลกระทบของสิ่งที่จะเกิดขึ้นด้วย

3. การประเมินความเข้มแข็ง อ่อนแอของทรัพยากรที่มีอยู่ขององค์กร โดยดูว่าจุดแข็งขององค์กรคืออะไร ทั้งในด้านการขายและการตลาด การผลิต บุคลากร และอื่น ๆ กลยุทธ์ที่ดีต้องสร้างจากการใช้ประโยชน์จากข้อดีขององค์กรที่อยู่ ขณะเดียวกันต้องลดขนาดของปัญหาที่เป็นจุดอ่อนให้เหลือน้อยที่สุด

4. การจับคู่เงื่อนไขระหว่างโอกาสและความสามารถในการใช้ประโยชน์และได้รับประโยชน์ เพื่อให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์และมีระดับความเสี่ยงน้อยที่สุด ในขั้นตอนนี้คือการนำเอาทั้งสามขั้นตอนมาพิจารณาพร้อมกัน และสำหรับตัวเกณฑ์ที่จะช่วยให้ทราบการเสี่ยงที่ยอมรับได้ ควรอยู่ในระดับไหนเป็นสิ่งที่กำหนดได้ยาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับค่านิยมและปรัชญาทางการบริหาร

อาจแตกต่างกันไปตามโอกาสที่เอื้ออำนวย ผลสุดท้าย คือ แนวทางที่เป็นวิธีการพื้นฐาน (general approach) ที่จะใช้ปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

สุดใจ วันอุดมเดชชัย (2556, น. 21 - 36) ได้อธิบายกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (Environment Scanning) การตรวจสอบสภาพแวดล้อมเป็นการประเมินสภาพแวดล้อมทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร สำหรับการตรวจสอบสภาพแวดล้อมองค์การวิธีที่ง่ายที่สุดคือ การวิเคราะห์สวอต (SWOT Analysis) อันได้แก่ 1) S (Strengths) คือ จุดแข็ง 2) W (Weaknesses) คือ จุดอ่อน 3) O (Opportunities) คือ โอกาส และ 4) T (Threats) คือ อุปสรรค

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) เป็นการวิเคราะห์โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกองค์การที่ผู้บริหารไม่สามารถควบคุมได้ในระยะสั้น โดยปัจจัยภายนอกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคม (Societal Environment) ประกอบด้วยปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง และกฎหมาย และเทคโนโลยี และ 2) ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับงาน (Task Environment) ประกอบด้วยกลุ่มคนที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์การ

และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) เป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ซึ่งเป็นปัจจัยที่อยู่ภายในองค์การ ประกอบด้วย โครงสร้างองค์การ วัฒนธรรมองค์การ และทรัพยากรองค์การ

2. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การจัดทำแผนระยะยาวที่สอดคล้องกับโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ รวมทั้งจุดแข็งจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายในองค์การ ซึ่งประกอบด้วย 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจง 3) การพัฒนากลยุทธ์ และ 4) การกำหนดนโยบาย

3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่นำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้มาปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ด้วยการพัฒนาจัดทำโปรแกรมการดำเนินงาน งบประมาณ และวิธีการดำเนินงาน กระบวนการดังกล่าว อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์การ โครงสร้างองค์การและระบบการจัดการทั่วทั้งองค์การ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัตินั้นจะต้องคำนึงถึงการวางแผนปฏิบัติการ

ศิริรัตน์ ชุณหะฉาย (2558, น. 50 - 52) ได้เสนอโครงสร้างแผนยุทธศาสตร์ที่มีส่วนประกอบสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ (Vision) หมายถึง ความคาดหวังขององค์กรในอนาคตที่ต้องการจะเป็น

2. พันธกิจ (Mission) หมายถึง สิ่งที่ต้องทำเพื่อนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ มีลักษณะเป็นข้อบ่งชี้เชิงรุกมากกว่าภารกิจที่ผูกพันด้วยอำนาจ

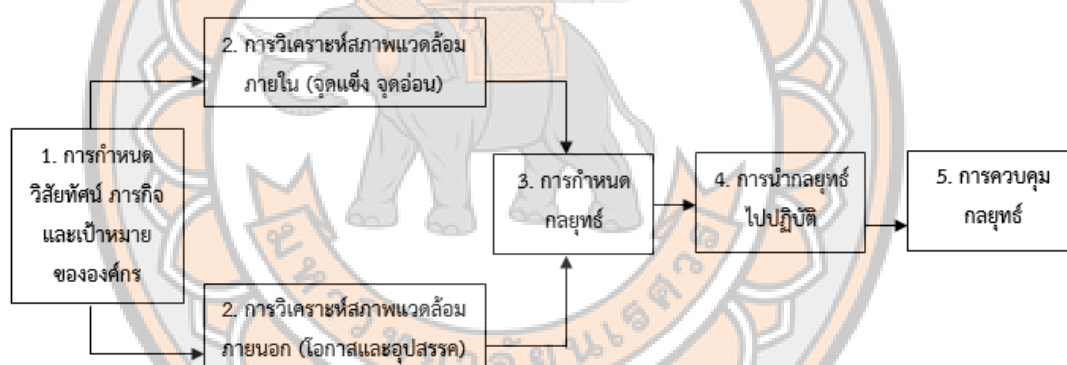
3. วัตถุประสงค์หลัก (Main Objective) หมายถึง สิ่งที่ต้องทำให้สำเร็จหลังการดำเนินการพันธกิจแล้ว

4. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategy) หมายถึง ประเด็นสำคัญที่องค์กรต้องดำเนินการพัฒนาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หลักที่ตั้งไว้

5. แผนงาน (Program) หมายถึง แนวทางในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์นั้น

6. โครงการ (Project) หมายถึง สิ่งที่ต้องตอบสนองตัวชี้วัดในแต่ละแผนงาน

เนตร์พัฒนา ยาวิราช (2556, น. 55 - 77) ได้อธิบายกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ดังภาพ 5

ภาพ 5 แสดงกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ตามขั้นตอนทั้ง 5 ที่มีความต่อเนื่องกัน

ซึ่งรายละเอียดของขั้นตอน มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental analysis)

เป็นกระบวนการแรกของการจัดการเชิงกลยุทธ์ในการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมที่สำคัญจะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์กร ผู้บริหารวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อให้เข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนั้นแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

1. สภาพแวดล้อมทั่วไป (General environment) หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ (Economic) สังคม (Social) การเมือง (Political) ข้อกำหนดของกฎหมาย (Legal) และเทคโนโลยี (Technology) และการรักษาสิ่งแวดล้อม

1.1 สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ (Economic conditions) สภาพแวดล้อมที่เป็นตัวชี้วัดองค์การมีการจัดสรรทรัพยากรทางการบริหารอย่างไร สิ่งสำคัญในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจคือการพิจารณาค่าจ้างแรงงาน อัตราเงินเฟ้อ อัตราภาษี ต้นทุน ค่าใช้จ่ายด้านต่าง ๆ ในการผลิตหรือให้บริการ ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา เป็นต้น

1.2 สภาพแวดล้อมทางสังคม (Social conditions) ความสำคัญของการศึกษาสภาวะทางสังคมคือการวิเคราะห์เกี่ยวกับประชากร (Demographics) และค่านิยมในสังคม (Social values)

1.3 สภาพแวดล้อมทางการเมือง (Political conditions) สภาพแวดล้อมทั่วไปขององค์กรที่เกี่ยวกับกิจกรรมของภาครัฐ หรือข้อกำหนดของรัฐบาลแนวนโยบายทางการเมือง รวมถึงแนวนโยบายทางการเมืองที่ล้วนมีผลต่อการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรทั้งสิ้น

1.4 สภาพแวดล้อมทางกฎหมาย (The Legal conditions) ผู้บริหารควรพิจารณาว่าข้อกำหนดที่กำหนดขึ้นหรือกำลังจะกำหนดนั้นเอื้อประโยชน์หรือเป็นอุปสรรคต่อองค์การ เช่น นโยบายของรัฐบาล พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

1.5 สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี (The Technology conditions) การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่ใช้ เช่น การให้บริการที่มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงาน การปรับปรุง และการเพิ่มเทคโนโลยีขึ้นไปเรื่อย ๆ

1.6 สภาพแวดล้อมด้านการรักษาสภาพแวดล้อม (Natural environment conditions) การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ รวมทั้งการปฏิบัติตามข้อกำหนดของสิ่งแวดล้อม

2. สภาพแวดล้อมในการดำเนินการ (Operating environment) หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการดำเนินการขององค์กรอย่างทันที ประกอบด้วย

2.1 ลูกค้า (Customer Component) หมายถึง ความต้องการของลูกค้า ข้อเสนอแนะจากลูกค้า คำตำหนิของลูกค้า ทัศนคติของลูกค้า ฐานลูกค้าเก่า และการขยายฐานลูกค้าเพิ่มขึ้น

2.2 การแข่งขัน (Competition Component) สภาพแวดล้อมทางการแข่งขันในด้านลูกค้าทำให้องค์การมีการปรับปรุง และพัฒนากลยุทธ์อยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความได้เปรียบเหนือคู่แข่งนั้นจึงต้องวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ศักยภาพองค์กร เปรียบเทียบศักยภาพของคู่แข่งเพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสม

2.3 ตลาดแรงงาน (Labor Component) เกี่ยวข้องกับการจ้างพนักงาน การคัดเลือกคุณสมบัติของบุคลากร การพัฒนาและฝึกทักษะ การฝึกอบรม อายุงานและองค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรในองค์การ

2.4 ผู้จำหน่ายปัจจัยการผลิต (The Supplier Component) เกี่ยวข้องกับการจัดหาทรัพยากรเพื่อใช้ในการผลิตหรือบริการ ผู้บริหารควรวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านผู้จำหน่ายปัจจัยการผลิต เพื่ออำนาจในการต่อรองของผู้จำหน่ายปัจจัยการผลิตในเรื่องการจัดหาวัตถุดิบที่มีคุณภาพ การส่งมอบที่น่าเชื่อถือ และการเครดิตในการซื้อ

2.5 สภาพแวดล้อมระหว่างประเทศ (The International Component) เป็นสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจกับต่างประเทศ เช่น กฎหมาย วัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ การเมือง เพื่อประโยชน์ต่อไปในอนาคตที่อาจมีการดำเนินธุรกิจกับต่างประเทศ

3. สภาพแวดล้อมภายใน (Internal environment) เป็นสภาพแวดล้อมระดับการทำงานภายในองค์การ เช่น การดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ตามหน้าที่ เช่น ฝ่ายการเงิน การบัญชี งานในหน้าที่เหล่านี้ควรมีการวางแผน การจัดการองค์การ และการควบคุมภายในองค์การที่ดี และการมีการปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดทิศทางขององค์การ (Establishing organizational direction)

เป็นกระบวนการที่สองของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ผู้บริหารต้องกระทำคือการวิเคราะห์ภารกิจขององค์การ (Determining Organizational Mission) และการกำหนดข้อความภารกิจ (Developing a Mission Statement) เป็นการเขียนข้อความขึ้นมาเพื่ออธิบายถึงภารกิจที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้สมาชิกเกิดความเข้าใจ และมีความมุ่งมั่นที่จะทำภารกิจให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

ความสำคัญของภารกิจขององค์การ (The Importance Organizational Mission) ภารกิจจะสำเร็จไปได้ ผู้บริหารต้องกำหนดเป้าหมายในสิ่งที่ต้องทำ การจัดสรรทรัพยากรทางการบริหาร การชี้นำ การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้บุคลากรเกิดความพยายาม และสามารถดำเนินไปตามทิศทางที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation)

หลังจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนแล้ว การกำหนดกลยุทธ์ระดับบริษัทเป็นกลยุทธ์เกี่ยวกับธุรกิจที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation : Tools)

เครื่องมือที่จะช่วยให้การกำหนดกลยุทธ์เป็นไปด้วยดีจะประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์คำถามวิกฤต (Critical Question Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์แนวความคิดทางการจัดการหลาย ๆ ด้านซึ่งประกอบด้วยคำถาม 4 ประการ คือ

1.1 อะไรคือวัตถุประสงค์ขององค์การ

1.2 องค์การต้องการดำเนินไปในทิศทางไหน

1.3 สภาพแวดล้อมขององค์การเป็นอย่างไร และยังคงเป็นอย่างนั้นต่อไปหรือไม่

1.4 อะไรคือความต้องการที่จะให้บรรลุผลสำเร็จในอนาคต

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT analysis) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์การเพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสม ทำให้ทราบจุดแข็งจุดอ่อนของสภาพแวดล้อมภายในขององค์การ และโอกาส อุปสรรคของสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การ

3. การวิเคราะห์ธุรกิจ (Business Portfolio Analysis) เป็นเทคนิคการพัฒนากลยุทธ์ทางธุรกิจจากความสัมพันธ์ระหว่างการแบ่งส่วนทางตลาดและการเจริญเติบโตทางตลาด

4. การวิเคราะห์โครงสร้างทางอุตสาหกรรม (Porter's of Industry Analysis) Michael E. Porter ได้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ซึ่งเป็นแรงกดดันทางธุรกิจที่มีผลต่อการแข่งขัน

ขั้นตอนที่ 4 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation)

กระบวนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสำเร็จมี 4 ขั้นตอนดังนี้

1. ทักษะในด้านการนำไปปฏิบัติ (Interacting Skill)
2. ทักษะทางด้านการจัดสรรทรัพยากร (Allocating Skill)
3. ทักษะทางด้านการตรวจสอบ (Monitoring Skill)
4. ทักษะทางด้านการจัดการองค์การ (Organizing Skill)

ขั้นตอนที่ 5 การควบคุมกลยุทธ์ (Strategic control)

เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและประเมินผลของกลยุทธ์ การควบคุมเชิงกลยุทธ์กิจกรรมที่เน้นคือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทิศทางขององค์การ การกำหนดกลยุทธ์ และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมกลยุทธ์เป็นไปอย่างเหมาะสม

ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย (2558, น. 43) ได้อธิบายองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมภายนอก ด้วย PEST ดังนี้

1. การเมือง (Politics : P) หมายถึง นโยบาย กฎระเบียบของรัฐบาลที่ออกมาควบคุมการบริหารงาน นโยบายและการตัดสินใจระดับหน่วยงานบังคับบัญชา ผลกระทบของกฎหมายและนโยบายที่มีผลต่อการบริหารองค์การ

2. เศรษฐกิจ (Economics : E) หมายถึง สภาพเศรษฐกิจของประเทศที่มีผลต่อการจัดสรรงบประมาณ สถานภาพทางการเงินขององค์การ ภาระทางการเงินที่องค์กรต้องรับผิดชอบ

3. สังคม (Social : S) หมายถึง วัฒนธรรมทางสังคม ขนาดและคุณภาพประชากร ระบบนิเวศวิทยา ปัญหาและความต้องการของประชาชน

4. เทคโนโลยี (Technology : T) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าของนวัตกรรม การโทรคมนาคม และเครื่องมือที่มีผลต่อการบริหารองค์กร

ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย (2558, น. 44) ได้อธิบายองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมภายในด้วย 4M ดังนี้

1. คน (Man) ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ต้องอาศัยความคิดของคน มีคนเป็นผู้ดำเนินการหรือจัดการทำให้เกิดกิจกรรมทางธุรกิจหลายรูปแบบ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจนั้น ๆ

2. เงิน (Money) เป็นปัจจัยในการดำเนินธุรกิจอีกชนิดหนึ่งที่ต้องนำมาประกอบเพื่อให้เกิดธุรกิจ ซึ่งแต่ละธุรกิจจะใช้ปริมาณเงินที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับธุรกิจนั้นมีขนาดเล็กหรือใหญ่

3. วัสดุหรือวัตถุดิบ (Material) ซึ่งในการผลิตสินค้า ต้องอาศัยวัตถุดิบในการผลิต ดังนั้น ผู้บริหารต้องรู้จักบริหารวัตถุดิบให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ต้นทุนที่ต่ำ และทำให้ธุรกิจได้ผลกำไรสูงสุด

4. วิธีปฏิบัติงาน (Method) ซึ่งการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินธุรกิจควรมีการวางแผน และควบคุม

จากแนวคิดของ วิเชียร วิทยอุดม (2553), สุดใจ วันอุดมเดชาชัย (2556), เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556) และศิริรัตน์ ชุณหคล้าย (2558) ผู้วิจัยจึงสรุปกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ได้ว่า กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นองค์ประกอบสำคัญในการวางแผนและดำเนินงานขององค์กร โดยเฉพาะในภาคการศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานมีทิศทางที่ชัดเจน สอดคล้องกับเป้าหมาย และสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในการวิจัยนี้ การศึกษาและวิเคราะห์บริบทสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของการบริหาร ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่

1. ด้านบุคคล หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือปัญหา หรือความต้องการเกี่ยวกับบุคลากรในองค์กรหรือสถานศึกษา จำนวนและคุณวุฒิของครูและบุคลากรทางการศึกษา ความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสิทธิภาพ ทักษะคติ เจตคติ และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน รวมถึงการพัฒนาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. ด้านงบประมาณ หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือปัญหา หรือความต้องการเกี่ยวกับเงินที่ใช้ในการบริหารและดำเนินงาน ความเพียงพอและเหมาะสมของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ แหล่งที่มาของงบประมาณจากรัฐ ท้องถิ่น หรือแหล่งอื่น และความสามารถในการบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. ด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือปัญหา หรือความต้องการเกี่ยวกับสิ่งของ เครื่องมือ และทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงาน อาคารสถานที่ สื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรสารสนเทศ เทคโนโลยี และสื่อดิจิทัล ความพร้อมและความทันสมัยของอุปกรณ์ การบำรุงรักษาและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

4. ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือปัญหา หรือความต้องการเกี่ยวกับระบบ กระบวนการ กลไกในการบริหารงาน โครงสร้างการบริหารงานในองค์กร ระบบวางแผน การติดตามและประเมินผล ภาวะผู้นำ การตัดสินใจ และการมีส่วนร่วม รวมถึงการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อบรรลุเป้าหมาย

5. ด้านสังคมและวัฒนธรรม หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือปัญหา หรือความต้องการเกี่ยวกับสังคม วิถีชีวิต ค่านิยม ความเชื่อ และวัฒนธรรมของชุมชนที่มีผลต่อองค์กร พฤติกรรมของนักเรียนและผู้ปกครอง ค่านิยมท้องถิ่นและวัฒนธรรมประจำถิ่น ความร่วมมือจากชุมชนและเครือข่ายทางสังคม อิทธิพลของสื่อสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

6. ด้านเทคโนโลยี หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือปัญหา หรือความต้องการเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการจัดการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน ความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ความสามารถของบุคลากรในการใช้เทคโนโลยี การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับยุคสมัย

7. ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือปัญหา หรือความต้องการเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวนักเรียน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมพัฒนานักเรียน ผลกระทบจากความยากจน ความเหลื่อมล้ำ หรือวิกฤตเศรษฐกิจ โอกาสในการสนับสนุนจากภาคเอกชนหรือภาครัฐกิจ

8. ด้านนโยบาย หมายถึง สภาพปัจจุบัน หรือปัญหา หรือความต้องการเกี่ยวกับแนวนโยบายและกฎระเบียบที่กำหนดโดยหน่วยงานที่มีอำนาจ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น กฎหมาย กฎระเบียบ และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิต

การเรียนรู้ทักษะชีวิตเป็นสิ่งสำคัญที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองในด้านเห็นคุณค่าในตัวเอง และผู้อื่น สามารถจัดการอารมณ์ความเครียด และมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ปรับตัวกับสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้ทักษะชีวิตเป็นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนทุกคนพึงได้รับการพัฒนา โดยกำหนดให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และก่อให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิต และได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตไว้หลายท่าน ดังนี้

4.1 ความหมายของทักษะชีวิต

องค์การอนามัยโลก (WHO, 1997, น. 1) กล่าวว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวและมีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ถูกต้องในการที่จะเผชิญกับสิ่งท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์การยูนิเซฟ (UNICEF, 2001) กล่าวว่า ทักษะชีวิตเป็นกลุ่มใหญ่ของจิตวิทยาสังคม และทักษะระหว่างบุคคลซึ่งช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจได้ สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาทักษะการจัดการกับอารมณ์ สิ่งเหล่านี้ ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทักษะชีวิตอาจมีทิศทางจากการกระทำของตนเองหรือบุคคลอื่นเช่นเดียวกับการกระทำที่เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมอันนำมาซึ่งความสุขกายสบายใจ

โบรลิน (Brolin, 2011) กล่าวว่า ทักษะชีวิต เป็นทักษะ (Skills) และความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นและมีความสำคัญในการดำเนินชีวิตของบุคคล

เฮนดริกส์ (Hendricks, 2011) กล่าวว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะสามารถเรียนรู้ที่จะช่วยเหลือตนเองในการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต ตลอดจนความสมบูรณ์และความพึงพอใจในชีวิตได้

กระทรวงสาธารณสุข (2541 น. 1) กล่าวว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถอันประกอบด้วยความรู้ เจตคติ และทักษะที่จะจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ สารเสพติด บทบาทชาย - หญิง ชีวิตครอบครัว สุขภาพ อิทธิพล สื่อ สิ่งแวดล้อม จริยธรรม ปัญหาสังคม ฯลฯ

กรมวิชาการ (2546, น. 6) กล่าวว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะคิด ตัดสินใจแก้ปัญหาและปรับตัวให้มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง สามารถจัดการกับความต้องการปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปให้มีสุขภาพดีด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ร่วมสร้างสรรค์สังคมให้เป็นสังคมที่มีสุขภาพดี

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ (2547, น. 10) กล่าวว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ทักษะชีวิต เป็นความสามารถ อันประกอบด้วยความรู้ เจตคติและทักษะในอันที่จะจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัว ในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ สารเสพติด บทบาทชายหญิง ชีวิตครอบครัว สุขภาพ อิทธิพลสื่ออื่น ๆ สิ่งแวดล้อม จริยธรรมและปัญหาสังคม ในด้านต่าง ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 4) กล่าวว่า ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำ กระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหา อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรม อันไม่พึงประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, น. 2) กล่าวว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและ เตรียมพร้อม สำหรับการปรับตัวในอนาคต

อนงค์รัตน์ สิ้นแสงปิ่น (2558, น. 5) กล่าวว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถ ของบุคคลในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีผลกระทบ โดยการใช้ความสามารถที่มีอยู่ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงความรู้สึนึกคิด และความต้องการของตนเองให้สามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่าง เหมาะสม

หัตถยา รงผล (2560) กล่าวว่า ทักษะชีวิต คือ ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญที่จะมี ขึ้นมาในชีวิต มีหลากหลายทักษะที่ควรเน้นในเด็ก เช่น ความมีวินัย ในขณะที่ต้องให้เด็กต้องมีทักษะ ยึดหยุ่นด้วย และที่สำคัญที่ควรฝึกให้ในเด็กและผู้ปกครองทุกคนคือทักษะความสามารถในการเผชิญ ปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค มีความอดทนและอยู่แบบสมดุล

จากแนวคิดของ องค์การอนามัยโลก (WHO, 1997), องค์การยูนิเซฟ (UNICEF, 2001), โบรลิน (Brolin, 2011), เฮนดริกส์ (Hendricks, 2011), กระทรวงสาธารณสุข (2541), กรมวิชาการ (2546), ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ (2547), กระทรวงศึกษาธิการ (2551), สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551), อนงค์รัตน์ สิ้นแสงปิ่น (2558) และหัตถยา รงผล (2560) ผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของทักษะชีวิต ได้ว่า ทักษะชีวิต หมายถึง การเรียนรู้จากประสบการณ์ ที่ได้รับมาแล้วแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม ความสามารถของบุคคลในการดำรงชีวิตในสังคมที่พร้อม เผชิญกับปัญหา และสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมในสังคม ที่เปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมสำหรับการดำรงชีวิตต่อไปในอนาคต

4.2 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวเกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะชีวิตไว้หลายท่าน ดังนี้

องค์การอนามัยโลก (WHO, 1997) ได้กำหนดองค์ประกอบของทักษะชีวิตที่สำคัญไว้ 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ทักษะการตัดสินใจ (Decision making) เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างมีระบบ โดยประเมินทางเลือกและผลที่ได้จากการตัดสินใจเลือกทางที่ถูกต้องเหมาะสม
2. ทักษะการแก้ปัญหา (Problem solving) เป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาแนวทางแก้ปัญหา วิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย และลงมือแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
3. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) เป็นความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวางโดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ
4. ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Critical thinking) เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูล ข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว
5. ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective communication) เป็นความสามารถในการใช้คำพูด และภาษาท่าทางเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และรับรู้ความรู้สึกนึกคิดของอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งการแสดงความต้องการ ความชื่นชมและการปฏิเสธ
6. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal relationship) เป็นความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น
7. ทักษะการตระหนักรู้ในตน (Self-awareness) เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดี จุดด้อย ของตนเอง และความแตกต่างที่บุคคลมีกับบุคคลอื่น ได้แก่ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา ความเชื่อ เชื้อชาติ สีผิว สุขภาพ หรือ ถิ่นที่อยู่อาศัย
8. ทักษะการเข้าใจผู้อื่น (Empathy) เป็นความสามารถในการเข้าถึงความรู้สึกและเห็นอกเห็นใจบุคคลที่แตกต่างจากตนเอง ได้แก่ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา ความเชื่อ เชื้อชาติ สีผิว สุขภาพ หรือถิ่นที่อยู่อาศัย
9. ทักษะการจัดการกับอารมณ์ (Coping with emotion) เป็นความสามารถในการประเมินอารมณ์ รู้เท่าทันอารมณ์ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตน เลือกใช้วิธีการจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม
10. ทักษะการจัดการกับความเครียด (Coping with stress) เป็นความสามารถในการรู้สาเหตุของความเครียด เรียนรู้วิธีการควบคุมระดับของความเครียด รู้วิธีผ่อนคลายและหลีกเลี่ยงสาเหตุ พร้อมทั้งเบี่ยงเบนพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์

องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO, 2002) ได้แบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตไว้เป็น 3 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านความสามารถทางความคิด (Cognitive abilities) ด้านความสามารถส่วนบุคคล (Personal abilities) โดยแบ่งออกเป็น 2 ทักษะ คือ

1.1 ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Decision making and problem solving skill) ประกอบด้วย ทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การประเมินผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของพฤติกรรมในปัจจุบันสำหรับตนเองและผู้อื่น การกำหนดทางเลือกต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา ทักษะการวิเคราะห์เกี่ยวกับอิทธิพลของค่านิยมและเจตคติของตนเองและบุคคลอื่นต่อแรงจูงใจ

1.2 ทักษะการคิด วิเคราะห์ (Critical thinking skill) ประกอบด้วย การวิเคราะห์ กลุ่มเพื่อนและอิทธิพลของสื่อต่าง ๆ การวิเคราะห์ เจตคติ ค่านิยม ปทัสถานทางสังคมและความเชื่อ และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อตนเอง

2. ด้านความสามารถส่วนบุคคล (Personal abilities) เป็นความสามารถในการเรียนรู้ที่จะเป็น (Learning to be) โดยแบ่งออกเป็น 3 ทักษะ คือ

2.1 ทักษะการเพิ่มการควบคุมภายในตนเอง (Skill for increasing internal locus of control) ประกอบด้วย ทักษะการสร้างความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในตนเอง ทักษะการตระหนักรู้ในตนเองรวมถึงการตระหนักรู้ในสิทธิ อิทธิพล ค่านิยม จุดแข็ง จุดอ่อน ทักษะในการกำหนด เป้าหมาย ทักษะ ในการดูแลตนเองและทักษะในการประเมินตนเอง

2.2 ทักษะการจัดการกับความรู้สึก (Skill for managing feeling) ประกอบด้วย การจัดการกับความโกรธ การจัดการกับความวิตกกังวลและความเศร้า/ผิดหวัง ทักษะการเผชิญสำหรับการจัดการกับความสูญเสียความทุกข์

2.3 ทักษะการจัดการกับความเครียด (Skills for managing stress) ประกอบด้วย การบริหารเวลา การเพิ่มความคิดทางบวก การรู้จักเทคนิคการผ่อนคลาย

3. ด้านความสามารถระหว่างบุคคล (Interpersonal abilities) เป็นความสามารถในการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น แบ่งเป็น 4 ทักษะ คือ

3.1 ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal communication skills) ประกอบด้วย การสื่อสารทั้งภาษาท่าทางและภาษากาย การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ การแสดงความรู้สึก การให้ข้อมูลย้อนกลับ (ในทางบวก) และการรับข้อมูลย้อนกลับ

3.2 ทักษะการปฏิเสธและการเจรจาต่อรอง (Negotiation and refusal skills) ประกอบด้วย การบริหารความขัดแย้ง การเจรจาต่อรอง และการแสดงออกอย่างเหมาะสม

3.3 ทักษะการเห็นอกเห็นใจ (Empathy skills) ประกอบด้วย ความสามารถที่จะฟังและเข้าใจความต้องการของบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนแสดงถึงความเข้าใจในสิ่งนั้น

3.4 ทักษะการทำงานเป็นทีมและการให้ความร่วมมือ (Cooperation and teamwork skills) ประกอบด้วย การแสดงความคิดเห็นในความคิดเห็นของบุคคลอื่น การประเมินความสามารถของบุคคลและการสนับสนุนกลุ่ม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) กล่าวว่า “ทักษะชีวิต” หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้ความถนัดความสามารถ รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือก และตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

3. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลายหลีกเลี่ยงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดี

4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากาย เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้อง เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น. 1 - 5) ได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิตที่สำคัญที่จะสร้างและพัฒนาเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตไว้ 4 ด้าน พร้อมทั้งพฤติกรรมที่คาดหวังและตัวชี้วัดทักษะชีวิตในแต่ละด้าน ดังนี้

1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรับรู้ความถนัดความสามารถ รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับเห็นคุณค่า และภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. รู้ความชอบ ความถนัด และความสามารถของตนเอง	1.1 บอกสิ่งที่ตนเองชื่นชอบและภูมิใจ 1.2 แสดงความสามารถของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้
2. ค้นพบจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง	2.1 บอกจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง 2.2 เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจของตนเองร่วมกับผู้อื่นได้
3. ยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น	3.1 ยอมรับในความแตกต่างทางกายทางความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น
4. มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก	4.1 แสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
5. เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	5.1 ใช้สิทธิของตนเองในโอกาสต่าง ๆ 5.2 ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น
6. รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	6.1 ชื่นชมในความสำเร็จของตนเองและผู้อื่น 6.2 แสดงความรู้สึกรักตนเองและผู้อื่น 6.3 ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม
7. มีความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น	7.1 แสดงออกในสิ่งที่ตนเองภาคภูมิใจอย่างเหมาะสม 7.2 บอก/บรรยาย (เล่าความดีหรือความภาคภูมิใจของเพื่อนให้ผู้อื่นรับรู้
8. มีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น	8.1 กล้าแสดงออกทางความคิด ความรู้สึก และการกระทำของตนเองด้วยความมั่นใจ 8.2 ยอมรับในความคิด ความรู้สึก และการกระทำที่ดีของผู้อื่น

2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. รู้จักสังเกต ตั้งคำถาม และแสวงหาคำตอบ	1.1 ตั้งคำถามที่นำไปสู่คำตอบที่เป็นแนวทางในการแสวงหาคำตอบแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ 1.2 มีทักษะ ในการสังเกต และมีแนวทางหาคำตอบ
2. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารได้สมเหตุสมผล	2.1 วิเคราะห์จำแนกแยกแยะข้อมูลข่าวสารและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวด้วยเหตุผลที่น่าเชื่อถือ
3. ประเมินสถานการณ์และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.1 คาดคะเนความเสี่ยงจากสถานการณ์ที่เผชิญในชีวิตประจำวันอย่างมีเหตุผล
4. มีจินตนาการและมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยง	4.1 สร้างผลงานและแสดงผลงานที่เกิดจากการคิดเชื่อมโยงและจินตนาการ
5. รู้จักวิพากษ์วิจารณ์บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง	5.1 วิพากษ์วิจารณ์ตามหลักการเหตุผลและใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องสนับสนุน
6. รู้จักวิธีการและขั้นตอนการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหามที่ถูกต้อง	6.1 วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา เลือกแก้ไขปัญหได้หลากหลายวิธีและตัดสินใจเลือกแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่ถูกต้อง เหมาะสม และสร้างสรรค์

3. การจัดการอารมณ์กับความเครียด

การจัดการอารมณ์กับความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลายหลีกเลี่ยงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ในทางที่ดี

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. รู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง	1.1 จำแนกอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ 1.2 แสดงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้ เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้
2. ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้	2.1 ควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกของตนเอง ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้
3. จัดการอารมณ์ตนเองได้ อย่างเหมาะสม	3.1 จัดการกับอารมณ์ตนเองที่เกิดขึ้น อย่างฉับพลันที่อาจก่อให้เกิดปัญหาด้วยวิธีการ ที่เหมาะสมและสร้างสรรค์
4. มีวิธีผ่อนคลายอารมณ์และความ เครียดให้กับตนเอง	4.1 ผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด ด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสร้างสรรค์
5. สร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง	5.1 กำหนดแนวทางหรือวิธีการสร้างกำลังใจ ให้กับตนเอง
6. ยุติข้อขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนด้วยสันติวิธี	6.1 เสนอทางออกของข้อขัดแย้งในกลุ่มเพื่อน ด้วยเหตุผลและข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและใช้วิธี เชิงบวก
7. รู้จักสร้างความสุขให้กับตนเอง	7.1 วิเคราะห์และเลือกวิธีการ/กิจกรรม ที่ทำให้ตนเองมีความสุขได้อย่างเหมาะสม 7.2 มีอารมณ์ขัน

4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมองอารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้สื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. เป็นผู้ฟังที่ดี	1. ฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจและรับรู้ถึงความรู้สึกและความต้องการของผู้พูด 1.2 รักษาความลับของเพื่อน
2. ใช้ภาษาและกิริยาที่เหมาะสมในการสื่อสาร	2.1 ใช้ภาษาพูด ภาษากายที่ทำให้ผู้อื่นผ่อนคลายสบายใจ ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งหรือความรุนแรงได้
3. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา	3.1 แสดงออกหรือสะท้อนความรู้สึกหรือการกระทำของตนเองที่แสดงว่าเข้าใจและใส่ใจผู้อื่น
4. รู้จักแสดงความคิด ความรู้สึก ความชื่นชมและการกระทำที่ดีงามให้ผู้อื่นรับรู้	4.1 ชื่นชมความสำเร็จ ความสามารถ และการกระทำที่ดีของเพื่อนด้วยคำพูด ภาษากายหรือสัญลักษณ์ได้ 4.2 กล้ายืนยันความคิด ความรู้สึก และเหตุผลที่ดีให้ผู้อื่นรับรู้ได้
5. รู้จักปฏิเสธ ตอรอง และร้องขอความช่วยเหลือในสถานการณ์เสี่ยง	5.1 หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อความปลอดภัยของตนเอง 5.2 ปฏิเสธในสิ่งที่ควรปฏิเสธได้โดยไม่เสียสัมพันธภาพ หรือเสียหน้าใจ
6. ให้ความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์	6.1 ขอความช่วยเหลือเมื่ออยู่ในภาวะวิกฤตได้ 6.2 ทำงานร่วมกับผู้อื่นบนพื้นฐานความเป็นประชาธิปไตย 6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ราบรื่น และมีความสำเร็จหรือมีผลงานจากการสร้างสรรค์ร่วมกัน
7. ปฏิบัติตามกฎหมาย กติกา และระเบียบของสังคม	7.1 ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อตกลงของกลุ่ม/ชั้นเรียน/สังคม

ดังนั้น การพัฒนาและส่งเสริมทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชนในสภาพสังคมยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคต จึงเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่จะต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยเสริมสร้างทักษะชีวิตที่ก่อให้เกิดทักษะความสามารถตามตัวชี้วัดที่กำหนด สอดแทรกทั้งใน 8 สารการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อันได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมชมรม/ชุมนุม) กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะตามนโยบายของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตได้ ทุกองค์ประกอบของทักษะชีวิต

จากการศึกษาองค์ประกอบของทักษะชีวิตที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะชีวิต ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะชีวิต

รายการ	องค์การอนามัยโลก (WHO, 1997)	องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ (UNESCO, 2002)	สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551)	สรุป องค์ประกอบ ของทักษะชีวิต
1. ทักษะการตระหนักรู้ในตนเอง	✓		✓	การตระหนักรู้ และการเข้าใจ ในตนเองและผู้อื่น
2. ทักษะการควบคุมภายในตนเอง		✓		
3. ทักษะการเข้าใจผู้อื่น	✓		✓	
4. ทักษะการตัดสินใจ	✓	✓	✓	การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหา
5. ทักษะการแก้ปัญหา	✓	✓	✓	
6. ทักษะการคิดวิเคราะห์	✓	✓	✓	
7. ทักษะการคิดสร้างสรรค์			✓	การจัดการอารมณ์ และความเครียด
8. ทักษะการจัดการกับความรู้สึก		✓		
9. ทักษะการจัดการกับอารมณ์	✓		✓	
10. ทักษะการจัดการ กับความเครียด	✓	✓	✓	การสื่อสาร และการสร้าง สัมพันธภาพ ที่ดีกับผู้อื่น
11. ทักษะการสื่อสาร อย่างมีประสิทธิภาพ	✓			
12. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล	✓			
13. ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ ที่ดีกับผู้อื่น	✓	✓	✓	

จากตาราง 3 ผู้วิจัยได้สรุปว่า องค์ประกอบของทักษะชีวิต ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การตระหนักรู้และการเข้าใจในตนเองและผู้อื่น หมายถึง ความสามารถของนักเรียนที่สามารถบอกสิ่งที่ตนเองชื่นชอบและกล้าแสดงออกในสิ่งที่ตนเองภาคภูมิใจอย่างเหมาะสม สามารถบอกจุดเด่น จุดด้อยของตนเองได้ มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก ยอมรับฟังความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น ทั้งทางกาย ทางความคิด ความรู้สึก พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถของนักเรียนสามารถตั้งคำถามที่นำไปสู่คำตอบที่เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ รู้จักสังเกต แยกแยะข้อมูลข่าวสาร และสถานการณ์รอบตัวด้วยเหตุผลที่มีความน่าเชื่อถือ รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุผล มีจินตนาการ ความสามารถในการคิดเชื่อมโยงหาสาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ

3. การจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความสามารถของนักเรียนมีความเข้าใจและรู้เท่าทันอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ แสดงอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ รู้วิธีการควบคุมอารมณ์ของตนเองด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสร้างสรรค์ รู้วิธีผ่อนคลาย หลีกเลียง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อย่างถูกต้อง เลือกทำกิจกรรมที่ทำให้ตนเองมีความสุข มีอารมณ์ขันได้อย่างเหมาะสม

4. การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการใช้ภาษาพูด ภาษากาย เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง รับฟังผู้อื่นด้วยความตั้งใจ วางตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถแสดงความคิด ความรู้สึก ชื่นชมความสำเร็จของผู้อื่น ด้วยภาษาพูด ภาษากาย และสัญลักษณ์ได้อย่างเหมาะสม รู้จักการหลีกเลียงและปฏิเสธในสิ่งที่เสี่ยงต่อความปลอดภัยของตนเอง สามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติตนไปตามกฎ กติกา ระเบียบของห้องเรียน โรงเรียน และระเบียบของสังคม

4.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

ความสามารถที่เป็นทักษะชีวิตเป็นสิ่งที่มนุษย์พัฒนาขึ้นจากประสบการณ์ และการฝึกอบรมซึ่งเกิดขึ้นในวงจรของชีวิตประจำวันในสังคมโดยการปะทะ หรือมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่ พี่น้อง เพื่อน และผู้ใหญ่ในชุมชน ดังนั้นแหล่งที่มาของทักษะชีวิตของเยาวชนเท่าที่เคยมี จำแนกเป็นแหล่งใหญ่ ๆ คือ (เกรียงไกร ลีลาพนาสวัสดิ์, 2553)

1. บ้านหรือครอบครัว ได้จากการใช้ชีวิตประจำวันร่วมกับบุคคลในครอบครัวและได้รับการถ่ายทอดหล่อหลอมจากการฟังนิทาน นิยาย ที่ผู้ใหญ่เล่าให้ฟัง ได้แบบอย่างจากการสนทนา

และปฏิบัติการงานอาชีพปกติของผู้ใหญ่ ได้จากการช่วยทำงาน เช่น ทำงานบ้าน ดูแลสัตว์เลี้ยง เป็นต้น

2. ชุมชน ได้จากการร่วมกิจกรรมในชุมชน ได้ความคิดและแบบอย่างจากการปฏิบัติของผู้ใหญ่ในชุมชน และดูแลแบบอย่างจากการละเล่นพื้นเมือง เกม งานประเพณี วิถีชีวิต พบปะสนทนากับบุคคลอื่นต่างกลุ่มต่างวัย

3. โรงเรียน ได้จากการฝึกอบรม จากกระบวนการเรียนการสอนทั้งในและนอกหลักสูตร โดยเฉพาะที่มีการสอดแทรกบทเรียนในวิชาวรรณคดี นิทาน บทเรียนวิชาภาษา การแนะแนวกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการอบรมบ่มนิสัยสามารถนำไปพัฒนากิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตให้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.1 ทักษะชีวิตทั่วไป คือ ความสามารถพื้นฐานที่ใช้เผชิญปัญหาปกติในชีวิตประจำวัน เช่น ความเครียด สุขภาพ การคบเพื่อน การปรับตัว ครอบครัแตกแยก ฯลฯ

3.2 ทักษะชีวิตเฉพาะ คือ ความสามารถเผชิญปัญหาเฉพาะ เช่น ยาเสพติด โรคเอดส์ ไฟไหม้ น้ำท่วม การถูกล่วงละเมิดทางเพศ

กิจกรรมที่จะสร้างและพัฒนาทักษะชีวิตต้องเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ ซึ่งลักษณะของกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพในการสร้างและพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียน มีดังนี้

1. กิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมค้นพบความรู้หรือสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิตในด้านการคิดวิเคราะห์ การคิดตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้โอกาสผู้เรียน แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ ข่าวสาร เหตุการณ์ สถานการณ์ หรือประสบการณ์ของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้สืบค้นหรือศึกษาค้นคว้า คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสื่อต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้สะท้อนตนเองเชื่อมโยงกับชีวิตและการดำเนินชีวิตในอนาคต

2. กิจกรรมที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ได้ลงมือกระทำกิจกรรมลักษณะต่าง ๆ ได้ประยุกต์ใช้ความรู้ เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมค่าย กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมชมรม/ชุมนุม กิจกรรมโครงงาน/โครงการ กิจกรรมอาสา เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่จะทำให้เกิดการพัฒนาทักษะชีวิต ดังนี้

2.1 ได้เสริมสร้างสัมพันธภาพและใช้ทักษะการสื่อสาร ได้ฝึกการจัดการอารมณ์และความเครียดของตนเอง

2.2 ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทำให้เข้าใจผู้อื่น นำไปสู่การยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น รู้จักไตร่ตรอง ทำความเข้าใจและตรวจสอบตนเองทำให้เข้าใจตนเองและเห็นใจผู้อื่น

2.3 ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม ได้แสดงออกด้านความคิด การพูด และการทำงาน มีความสำเร็จ ทำให้ได้รับคำชม เกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง นำไปสู่ความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและสังคม

3. กิจกรรมที่กำหนดให้มีการอภิปรายแสดงความรู้สึกนึกคิดและการประยุกต์ความคิดอย่างมีประสิทธิภาพหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้งด้วยประเด็นคำถามสะท้อน เชื่อมโยง ปรับใช้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บทเรียนสำคัญ ที่จะพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับตัวผู้เรียน ได้ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอย่างเหมาะสมและรู้จักสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น รู้จักการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยวิธีการสะท้อน (Reflect) ความรู้สึกและความคิดที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรม เชื่อมโยง (Connect) กับประสบการณ์ในชีวิตที่ผ่านมาหรือที่ตนเองได้เรียนรู้มาแล้วเป็นองค์ความรู้ใหม่แล้วนำมาปรับใช้ (Apply) ในชีวิตประจำวันของตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้น การเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับผู้เรียนในช่วงวัยการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการสร้างคนให้มีประสิทธิภาพทั้งด้านความสามารถภายในและความสามารถภายนอก

ความสามารถภายใน หมายถึง ความสามารถที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในตนเองและระหว่างตนเองกับผู้อื่น เช่น การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การจัดการกับความขัดแย้ง การจัดการกับความรู้สึกของตนเอง การควบคุมตนเอง การสร้างสัมพันธภาพ การปรับตัว การช่วยเหลือผู้อื่นและการรับผิดชอบต่อตัวเอง

ความสามารถภายนอก หมายถึง ทักษะความชำนาญในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่เสริมให้บุคคลดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข และมีความสุขสนุกสนานมากขึ้น เช่น การเรียนร่วมกับเพื่อน การเล่นเกม การทำงาน การแสดงความสามารถพิเศษ อาทิ การขับร้อง การเล่นดนตรี การแสดงนาฏศิลป์ การสร้างงานศิลปะ การเล่นกีฬา การประดิษฐ์ประดิษฐ์ เป็นต้น

ชบา พันธุ์ศักดิ์ (2550) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมที่สามารถนำมาใช้สอนเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ

1. เน้นการลงมือกระทำ
2. ประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้
3. เน้นการปฏิสัมพันธ์ที่ดี ความร่วมมือระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และผู้เรียนกับผู้สอน
4. เป็นการบูรณาการทั้งเนื้อหาและกระบวนการ
5. เน้นการวิเคราะห์ วิเคราะห์ ตัดสินใจ หาข้อสรุปที่เหมาะสมกับการประยุกต์ใช้ใน

ชีวิตประจำวันของเด็ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย และ มูลนิธิไรท์ ทู เพลย์ (2560, น. 20) ได้กล่าวว่า การนำทักษะชีวิตสู่การจัดการเรียนการสอนด้วยการใช้

คำถามนำไปสู่การรู้คิด ส่งผลต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตโดยชุดคำถาม R - C - A R : Reflect ให้ผู้เรียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก คำถาม C : Connect ให้ผู้เรียนคิดเชื่อมโยงถึงประสบการณ์ที่เคยมีหรือเคยประสบ และคำถาม A : Apply ให้ผู้เรียนคิดหาแนวทาง หรือวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมเป็นไปได้จริง มีวิธีการ ขั้นตอนสำคัญของการออกแบบการเรียนการสอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้พฤติกรรม 2 ด้าน หรือ 2 พฤติกรรม คือ

1.1 พฤติกรรมตามตัวชี้วัดรายชั้นปี กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2 พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวังหรือตัวชี้วัดพฤติกรรมทักษะชีวิตใน 4 องค์ประกอบ

2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีลักษณะสำคัญ

2.1 เป็นกิจกรรม Active Learning ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติและเรียนรู้เต็มศักยภาพ

2.2 เป็นกิจกรรมที่เป็นลำดับขั้นตอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ความรู้ ทักษะ เจตคติในเนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนที่ออกแบบไว้

4. สังเกต ตรวจสอบผลการเรียนรู้และสังเกตพฤติกรรมการใช้ทักษะชีวิตของผู้เรียนระหว่างปฏิบัติกิจกรรม

5. ใช้ชุดคำถาม R - C - A ถามผู้เรียนให้ผู้เรียนคิด พูด แสดงความคิดเห็น R - C - A เตรียมพร้อม หากเผชิญในอนาคต

6. ตรวจสอบ เติมเต็มแนวคิดที่ถูกต้อง เหมาะสม และใช้ได้จริงในโอกาสต่อไป สรุป ชื่นชม ให้กำลังใจ

4.4 การพัฒนาทักษะชีวิตในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การพัฒนาทักษะชีวิตในหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

โดยได้กำหนดทักษะชีวิตเป็นสมรรถนะสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนพึงได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความรู้สึกรู้จักคิด ให้รู้จักสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล รู้จักจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม

รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น ปกป้องตัวเองในภาวะคับขัน และจัดการกับชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายและเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านความสามารถและทักษะตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ตามเป้าหมายของหลักสูตร และมีภูมิคุ้มกันการดำเนินชีวิต ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงและท้าทาย ซึ่งต้องใช้กระบวนการคิดและการตัดสินใจที่เหมาะสม จึงจะสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัยและมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, น. 10)

การสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กวัยเรียน ควรเสริมสร้างพัฒนาทักษะชีวิตพื้นฐานที่สำคัญ 2 ด้าน 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ทักษะชีวิตด้านเจตคติ มี 2 องค์ประกอบ คือ ความภูมิใจในตนเอง ความตระหนักรู้ในตนเองหรือการมีวินัยและความรับผิดชอบ

1.1 ความภูมิใจในตนเอง คือ ความคิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความภูมิใจเห็นคุณค่าความสามารถของตนเอง มีความมั่นใจในการคิด ตัดสินใจ มีการแสดงออก สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีความสุข ประสบความสำเร็จ สร้างประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม เด็กวัยเรียนจะเป็นวัยที่พัฒนาความรู้สึก ความรับผิดชอบในตนเอง เป็นวัยที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ อยากรู้ อยากเห็น ช่างสังเกต สนใจสิ่งต่าง ๆ ชอบคิด ชอบทำ แก้ปัญหาได้ มีความขยัน ตั้งใจ ต้องการความสำเร็จ เป็นคนเด่น เป็นคนสำคัญ เป็นที่นิยมชมชอบของผู้ใหญ่ จึงเป็นวัยที่สามารถสร้างเสริมพัฒนาบุคลิกภาพ ปลูกฝังความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับคุณค่า ความภูมิใจในตนเอง เพื่อให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณค่าต่อไป

1.2 การมีวินัยและความรับผิดชอบ เด็กที่มีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบจะเป็นเด็กที่สามารถบังคับตนเองให้ปฏิบัติตามให้ถูกกาลเทศะ ปฏิบัติตามกฎหมายของสังคม เคารพสิทธิของผู้อื่น ทำตามหน้าที่ของตน และมีความซื่อสัตย์สุจริต โดยไม่ต้องมีผู้ควบคุมหรือลงโทษ หากผู้ใหญ่เสริมสร้างความมีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบให้กับเด็กวัยเรียน จะทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะปรับตัวและยอมรับกติกา กฎระเบียบของกลุ่ม ของโรงเรียน เข้าใจสิทธิของผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็น มีความอดทน อดกลั้น ควบคุมตนเองได้ และสามารถปรับตัวอยู่ในกลุ่มสังคมได้อย่างภาคภูมิใจ

2. ทักษะชีวิตด้านทักษะ มี 2 องค์ประกอบ คือ การสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารหรือทักษะทางสังคม ทักษะชีวิตดังกล่าวนี้ จะเป็นพื้นฐานด้านบุคลิกภาพที่สำคัญที่เด็กควรได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง

2.1 การสร้างสัมพันธภาพ คือ การสร้างและดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยดี

2.2 ทักษะทางสังคม คือ การที่ได้ก็สามารถแสดงออกเหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นที่ยอมรับในสังคม เด็กวัยเรียนเป็นช่วงสำคัญสำหรับ “เตรียมตัว” เข้าสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ เริ่มเรียนรู้มารยาททางสังคม เรียนรู้ที่จะทำกิจกรรม อยู่ร่วมกับผู้อื่น ที่นอกเหนือไปจากคนในครอบครัว

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์ และสุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์ (2553, น. 7) การสร้างทักษะชีวิตให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอยู่บนพื้นฐานของแนวคิด 3 ประการ คือ การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขหรือรักษาและฟื้นฟู

1. การส่งเสริม หมายถึง การสร้างทักษะชีวิตให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนกลุ่มปกติ หรือมีพฤติกรรมปกติ (Normal behavior) เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตของผู้เรียน
2. การป้องกัน หมายถึง การช่วยเหลือผู้เรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง (Risk behavior) เช่น เด็กที่เริ่มมีพฤติกรรมที่เป็นแนวโน้มเข้าสู่ผู้ที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ให้มีทักษะชีวิตและปรับเปลี่ยนให้มีพฤติกรรมเป็นปกติ
3. การแก้ไขหรือรักษาและฟื้นฟู หมายถึง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนที่เป็นปัญหาแล้วหรือป่วยแล้ว โดยช่วยเหลือบำบัดและรักษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, น. 7) กล่าวว่า ทักษะชีวิตเป็นความสามารถที่เกิดในตัวผู้เรียนได้ด้วยวิธีการสำคัญ 2 วิธี คือ 1. เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเป็น การเรียนรู้ที่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และการมีแบบอย่างที่ดี แต่การเรียนรู้ตามธรรมชาติจะไม่มีทิศทางและเวลาที่แน่นอน บางครั้งกว่าจะเรียนรู้ก็อาจสายเกินไป

การสร้างและพัฒนาโดยกระบวนการเรียนการสอน เป็นการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม ผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ได้ลงมือปฏิบัติ ได้ร่วมคิด อภิปรายแสดงความคิดเห็น ได้แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ได้สะท้อนความรู้สึกนึกคิด มุมมอง เชื่อมโยงวิถีชีวิตของตนเอง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และปรับใช้กับชีวิต

จากแนวคิดของ ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์ และสุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์ (2553), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ผู้วิจัยจึงสรุปการสร้างทักษะชีวิต ได้ว่า ทักษะชีวิต เป็นความสามารถที่เกิดในตัวผู้เรียน ซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและเกิดจากการสร้างและพัฒนา โดยกระบวนการเรียนการสอน โดยการสร้างทักษะชีวิตให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอยู่บนพื้นฐานของแนวคิด 3 ประการ คือ การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขหรือรักษาและฟื้นฟู ดังนั้นการสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กวัยเรียน ควรเสริมสร้างพัฒนาทักษะชีวิตพื้นฐานที่สำคัญ 2 ด้าน 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ทักษะชีวิตด้านเจตคติ มี 2 องค์ประกอบ คือ ความภูมิใจในตนเอง ความตระหนักรู้ในตนเองหรือการมีวินัยและความรับผิดชอบ
2. ทักษะชีวิตด้านทักษะ มี 2 องค์ประกอบ คือ การสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารหรือทักษะทางสังคม

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

ชบา พันธุ์ศักดิ์ (2550) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์และการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการร่วมงานอย่างร่วมรู้สึกระหว่างผู้ปกครองและครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์และการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการร่วมงานอย่างร่วมรู้สึกระหว่างผู้ปกครองและครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย 2) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์และการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการร่วมงานอย่างร่วมรู้สึกระหว่างผู้ปกครองและครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีต่อทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจ การแก้ปัญหา การสื่อสารและการจัดการกับอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาล ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์และการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการร่วมงานอย่างร่วมรู้สึกระหว่างผู้ปกครองและครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตเด็กปฐมวัย มีองค์ประกอบสำคัญ คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย กระบวนการร่วมงานอย่างร่วมรู้สึกระหว่างผู้ปกครองและครู ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล รูปแบบมีกระบวนการร่วมงานอย่างร่วมรู้สึกระหว่างผู้ปกครองและครู 3 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างกลุ่มของผู้ปกครองและครู 2) การปฏิบัติการของผู้ปกครองและครู 3) การประเมินผลการปฏิบัติ และรูปแบบมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการก่อนรับประสบการณ์ 2) การได้รับประสบการณ์จริง เป็นการปฏิบัติของผู้เรียนด้วยการสืบสอบแบบกลุ่ม 3) การทบทวนความคิด 4) การสรุปข้อความรู้ 5) การนำไปปฏิบัติ 2. ผลการทดลองใช้รูปแบบพบว่า 2.1 นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มทดลอง มีทักษะชีวิตหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ 0.05 2.2 นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง มีทักษะชีวิตสูงกว่านักเรียนที่อยู่ในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ 0.05

วัชรวิ เทพพุทธานุกร (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา 2) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพ

การศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา 3) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา 4) เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เก็บรวบรวมข้อมูลกรณีศึกษาจากโรงเรียนที่ปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 8 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจงกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 223 โรงเรียนจากประชากร 385 โรงเรียน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบวิเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาและการแจกแจงความถี่ ผู้วิจัยยก่างยุทธศาสตร์ฯ จากตาราง TOWS Matrix โดยใช้ SWOT Analysis มีการตรวจร่างยุทธศาสตร์ฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 รอบ รอบแรกเป็นการประชุมสนทนากลุ่ม ส่วนรอบสองเป็นการตรวจประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ผลการวิจัย มีดังนี้ 1) สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส คือ นโยบายการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้บุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ และครูมีคุณภาพมากขึ้นส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นภาวะคุกคาม คือ นโยบายการลดอัตรากำลังคนในภาครัฐและมาตรการจูงใจให้ครูออกก่อนเกษียณอายุราชการทำให้ภาพรวมของโรงเรียนขาดแคลนครูในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง คือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์และมีความสามารถในการบริหารจัดการงานวิชาการและสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดอ่อน คือ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่เข้มแข็งจึงมีปัญหาสารเสพติดในโรงเรียน เช่น การเสพสารเสพติด การสูบบุหรี่ การหนีเรียน ฯลฯ เป็นต้น 2) สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาพรวม 17 ด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก และมีปัญหา คือ ขาดครู ขาดงบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์ ขาดการนิเทศ ฯลฯ 3) สภาพและปัญหาการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีปัญหา คือ ขาดครู ขาดงบประมาณ ขาดวัสดุ อุปกรณ์ขาดการบริหารจัดการ ฯลฯ ขณะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมตามตัวบ่งชี้ที่ 1, 2, 3, 4, 5 ของนักเรียนที่จบชั้น ม.3, ม.6 ปีการศึกษา 2551 - 2553 พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ตัวบ่งชี้ที่ 2 อยู่ในระดับปรับปรุง ตัวบ่งชี้ที่ 3 อยู่ในระดับดี ตัวบ่งชี้ที่ 4 อยู่ในระดับผ่าน และตัวบ่งชี้ที่ 5 อยู่ในระดับดี 4) ยุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่ 4.1) ยุทธศาสตร์ปรับกระบวนการทัศน์วางแผนงานวิชาการสู่คุณภาพผู้เรียน 4.2) ยุทธศาสตร์ยกระดับคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน 4.3) ยุทธศาสตร์เครือข่าย

ขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา 4.4) ยุทธศาสตร์ปรับปรุงระบบกำกับ ติดตาม และประเมินผล

ครรรชิต วรรณชา (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายในการบริหารจัดการ การศึกษาเพื่อควมมีประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการบริหารจัดการการศึกษาเพื่อควมมีประสิทธิภาพของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา 3) ตรวจสอบและยืนยันข้อเสนอเชิงนโยบายในการบริหารจัดการการศึกษา เพื่อควมมีประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 ศึกษาปัญหาและแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระยะที่ 2 จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการบริหารจัดการการศึกษา เพื่อควมมีประสิทธิภาพของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และระยะที่ 3 ตรวจสอบและยืนยันข้อเสนอเชิงนโยบายในการบริหาร จัดการการศึกษาเพื่อควมมีประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอ เชิงนโยบายในการบริหารจัดการการศึกษาเพื่อควมมีประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย (1) วิสัยทัศน์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นองค์กรขับเคลื่อนให้สถานศึกษา จัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล (2) พันธกิจ : ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียน ในระดับการศึกษาภาคบังคับ ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานและพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษาสู่มีอาชีพ ด้วยการบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน (3) เป้าหมาย : ส่งเสริมการจัดการศึกษาภาคบังคับอย่างทั่วถึงและเสมอภาค พัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรที่กำหนดไว้ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพให้สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการรับรองคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาและเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตและมุ่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีคุณภาพตามมาตรฐานเพิ่มขึ้น (4) กลยุทธ์ : พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ เร่งรัด การนํานโยบายสู่การปฏิบัติ ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ดูแล ช่วยเหลือและพัฒนาสถานศึกษา พัฒนา ระบบบริหารทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพและเสริมสร้างพัฒนาเครือข่ายให้เข้มแข็งและยั่งยืน ผลการประเมินข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

จรรณศักดิ์ พุดน้อย (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหา และความคาดหวังของ การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ และ 2) พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวปฏิบัติ เพื่อการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ กำหนดการวิจัยไว้ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาบริบท

เพื่อร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย ระยะที่ 2 การพัฒนาและตรวจสอบข้อเสนอเชิงนโยบาย เก็บข้อมูลกับผู้บริหาร และครู ปีการศึกษา 2558 จำนวน 510 คน ด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง มีค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาค เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า 1) สภาพปัญหาของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศนั้น สถานศึกษาไม่ได้ใช้ระบบบริหารจัดการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ ไม่มีการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา และความคาดหวัง คือ ต้องการให้สถานศึกษามีระบบการบริหารทรัพยากร เพื่อให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด 2) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศแบ่งเป็น 9 ด้าน คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนทัศน์ใหม่ในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาระบบการเรียนรู้ การพัฒนาระบบบริหารจัดการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการนิเทศการศึกษา ข้อเสนอเชิงนโยบายแต่ละด้านประกอบด้วย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ พันธกิจ กลยุทธ์ และแนวปฏิบัติ

อนุชา ภูมิสิทธิพร (2558) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2) เพื่อสร้างรูปแบบการสอน 3) เพื่อทดลองใช้และประเมินรูปแบบการสอน 4) เพื่อปรับปรุงรูปแบบการสอน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ศึกษาองค์ประกอบของทักษะชีวิต จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ครูประจำเรือนนอน ผู้ปกครอง ของโรงเรียนโสตศึกษา และอาจารย์สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง และใช้วิธีเดียวกันในการเลือกกลุ่มเป้าหมายในการสร้างรูปแบบการสอน จำนวน 5 คน การทดลองใช้และประเมินรูปแบบการสอน จำนวน 3 คน และการปรับปรุงรูปแบบการสอน จำนวน 8 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แบบแผนการทดลองเป็นการวิจัยแบบ Single Subject Design รูปแบบ Multiple - Baseline Design across Subjects การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนโดยการพิจารณาด้วยสายตา (Visual Inspection) ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้ 1. การศึกษาองค์ประกอบของทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า (1) แบบสัมภาษณ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 0.90 (2) ผลการศึกษาองค์ประกอบของทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการดำรงชีวิตประจำวัน เนื้อหาประกอบด้วย การกวาดบ้าน/ถูบ้าน การแต่งกาย การซักผ้าชิ้นเล็ก และการรับประทานอาหาร 2) ด้านสุขอนามัย เนื้อหาประกอบด้วย การดูแลความสะอาดฟัน การดูแลความสะอาดเล็บ การดูแลความสะอาดผม และการดูแลความสะอาดผิวหนัง 3) ด้านพฤติกรรม เนื้อหาประกอบด้วย การเดินผ่านผู้ใหญ่ การเข้าแถวเพื่อรับของการขอโทษ การขอบคุณ และมารยาทในการสนทนา 4) ด้านความปลอดภัย เนื้อหาประกอบด้วย การใช้ของมีคม การข้ามถนน/ทางม้าลาย การข้ามสะพาน และการหยุดรอไฟสัญญาณจราจร 2. การสร้างรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า รูปแบบการสอน ๗ ประกอบด้วย 1) แนวคิดพื้นฐาน 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหา 5) กิจกรรมการเรียนการสอน และ 6) การวัดและประเมินผล 3. การทดลองใช้และประเมินรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ระดับคะแนนความสามารถทางทักษะชีวิตของนักเรียนสูงขึ้นในระดับดีมาก และความพึงพอใจหลังการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนอยู่ในระดับมาก 4. การปรับปรุงรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อรูปแบบการสอนร้อยละ 95

พิชญา ชูเพชร และสุจิตรา จรจิตร (2560) ได้ทำวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล พบว่า จำเป็นต้องมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญ 7 ประการ ได้แก่

1. ผู้บริหาร ควรมีภาวะผู้นำ ศรัทธาในวิชาชีพ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ เป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งคำพูดและการกระทำ สามารถสร้างแรงบันดาลใจและจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ให้กับโรงเรียนและชุมชน

2. ครู ควรมีวุฒิการศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ มีความสามารถในการสอน ที่สอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น มีการคำนึงถึงศักยภาพผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย หลากหลาย กระตุ้นความคิดของนักเรียนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูใช้ภูมิปัญญาและแหล่งเรียนรู้จากท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีคุณธรรมจริยธรรมและมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ

3. การบริหารงานคุณภาพการศึกษา พบว่า ควรพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีคุณภาพภายใต้บริบทที่เปลี่ยนแปลง มีระบบการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีความยืดหยุ่น โดยบูรณาการระหว่างการเรียนรู้และการดำรงชีวิต มีหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้เรียน มีการจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่น มุ่งเน้นคุณภาพและความสามารถของผู้เรียน ใช้หลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและสอดคล้องกับชุมชนท้องถิ่น รวมถึงมีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

4. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงานและโครงการ เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและการเติบโตของโรงเรียนอย่างชัดเจนให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายคณะกรรมการการศึกษา ทั้งนี้การวิเคราะห์แผนกลยุทธ์จะต้องมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยวิธี SWOT Analysis หรือการระดมสมองร่วมกันกับผู้ที่มีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องเพื่อปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาแผนงานโครงการ เป้าหมายหรือวิธีการปฏิบัติให้เหมาะสม ครู และผู้บริหารต่างก็ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา จัดการสภาพแวดล้อม และบรรยากาศการเรียนรู้ ให้เอื้อและส่งเสริมต่อการเรียนรู้

5. ผู้เรียนควรได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค พัฒนาผู้เรียนด้านการคิดวิเคราะห์และทักษะวิชาชีพ พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน พัฒนาระบบการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงามยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ได้มาตรฐานทุกระดับ ควรมีการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) นวัตกรรมและโปรแกรมการเรียนรู้ที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนาผู้เรียนให้สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา

6. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ต้องมีการส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือในการพัฒนาทางวิชาการระหว่างสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรอื่นที่จัดการศึกษา ให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา สร้างภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนาในระดับท้องถิ่น ภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษาทั้งระดับประเทศและระหว่างประเทศ และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อมุ่งสู่มาตรฐานสากล

7. การเงิน วัสดุ อุปกรณ์ ควรจัดการทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า โดยการวางแผนใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบ การกำกับติดตาม และรายงานผลการใช้งบประมาณต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและตรวจสอบได้อย่างโปร่งใส จัดทำแผนระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุพียง วุ่นวงศ์ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตและทักษะอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษา การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษา 2) สร้างกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตและทักษะอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษา และ 3) ประเมินกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตและทักษะอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษา วิธิตำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ศึกษาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพของนักเรียน โดยศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน สอบถามนักเรียน 75 คน ครู 14 คน และผู้ปกครอง 71 คนวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ตอนที่ 2 สร้างกลยุทธ์ โดยจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านกลยุทธ์ 9 คน

และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ตอนที่ 3 ประเมินกลยุทธ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย การทดสอบที่แบบกลุ่มตัวอย่างเดียว และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่า 1. ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษา มี 10 ทักษะ ได้แก่ การตัดสินใจและแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ การรู้จักตนเองและการเข้าใจผู้อื่นการควบคุมอารมณ์และการเอาชนะความกดดัน ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว การริเริ่มและการชี้นำตนเอง ทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม การมีผลงานและความรับผิดชอบ ภาวะผู้นำและหน้าที่รับผิดชอบ โดยทักษะ การตัดสินใจและการแก้ปัญหากับการริเริ่มและการชี้นำตนเอง มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด 2. กลยุทธ์ มี 3 กลยุทธ์หลัก คือ 1) การเสริมสร้างความตระหนัก การพัฒนาทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา ทักษะการริเริ่มและการชี้นำตนเองของนักเรียน 2) การเสริมสร้างและพัฒนาการยอมรับความเข้าใจในการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพของนักเรียน และ 3) การพัฒนาพฤติกรรม การพัฒนาการตัดสินใจและแก้ปัญหา การริเริ่มและการชี้นำตนเองของนักเรียน 3. กลยุทธ์มีความถูกต้อง มีความเหมาะสมมีความเป็นไปได้ และมีประโยชน์อยู่ในระดับมากและสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ฉวีวรรณ สุวรรณภักดี (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย การจัดการเรียนร่วมในจังหวัดนครราชสีมา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาของการจัดการเรียนร่วมในจังหวัดนครราชสีมา 2) ศึกษาการจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษาต้นแบบที่มีการจัดการเรียนร่วมที่มีคุณภาพเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนร่วมของจังหวัดนครราชสีมา และ 3) พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการเรียนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และตัวชี้วัดตามกรอบโครงสร้างซีท ในด้านนักเรียน สภาพแวดล้อม กิจกรรมการเรียนการสอนและเครื่องมือ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงนโยบาย มี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรก การจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย ใช้วิธีดำเนินการวิจัย 3 วิธี คือ 1) การศึกษาเชิงสำรวจ 2) การสนทนากลุ่มเป้าหมาย และ 3) การศึกษาพหุกรณีสถานศึกษาต้นแบบ และขั้นตอนที่สองการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายจากข้อมูลที่สังเคราะห์ได้จากผลการวิจัย ใช้วิธีดำเนินการวิจัย 2 วิธี คือ 1) การประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ และ 2) การประชาพิจารณ์

นริศรา ทองยศ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงนโยบาย (Policy Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น ใช้การวิจัยเชิงนโยบาย (Policy Research) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยกรณีการศึกษาพหุกรณี (Multi - Case study Research) โดยศึกษา

วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น และวิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ ดำเนินการวิจัย 2 ระยะ โดยระยะที่ 1 เป็นการศึกษาเพื่อสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาความเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษา อาชีวศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น โดยการศึกษาเอกสารศึกษาพหุกรณี สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบวิเคราะห์เอกสาร โดยใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยด้วยวิธี การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) จากนั้น นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis เพื่อนำมาสรุปผลการวิจัย ทำให้ได้ร่างข้อเสนอ เชิงนโยบายเพื่อพัฒนาความเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น และระยะที่ 2 ตรวจสอบข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านองค์กรนวัตกรรม จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อประเมิน ความเหมาะสม (Prapriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) ของข้อเสนอเชิงนโยบาย ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาความเป็นองค์กรนวัตกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น ในด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ แนวปฏิบัติ ของกรอบการพัฒนาความเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ด้านบุคคลแห่งนวัตกรรม ด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านวัฒนธรรมเชิงนวัตกรรม และด้านโครงสร้างองค์การแบบยืดหยุ่น มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

ระลอก วันจิว (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็น สภาพแวดล้อม และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) สร้างกลยุทธ์การส่งเสริม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และ 3) ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็น สภาพแวดล้อม และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขั้นตอนที่ 2 การสร้างกลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และขั้นตอนที่ 3 การประเมิน ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน ขนาดเล็ก ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นใน ภาพรวม ด้านการระดมทรัพยากรมีดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด และด้านการจัดการเรียนรู้ มีดัชนีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด สภาพแวดล้อมภายในมีปัจจัยที่เป็นจุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน

สภาพแวดล้อมภายนอกมีปัจจัยที่เป็นอุปสรรคมากกว่าโอกาส แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน 6 ด้าน รวม 271 แนวทาง 2. กลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 ประเด็นกลยุทธ์ 19 กลยุทธ์ 64 มาตรการ และ 73 ตัวชี้วัด กลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ มาตรการ และตัวชี้วัด 3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

อรพิน รอรีลี (2562) ได้ทำวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ศึกษากรอบแนวคิดของการบริหารโรงเรียน และแนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิต 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และ 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ในโรงเรียนเอกชนที่ตั้งในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง จำนวน 438 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินกรอบแนวคิด และแบบสอบถาม โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) กรอบแนวคิดประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) การบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และงานกิจการนักเรียน 2) การพัฒนาทักษะชีวิตประกอบด้วย ด้านจิตใจ (Heart) ด้านสมอง (Head) ด้านการปฏิบัติการ (Hands) และด้านสุขภาพ (Health) (2) สภาพปัจจุบันของการบริหาร โรงเรียนเอกชนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีการปฏิบัติสูงที่สุด ในขณะที่ด้านการวัดผลและประเมินผล มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรมีความต้องการสูง ในขณะที่ด้านงานกิจการนักเรียนมีความต้องการน้อยที่สุด (3) กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก คือ กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะชีวิตเยาวชน EEC : กล้าคิดกล้าทำ สุขภาพจิตดี

มีน้ำใจเอื้ออาทร กลยุทธ์หลักที่ 2. ยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตเยาวชน EC : กล้าคิด สุขภาพแข็งแรง กล้าทำ มีน้ำใจเอื้ออาทร กลยุทธ์หลักที่ 3 เร่งพัฒนา รูปแบบการวัดผลและประเมินผลนักเรียนโดยเน้นการเสริมสร้างทักษะชีวิตเยาวชน EEC : กล้าคิด กล้าทำ สัมพันธภาพดี สุขภาพแข็งแรง และกลยุทธ์หลักที่ 4 สร้างความเป็นเลิศด้านงานกิจการนักเรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตเยาวชน EEC : กล้าคิด สุขภาพแข็งแรง รู้เสียสละ มีน้ำใจเอื้ออาทร

นิพิฐพนธ์ อุไรวรรณ (2563) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนน้ำหมันหาดลำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 2 ผลการศึกษาระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนน้ำหมันหาดลำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนน้ำหมันหาดลำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 2 จำนวน 97 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน และครูผู้สอน จำนวน 88 คน ผลการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้บริหาร (Manager) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.42) รองลงมา คือ ด้านบุคลากร (Personal) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.22) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดได้แก่ ด้านทรัพยากร (Resource) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.85)

บุษบา เสนีย์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยพบว่า มีปัจจัยเกี่ยวข้องที่ส่งผลให้การบริหารงานประสบผลสำเร็จ 4 ประการ ได้แก่

1. ครูผู้สอน ต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้แหล่งทรัพยากรที่มีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ครูต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และประสานความร่วมมือกับผู้เรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องให้การสนับสนุนการพัฒนาในทุกด้านทั้งโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ งบประมาณ และการจัดการเรียนรู้ ผ่านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

3. เทคโนโลยี เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องดำเนินการจัดหาเพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน โดยจำเป็นจะต้องมีทั้งอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่เป็นโปรแกรมต่าง ๆ รวมไปถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สาย

4. บุคลากรที่สนับสนุน เป็นผู้ที่จะช่วยส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยบุคลากรเหล่านี้จะต้องมีสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีทั้งอุปกรณ์ที่เป็น คอมพิวเตอร์ และระบบการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต

วชิระ พลพิทักษ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพการจัดการศึกษาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษา ในจังหวัดนครพนม ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) พบว่า สภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง และแนวทางการพัฒนาอยู่ในระดับมาก 2. ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษา แห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ในจังหวัดนครพนม มี 6 ยุทธศาสตร์คือ 1) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ มี 3 เป้าหมาย 10 แนวทาง การพัฒนา 2) ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีด ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มี 3 เป้าหมาย 11 แนวทางการพัฒนา 3 ด้าน การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มี 4 เป้าหมาย 14 แนวทาง การพัฒนา 4) ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียม ทางการศึกษา มี 3 เป้าหมาย 10 แนวทางการพัฒนา 5) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้าง เสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มี 3 เป้าหมาย 10 แนวทางการพัฒนา 6) ด้านการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา มี 4 เป้าหมาย 8 แนวทางการพัฒนา 3. ผลการตรวจสอบ และประเมินข้อเสนอเชิงนโยบาย ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางเนื้อหาประเด็นต่าง ๆ ของขอบเขตของนโยบาย ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย แนวทางการพัฒนา

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2565) ได้ทำวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อ พัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้กระบวนการชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้า ฝ่ายวิชาการ จำนวน 178 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น 2) กำหนดกลยุทธ์ฯ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน 3) ประเมินกลยุทธ์ฯ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มีค่าความเที่ยงตรง ตั้งแต่ 0.80 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.97 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

สภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.98 แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมิน กลยุทธ์มีค่าความเที่ยงตรง ตั้งแต่ 0.80 - 1.00 ด้านความเหมาะสมมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95 ด้านความเป็นไปได้ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ด้วยค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียนตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความต้องการ จำเป็นในการกำหนดกลยุทธ์ฯ เรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านหลักสูตรการพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และด้านความสำเร็จ ตามลำดับ 2. กลยุทธ์ที่กำหนดขึ้น ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ดังนี้ 1) กลยุทธ์พัฒนาความสามารถทางวิชาการ 2) กลยุทธ์ประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) กลยุทธ์บูรณาการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน และ 4) กลยุทธ์เสริมสร้างประสบการณ์ 3. ผลการประเมินกลยุทธ์ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

สลิกเกอร์ และคณะ (Slaker; et al. 2003) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบ การเลี้ยงดูของพ่อแม่ต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของวัยรุ่นตอนปลายในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยมิทเซาท์ จำนวน 660 คน แบ่งเป็นเพศหญิงร้อยละ 68.2 และเพศชายร้อยละ 22.7 มีค่าเฉลี่ยอายุ 17.9 ปี โดยการ สืบรวจการรับรู้ในพฤติกรรมและการเลี้ยงดูของพ่อแม่และการรับรู้ของทักษะชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อสารระหว่างบุคคล ด้านการตัดสินใจ ด้านการดูแลรักษา สุขภาพ และด้านการพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเอง ผลจากการศึกษาพบว่า การพัฒนาทักษะชีวิตของ วัยรุ่นทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเลี้ยงดูของพ่อแม่ระดับสูง

ซิโปปรา, เมย์ราฟ และจูดี (Zipora, Merav, & Judy. 2005) ได้ศึกษาผลของการฝึก ทักษะชีวิตต่อการรับรู้ของครูเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและความเชื่อในความสามารถแห่งตนซึ่งมุ่งเน้น ทักษะชีวิต 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเป้าหมายแห่งชีวิตและการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตน ด้านการ ตัดสินใจและการแก้ปัญหา ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และด้านการรักษาสุขภาพร่างกาย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม จำนวน 214 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มครู ที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะชีวิต กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มครูที่ได้รับการฝึก 1 ปี และกลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มครูที่ได้รับ

การฝึกทักษะชีวิต 2 ปี ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มครูที่ได้รับการฝึกทักษะชีวิต 2 ปี มีระดับคะแนนในการรับรู้สภาพแวดล้อมและคะแนนในการเชื่อความสามารถแห่งตนมากกว่ากลุ่มอื่น

ลัดดาวรรณ เนานาดี (2565) ได้จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยพะเยา มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยพะเยา 2) พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยพะเยา 3) ประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยพะเยา ผลการวิจัยพบว่า 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอน พบว่า 1) ด้านการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา มีแผนการพัฒนานโยบายด้าน ICT ประจำปี เช่น แผนการพัฒนาระบบปรับปรุงอาคารและพัฒนาเครือข่ายด้าน ICT ในส่วนปัญหาวิทยาลัยมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และควรเปิดโอกาสเพื่อให้เกิดความร่วมมือของหน่วยงานภายในสังกัดร่วมกันกำหนดแนวทางและนโยบายด้าน ICT 2) ด้านโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สภาพทรัพยากรที่จำเป็นในการพัฒนาระบบฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์เพื่อการศึกษาไม่มีความพร้อมในบางส่วน แต่ขาดการพัฒนาหน่วยงานหลักที่สนับสนุนงานด้าน ICT มหาวิทยาลัยควรมีการจัดหาซ่อมบำรุง อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และระบบเครือข่ายในส่วนที่เสียหรือชำรุดให้มีความทันสมัย 3) ด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอน มีการส่งเสริมในการนำ ICT มาใช้ในงานด้านการเรียนการสอน แต่ยังขาดการวางแผนที่มีความเชื่อมโยงกับการบริหารจัดการ CT เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ควรมีการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรให้ต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการจัดการเรียนการสอน และ 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร มีการกำหนดแผนนโยบายเพื่อพัฒนาทักษะด้าน ICT สำหรับนักศึกษา อาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยประจำปี สำหรับปัญหาพบว่าบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องเชิงเทคนิคด้านโปรแกรมและนวัตกรรมใหม่และความต้องการ มหาวิทยาลัยควรมีการจัดกิจกรรมการพัฒนาความรู้และทักษะด้าน ICT แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง 2) ผลการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยพะเยา ประกอบด้วย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และมาตรการหรือแนวทางการปฏิบัติ 3) ผลการประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยพะเยา โดยรวมมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากทุกด้าน

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอเชิงนโยบาย สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของข้อเสนอเชิงนโยบาย ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของข้อเสนอเชิงนโยบายจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายการ	ครุฑิต วรณนทา (2557)	จตุรศักดิ์ พุดน้อย (2558)	นริศรา ทองยศ (2562)	วชิระ พลพิทักษ์ (2563)	ลัดดาวรรณ เนานาดี (2565)	สรุป องค์ประกอบของ ข้อเสนอเชิงนโยบาย
1. วิสัยทัศน์	✓	✓	✓			วิสัยทัศน์
2. พันธกิจ	✓	✓	✓			พันธกิจ
3. เป้าหมาย	✓	✓	✓	✓	✓	เป้าหมาย
4. เป้าประสงค์	✓					
5. วัตถุประสงค์		✓	✓	✓	✓	
6. กลยุทธ์	✓	✓	✓		✓	กลยุทธ์
7. ยุทธศาสตร์				✓	✓	
8. ประเด็นยุทธศาสตร์					✓	
9. หลักการ				✓		มาตรการ
10. แนวปฏิบัติ/พัฒนา		✓	✓	✓	✓	
11. มาตรการ					✓	

จากตาราง 4 ผู้วิจัยได้สรุปว่า องค์ประกอบของข้อเสนอเชิงนโยบาย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และมาตรการ มีรายละเอียด ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพในอนาคตที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ซึ่งได้จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางของสถานศึกษา

2. พันธกิจ หมายถึง งานหรือภารกิจที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่กำหนด

3. เป้าหมาย หมายถึง จุดหมายปลายทางหรือเป้าประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นหลังจากได้ดำเนินการตามพันธกิจ โดยสอดคล้องกับพันธกิจที่กำหนด

4. กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางสำคัญหรือวิธีดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ซึ่งได้จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย

5. มาตรการ หมายถึง ข้อกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับดำเนินการตามกลยุทธ์ ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ของการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ซึ่งได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 6 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ ดำเนินการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการกำหนด นโยบายบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

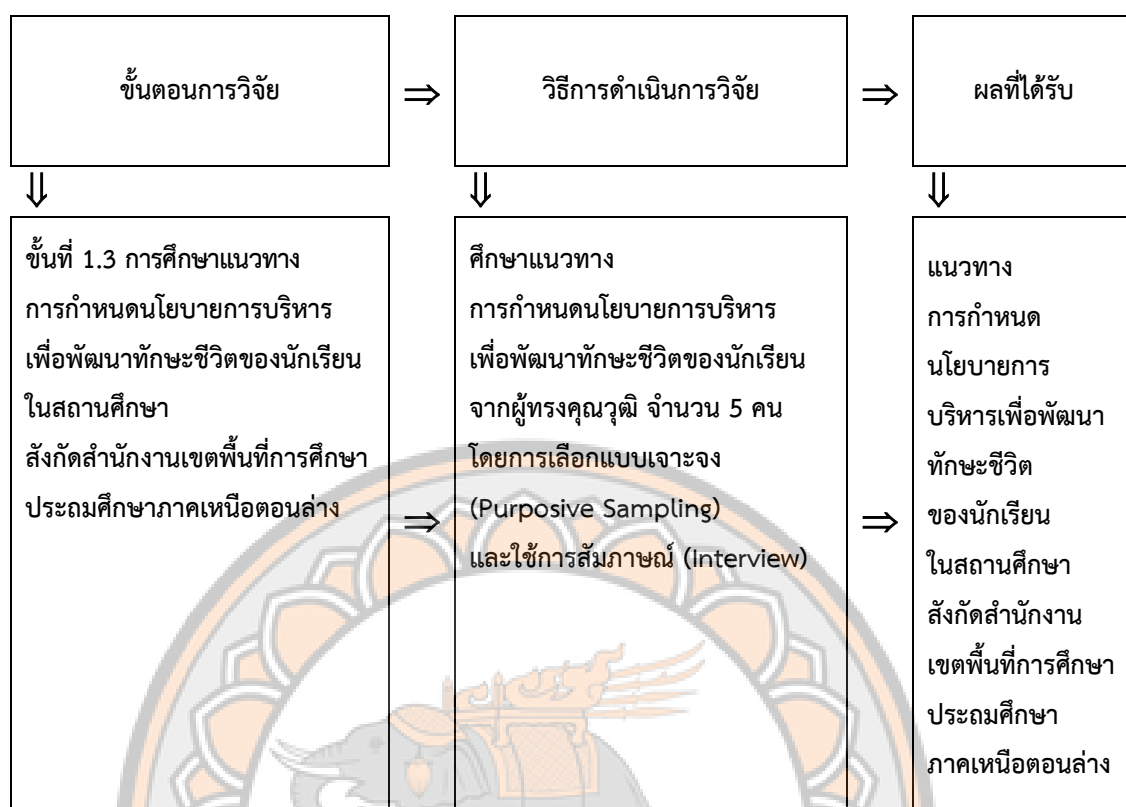
ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำและตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคเหนือตอนล่าง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบาย การบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแสดงในภาพ 7 ดังนี้

ภาพ 7 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ภาพ 7 (ต่อ)

ภาพ 7 (ต่อ)

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการกำหนดนโยบาย การบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการกำหนดนโยบายบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูหัวหน้างานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 50 คน โดยการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling)

1. สุ่มจังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด พิชณุโลก จังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิจิตร และจังหวัดอุทัยธานี
2. สุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในแต่ละจังหวัด 5 แห่ง ได้แก่
 1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1
 3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
 4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
 5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
3. สุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แห่งละ 10 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัจจุบันและปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากครูหัวหน้า งานวิชาการ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ 8 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร ด้านการบริหารจัด ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ และด้านนโยบาย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 3 ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้ภาษา ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประกอบด้วย

1) ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทศิริลา นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง อดีตอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2) รองศาสตราจารย์ ดร.วรินทร์ บุญยั้ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร วิทยา และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาวัลย์ อุ่นกอง อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหาร การศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

2.2 หาความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาหาค่า IOC (Index of Item Objectives Congruence) และค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้และเหมาะสมกับการนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิเคราะห์ค่า IOC มีค่า 0.67 - 1.00 (ภาคผนวก)

2.3 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความร่วมมือจากครุหัตถ์งานวิชาการ ที่เป็นเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 50 คน

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากครุหัตถ์งานวิชาการ ที่เป็นเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 50 คน

ตาราง 5 แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูล จากครูหัวหน้างานวิชาการ

ที่	ครูหัวหน้างานวิชาการสังกัด	จำนวน (คน)
1	สพป. พิษณุโลก เขต 1	10
2	สพป. อุตรดิตถ์ เขต 1	10
3	สพป. สุโขทัย เขต 2	10
4	สพป. พิจิตร เขต 1	10
5	สพป. อุทัยธานี เขต 2	10
รวม		50

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาปัญหาและความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 50 คน โดยการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling)

1. สุ่มจังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิจิตร และจังหวัดอุทัยธานี
2. สุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในแต่ละจังหวัด 5 แห่ง
 1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1
 3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
 4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
 5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
3. สุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แห่งละ 10 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ปัญหาและความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 8 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร ด้านการบริหารจัด ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ และด้านนโยบาย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ปัญหาและความต้องการของการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้ภาษา ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประกอบด้วย

1) ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทศิริลา นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง อดีตอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2) รองศาสตราจารย์ ดร.วรินทร์ บุญยิ่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร วิทยา และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาวัลย์ อุ่นกอง อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหาร การศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

2.2 หาความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาหาค่า IOC (Index of Item Objectives Congruence) และค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้และเหมาะสมกับการนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิเคราะห์ค่า IOC มีค่า 1.00 ทุกข้อ (ภาคผนวก)

2.3 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 50 คน

2. ผู้วิจัยประสานงานเพื่อนัดหมายวันและเวลาในการสัมภาษณ์ปัญหาและความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 50 คน โดยการสัมภาษณ์กลุ่มครั้งละ 10 คน ตามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ ผ่านระบบออนไลน์และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการโดยผู้วิจัยตั้งประเด็นคำถามกับกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 10 คน ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนจะตอบตามความคิดเห็นของตนเองในประเด็นที่ถามจนครบทุกประเด็นที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์

ตาราง 6 แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหารสถานศึกษา

ที่	ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด	วัน เดือน ปี	สถานที่สัมภาษณ์
1	สพป. พิชณุโลก เขต 1	26 กรกฎาคม 2567	ผ่านระบบออนไลน์
2	สพป. อุดรดิตถ์ เขต 1	23 กรกฎาคม 2567	ผ่านระบบออนไลน์
3	สพป. สุโขทัย เขต 2	24 กรกฎาคม 2567	สพป. สุโขทัย เขต 2
4	สพป. พิจิตร เขต 1	30 กรกฎาคม 2567	ผ่านระบบออนไลน์
5	สพป. อุทัยธานี เขต 2	31 กรกฎาคม 2567	ผ่านระบบออนไลน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นที่ 1.3 การศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) เป็นผู้บริหารระดับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ
- 2) เป็นผู้บริหารการศึกษาที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาหรือทางการศึกษาด้านการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ไม่น้อยกว่า 10 ปี

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ได้แก่

1. ดร.ธีร ภาวักคินันท์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ดร.พัฒนะ พัฒน์ทวีตล รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ดร.ภูธร จันทะหงส์ ปุษยจรัสธำรง รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ดร.สุรินทร์ มั่นประสงค์ อดีตผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ดร.วีระ แข้งกสิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และมาตรการ โดยศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูหัวหน้างานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 แนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และมาตรการ

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้ภาษา ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประกอบด้วย

- 1) ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทศิริลา นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง อดีตอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- 2) รองศาสตราจารย์ ดร.วรินทร์ บุญยิ่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร วิจัย และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาวัลย์ อุ่นกอง อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหาร การศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

2.2 หาความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาหาค่า IOC (Index of Item Objectives Congruence) และค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้และเหมาะสมกับการนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิเคราะห์ค่า IOC มีค่า 1.00 ทุกข้อ (ภาคผนวก)

2.3 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เป็นเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 5 คน

2. ผู้วิจัยประสานงานเพื่อนัดหมายวันและเวลาในการสัมภาษณ์แนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต จากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เป็นเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 5 คน โดยการสัมภาษณ์ผ่านระบบออนไลน์ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

ตาราง 7 แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ	วัน เดือน ปี	สถานที่สัมภาษณ์
1	ดร.ธีร ภาวิณันท์	10 กันยายน 2567	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2	ดร.พัฒนะ พัฒนทวีตล	13 กันยายน 2567	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3	ดร.ภูธร จันทะหงส์ ปุณยจรัสธำรง	10 กันยายน 2567	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4	ดร.สุรินทร์ มั่นประสงค์	19 กันยายน 2567	ผ่านระบบออนไลน์
5	ดร.วีระ แข็งกสิการ	16 สิงหาคม 2567	ผ่านระบบออนไลน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำและตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ในการจัดทำและตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

1. ผู้วิจัยนำผลการศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) กลยุทธ์ และ 5) มาตรการ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้สัมภาษณ์โดยพิจารณาจากข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากครูหัวหน้างานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้มาจากขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมากร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
2. ผู้วิจัยนำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ที่จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษา
3. ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมต่อไป

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษาหรือด้านการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นผู้บริหารระดับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาหรือทางการศึกษาด้านการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน ได้แก่

1. ดร.สมเกียรติ บุญรอด อดีตผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ดร.ชนะ สุ่มมาตย์ นักวิชาการศึกษาทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษาพิเศษและผู้ด้อยโอกาส กรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. ดร.สังคม จันทรวิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มที่ 2 เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาหรือด้านการพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียน ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน ได้แก่

1. ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทรศิลา นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง อดีตอาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.นิคม นาคอ้าย อาจารย์คณะครุศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อารังโสติสกุล อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

กลุ่มที่ 3 เป็นผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาหรือด้านการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน ได้แก่

1. ดร.ศิริวรรณ ขวัญมุข ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
2. ดร.เดชา ลุนาวงค์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
3. ดร.วรรณที ศรีโนนยาง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และมาตรการ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง เป็นแบบตรวจสอบรายการ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำรายละเอียดของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา มากำหนดเป็นประเด็นข้อคำถามเพื่อประเมินความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสม การใช้ภาษา ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดทำแบบตรวจสอบความเหมาะสม เพื่อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน
2. ผู้วิจัยประสานผู้ทรงคุณวุฒินัดหมายการรับข้อมูลผลการตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา และรับฟังข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิ
3. ดำเนินการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ.2567 ถึง วันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2568

ตาราง 8 แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย จากผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ	วัน เดือน ปี	สถานที่สัมภาษณ์
1	ดร.สมเกียรติ บุญรอด	22 มกราคม 2568	สำนักงานมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ศูนย์พิษณุโลก
2	ดร.ชนะ สุ่มมาตย์	3 มกราคม 2568	ผ่านระบบออนไลน์
3	ดร.สังคม จันทร์วิเศษ	19 กุมภาพันธ์ 2568	ผ่านระบบออนไลน์
4	ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา	22 ธันวาคม 2567	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
5	รองศาสตราจารย์ ดร.นิคม นาคอ้าย	6 มกราคม 2568	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
6	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อารังโสติสกุล	21 กุมภาพันธ์ 2568	มหาวิทยาลัยนเรศวร
7	ดร.ศิริวรรณ ขวัญมุข	9 มกราคม 2568	ผ่านระบบออนไลน์
8	ดร.เดชา ลุนาวงค์	23 มกราคม 2568	สพป. สุโขทัย เขต 2
9	ดร.วรรณที ศรีโนนยาง	24 มกราคม 2568	ผ่านระบบออนไลน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง รวมจำนวน 110 คน โดยการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling)

1. สุ่มจังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดนครสวรรค์

2. สุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในแต่ละจังหวัด 5 แห่ง ได้แก่

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1

โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน รวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแห่งละ 2 คน รวมจำนวน 10 คน

3. สุ่มโรงเรียนในสังกัดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 5 แห่ง แห่งละ 20 โรงเรียน โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา รวมจำนวน 100 คน ดังนี้

ตาราง 9 แสดงที่มาของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ที่	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	ผอ.สพป. และ ผอ.กลุ่ม นโยบายและแผน (คน)	ผู้บริหาร สถานศึกษา (คน)
1	พิษณุโลก เขต 2	2	20
2	อุตรดิตถ์ เขต 2	2	20
3	สุโขทัย เขต 1	2	20
4	กำแพงเพชร เขต 1	2	20
5	นครสวรรค์ เขต 1	2	20
	รวม	10	100
	รวมทั้งหมด	110	

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และมาตรการ มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง รายการนั้นมีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง รายการนั้นมีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง รายการนั้นมีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง รายการนั้นมีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง รายการนั้นมีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำรายละเอียดของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา มากำหนดเป็นประเด็นข้อคำถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสม การใช้ภาษา ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดทำแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 110 คน ที่เป็นเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมโดยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยแนบ QR code เพื่อใช้สแกนเปิดไฟล์แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็น

ประโยชน์ ที่สร้างด้วย Google form และติดต่อประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาที่เป็นแหล่งข้อมูล ได้รับคืนจำนวน 110 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

ข้อมูลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบาย การบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 121)

4.51 - 5.00 หมายถึง ข้อเสนอเชิงนโยบายมีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง ข้อเสนอเชิงนโยบายมีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ข้อเสนอเชิงนโยบายมีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง ข้อเสนอเชิงนโยบายมีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง ข้อเสนอเชิงนโยบายมีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าไม่เกิน 1.00 ถือว่า ผ่านการประเมิน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

**ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการกำหนด
นโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง**

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

1.2 ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

1.3 ผลการศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

**ตอนที่ 2 ผลการจัดทำและตรวจสอบความเหมาะสมข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร
เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ภาคเหนือตอนล่าง**

2.1 ผลการยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนา
ทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือ
ตอนล่าง

**ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบาย
การบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง**

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการกำหนดนโยบาย บริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษภาคเหนือตอนล่าง

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากครูหัวหน้างานวิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วย สภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา แสดงให้เห็นถึงสภาพในการดำเนินงานในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ และด้านนโยบาย ปรากฏผล ดังนี้

ตาราง 10 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน		สภาพปัจจุบัน	
		ใช่		ไม่ใช่	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านที่ 1 บุคคล					
1	ครูมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	49	98.00	1	2.00
2	ครูได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนเพื่อให้มีความรู้และทักษะในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	47	94.00	3	6.00
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้และทักษะในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	50	100	0	0
4	ผู้บริหารเป็นผู้นำในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	50	100	0	0

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน		สภาพปัจจุบัน	
		ใช่		ไม่ใช่	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5	ผู้บริหารสามารถประสานงาน สร้างทีมงานและเครือข่ายการ พัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	50	100	0	0
ด้านที่ 2 งบประมาณ					
6	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของ นักเรียน	49	98.00	1	2.00
7	สถานศึกษาได้รับงบประมาณ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	45	90.00	5	10.00
8	สถานศึกษามีการสนับสนุน งบประมาณเพื่อการจัดโครงการ/ กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียน	49	98.00	1	2.00
9	สถานศึกษามีการระดม ทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน	47	94.00	3	6.00
10	สถานศึกษามีการประเมินผลการ ใช้จ่ายและปรับปรุงพัฒนาการใช้ งบประมาณพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนให้มีประสิทธิภาพ	49	98.00	1	2.00
ด้านที่ 3 วัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร					
11	สถานศึกษามีการจัดอาคาร สถานที่และสภาพแวดล้อมให้ เอื้ออำนวยส่งเสริมการพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน	49	98.00	1	2.00
12	สถานศึกษามีการจัดห้องเรียนให้มี	49	98.00	1	2.00

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน		สภาพปัจจุบัน	
		ใช่		ไม่ใช่	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน				
13	สถานศึกษามีการดูแลรักษา และมีทรัพยากรที่เพียงพอ ในการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน	47	94.00	3	6.00
14	สถานศึกษามีการผลิตสื่อ การเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการ เรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน	48	96.00	2	4.00
15	สถานศึกษามีการนำสารสนเทศ หรือสื่อสมัยใหม่อื่น ๆ มา ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียน การสอนที่ส่งเสริมการพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน	50	100	0	0
ด้านที่ 4 การบริหารจัดการ					
16	สถานศึกษามีแผนงาน โครงสร้างองค์กรและทีมงาน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะ ชีวิตของนักเรียน	46	92.00	4	8.00
17	สถานศึกษามีการกำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากร ในการพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียน	48	96.00	2	4.00

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน		สภาพปัจจุบัน	
		ใช่		ไม่ใช่	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18	สถานศึกษามีการปรับหลักสูตร สถานศึกษาและโครงการกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน	49	98.00	1	2.00
19	สถานศึกษามีการติดตามและ ประเมินผลทักษะการพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน	50	100	0	0
20	สถานศึกษามีการเสริมแรงให้ รางวัลและการยอมรับแก่นักเรียน ที่เป็นแบบอย่างที่ดี	50	100	0	0
ด้านที่ 5 สังคมและวัฒนธรรม					
21	สังคมและชุมชนให้การสนับสนุน การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ในสถานศึกษา	50	100	0	0
22	ชุมชนสนับสนุนทรัพยากร ในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะ ชีวิตของนักเรียน	48	96.00	2	4.00
23	วัฒนธรรมท้องถิ่นส่งเสริมการ จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริม การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	49	98.00	1	2.00
24	ผู้ประกอบการมีทัศนคติที่ดีและ สนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียนในสถานศึกษา	48	96.00	2	4.00
25	สังคม ชุมชน หรือหน่วยงาน ภายนอกมีการสนับสนุนและ ช่วยเหลือในการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน	50	100	0	0

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน		สภาพปัจจุบัน	
		ใช่		ไม่ใช่	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านที่ 6 เทคโนโลยี					
26	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กร ภายนอกสนับสนุนอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน	44	88.00	6	12.00
27	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กร ภายนอกสนับสนุนการเชื่อมต่อ อินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมต่อการ พัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนใน การใช้เทคโนโลยีและการใช้ แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	41	82.00	9	18.00
28	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กร ภายนอกสนับสนุนโปรแกรม เสริมสร้างการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียนในการใช้เทคโนโลยี ในการเรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	41	82.00	9	18.00
29	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กร ภายนอกมีการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการ พัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	37	74.00	13	26.00
30	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กร ภายนอกมีการสื่อสารกับผู้บริหาร ครู นักเรียน หรือผู้ปกครอง ผ่านเทคโนโลยีได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	43	86.00	7	14.00

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน		สภาพปัจจุบัน	
		ใช่		ไม่ใช่	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านที่ 7 เศรษฐกิจ					
31	ผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชน มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	35	70.00	15	30.00
32	ชุมชน ผู้ปกครอง มีการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	40	80.00	10	20.00
33	ชุมชน ผู้ปกครอง สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	38	76.00	12	24.00
34	ชุมชน ผู้ปกครอง สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนา นวัตกรรมการสอนใหม่ ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	35	70.00	15	30.00
35	ชุมชน ผู้ปกครอง สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในการเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	41	82.00	9	18.00
ด้านที่ 8 นโยบาย					
36	หน่วยงานต้นสังกัดมีกฎหมายและข้อบังคับที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	49	98.00	1	2.00
37	หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายการศึกษาที่สนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	50	100	0	0

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน		สภาพปัจจุบัน	
		ใช่		ไม่ใช่	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
38	หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบาย ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ที่นำมาสู่การพัฒนานักเรียน ให้ทันต่อการดำรงชีวิต ความเปลี่ยนแปลงในโลก ยุคปัจจุบัน	50	100	0	0
39	สถานศึกษานำนโยบายต้นสังกัด ลงสู่การจัดโครงการ/กิจกรรม พัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	49	98.00	1	2.00
40	การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ส่งผลต่อนโยบายและการ ดำเนินงานพัฒนาผู้เรียนใน สถานศึกษา	45	90.00	5	10.00

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านบุคคล พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานร้อยละสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ 1) ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้และทักษะในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 2) ผู้บริหารเป็นผู้นำในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 3) ผู้บริหารสามารถประสานงานสร้างทีมงานและเครือข่ายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 98.00 ได้แก่ 1) ครูมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และร้อยละต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 94.00 ได้แก่ 1) ครูได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน เพื่อให้มีความรู้และทักษะในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

2. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านงบประมาณ พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานร้อยละสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 98.00 ได้แก่ 1) สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน 2) สถานศึกษามีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 3) สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้จ่ายและปรับปรุงพัฒนาการใช้งบประมาณพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 94.00 ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการระดมทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และร้อยละต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 90.00 ได้แก่ 1) สถานศึกษาได้รับงบประมาณเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

3. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานร้อยละสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการนำสารสนเทศหรือสื่อสมัยใหม่อื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 98.00 ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 2) สถานศึกษามีการจัดห้องเรียนให้มีสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และร้อยละต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 94.00 ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการดูแลรักษาและมีทรัพยากรที่เพียงพอในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

4. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านบริหารจัดการ พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานร้อยละสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลทักษะการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 2) สถานศึกษามีการเสริมแรงให้รางวัลและการยอมรับแก่นักเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดี รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 98.00 ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการปรับหลักสูตรสถานศึกษาและโครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และร้อยละต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 92.00 ได้แก่ 1) สถานศึกษามีแผนงาน โครงสร้างองค์กร และทีมงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

5. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานร้อยละสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ 1) สังคมและชุมชนให้การสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา และ 2) สังคม ชุมชน หรือหน่วยงานภายนอกมีการสนับสนุนและช่วยเหลือในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 98.00 ได้แก่ 1) วัฒนธรรมท้องถิ่นส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และร้อยละต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 96.00 ได้แก่ 1) ชุมชนสนับสนุนทรัพยากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 2) ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีและสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

6. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านเทคโนโลยี พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงาน ร้อยละสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 88.00 ได้แก่ 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกสนับสนุน อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 86.00 ได้แก่ 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกมีการสื่อสารกับผู้บริหาร ครู นักเรียน หรือผู้ปกครอง ผ่านเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และร้อยละต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 74.00 ได้แก่ 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกมีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

7. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงาน ร้อยละสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 82.00 ได้แก่ 1) ชุมชน ผู้ปกครอง สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 80.00 ได้แก่ 1) ชุมชน ผู้ปกครองมีการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และร้อยละต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 70.00 ได้แก่ 1) ผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชน มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 2) ชุมชน ผู้ปกครอง สนับสนุน งบประมาณในการพัฒนานวัตกรรมการสอนใหม่ ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

8. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านนโยบาย พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงาน ร้อยละสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ 1) หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายการศึกษาที่สนับสนุน การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 2) หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่นำมาสู่การพัฒนานักเรียนให้ทันต่อการดำรงชีวิตความเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 98.00 ได้แก่ 1) หน่วยงานต้นสังกัดมีกฎหมายและข้อบังคับที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 2) สถานศึกษานำนโยบายต้นสังกัดลงสู่การจัดโครงการ/ กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และร้อยละต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 90.00 ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองส่งผลต่อนโยบายและการดำเนินงานพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา

1.2 ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

จากผลการศึกษาปัญหาการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากครูหัวหน้างานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยปัญหาของการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา การดำเนินงานในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ และด้านนโยบาย ปรากฏผล ดังนี้

ตาราง 11 ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

ปัญหาจากครูหัวหน้างานวิชาการ	ปัญหาจากผู้บริหารสถานศึกษา	สรุปปัญหา
ด้านบุคคล		
1. ขาดครูเชี่ยวชาญบางด้าน จึงต้องหาปราชญ์ชาวบ้าน	1. บุคลากรมีไม่ครบชั้นเรียน 2. บุคลากรมีความรู้ ความสามารถไม่ตรงสาขาวิชาเอก	1. บุคลากรมีไม่ครบชั้น เรียน 2. บุคลากรมีความรู้ ความสามารถไม่ตรงสาขา วิชาเอก
2. บุคลากรไม่ครบชั้น ไม่เพียงพอและขาดความรู้	3. บุคลากรมีคุณสมบัติไม่ตรงกับ งานที่ได้รับมอบหมาย	3. บุคลากรมีคุณสมบัติไม่ตรง กับงานที่ได้รับมอบหมาย
3. บุคลากรขาดความรู้เกี่ยวกับการ พัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	4. บุคลากรมีประสบการณ์ ด้านการสอนน้อย 5. บุคลากรขาดวิธีสอนที่ช่วย ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ด้านทักษะ ชีวิตและการดำรงชีวิตได้ 6. ขาดแคลนบุคลากรวิชาเอก เฉพาะทาง	4. ขาดแคลนบุคลากร วิชาเอกเฉพาะทาง
ด้านงบประมาณ		
1. งบประมาณไม่เพียงพอต่อ การบริหารจัดการส่งผลต่อการ พัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	1. งบประมาณไม่เพียงพอ 2. งบประมาณมาล่าช้า 3. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร จากต้นสังกัดในการบริหารมีจำกัด	1. งบประมาณไม่เพียงพอ 2. การของบประมาณ ประจำปีงบประมาณไม่ได้ รับการจัดสรรอย่างต่อเนื่อง
2. งบประมาณไม่เพียงพอต่อ การจัดกิจกรรมและโครงการ ที่วางไว้ตามแผนพัฒนาฯ	4. การของบประมาณประจำปี ไม่ได้รับการจัดสรรอย่างต่อเนื่อง 5. ขาดงบประมาณหรือ งบประมาณมีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับปริมาณงานหรือ การบริหารจัดการภายใน 6. ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพัฒนา ทักษะชีวิตนักเรียน	3. ขาดการสนับสนุนจาก ภาครัฐ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องมาพัฒนาทักษะ ชีวิตนักเรียน

ปัญหาจากครูหัวหน้างานวิชาการ	ปัญหาจากผู้บริหารสถานศึกษา	สรุปปัญหา
ด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร		
1. วัสดุอุปกรณ์ชำรุดเสื่อมโทรม ไม่ทันสมัย	1. ขาดสื่อ เทคโนโลยีที่ประกอบการสอนที่ทันสมัยและมีไม่เพียงพอกับความต้องการในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน	1. วัสดุอุปกรณ์ชำรุดเสื่อมโทรม ไม่ทันสมัย
2. วัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	2. อาคารเรียนทรุดโทรม/ผู้ฟัง/ขาดงบประมาณส่งเสริมจากภาครัฐ	2. วัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
	3. วัสดุอุปกรณ์และทรัพยากรไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาด้านพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนอย่างทั่วถึง	
	4. วัสดุอุปกรณ์และทรัพยากรมีจำกัดต้องวางแผนการใช้อย่างประหยัด	
ด้านการบริหารจัดการ		
1. การบริหารจัดการยังไม่ได้รับความเข้าใจที่ถูกต้อง การบริหารจัดการในบางเรื่องยังไม่ดีพอ	1. การให้ความร่วมมือของเครือข่ายผู้ปกครองในเรื่องการให้ความสำคัญกับการดูแล อบรมสั่งสอนลูกหลานหรือผู้เรียนด้านทักษะชีวิต	1. ขาดความต่อเนื่องในการบริหารจัดการเนื่องจากเปลี่ยนผู้บริหารสถานศึกษาและก่อนหน้านั้นโรงเรียนไม่มีผู้บริหาร
	2. โรงเรียนยังขาดนวัตกรรมทางการบริหารสถานศึกษา	2. การให้ความร่วมมือของเครือข่ายผู้ปกครองในเรื่องการให้ความสำคัญกับการดูแล อบรมสั่งสอนลูกหลานหรือผู้เรียนด้านทักษะชีวิต
	3. ขาดความต่อเนื่องในการบริหารจัดการเนื่องจากเปลี่ยนผู้บริหารสถานศึกษาและก่อนหน้านั้นโรงเรียนไม่มีผู้บริหาร	
	4. ผู้บริหารไม่สามารถจัดการบริหารสถานศึกษาได้ทันที	

ปัญหาจากครูหัวหน้างานวิชาการ	ปัญหาจากผู้บริหารสถานศึกษา	สรุปปัญหา
ด้านสังคมและวัฒนธรรม		
1. ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นปู่ ย่า ตา ยาย ที่สูงวัย บางครั้งสอนนักเรียนไม่ได้	1. ปัญหายาเสพติด	1. ปัญหายาเสพติด
2. สภาพแวดล้อมทางสังคมรอบโรงเรียนยังมียาเสพติดอยู่	2. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม	2. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม
3. ส่วนใหญ่นักเรียนจะอยู่ในสถานภาพของครอบครัวที่ไม่ค่อยสมบูรณ์	3. ความหลากหลายทางชาติพันธุ์	3. ความหลากหลายทางชาติพันธุ์
4. สังคมและวัฒนธรรมรอบข้างของสถานศึกษาเป็นสังคมเกษตรกรรม ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ทำให้ไม่มีเวลาในการดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด	4. อัตราการคลอดบุตรมีน้อย	4. ผู้ปกครองต้องออกไปใช้แรงงานต่างจังหวัดและนักเรียนอาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย
	5. การจ้างงานมีน้อย	5. ผู้ปกครองต้องออกไปใช้แรงงานต่างจังหวัดและนักเรียนอาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย
	6. การเลี้ยงดูเด็กในวัยเรียน ผู้ปกครองขาดการเอาใจใส่ ปล่อยให้เด็กเล่นอยู่กับโทรศัพท์ ไม่ค่อยให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	6. ผู้ปกครองต้องออกไปใช้แรงงานต่างจังหวัดและนักเรียนอาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย
ด้านเทคโนโลยี		
1. ขาดความรู้ในการใช้เทคโนโลยี	1. สื่อและเทคโนโลยียังไม่ครอบคลุมและทันสมัย	1. สื่อและเทคโนโลยียังไม่ครอบคลุมและทันสมัย
2. นักเรียนยังไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้อย่างทั่วถึง	2. สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร	2. ขาดอุปกรณ์ไอที คอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต
3. นักเรียนบางคนไม่สามารถเข้าถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ตได้	3. ขาดอุปกรณ์ไอที คอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต	3. ขาดความรู้ในการใช้เทคโนโลยี
4. สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร และผู้ปกครอง ชุมชนไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง ICT	4. เพื่อใช้ในการเรียนการสอน นักเรียนให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นเรียน	4. ความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนยังไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนอาจตกเป็นเหยื่อจากมิจฉาชีพได้
5. ผู้ปกครองและชุมชนบางส่วนยังไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี การสื่อสารกับทางโรงเรียนได้ 100%	4. ความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนยังไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนอาจตกเป็นเหยื่อจากมิจฉาชีพได้	

ปัญหาจากครูหัวหน้างานวิชาการ	ปัญหาจากผู้บริหารสถานศึกษา	สรุปปัญหา
ด้านเศรษฐกิจ		
1. ประชากรในชุมชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน	1. ชุมชนหรือผู้ปกครองมีฐานะยากจนต้องทำมาหากิน	1. ครอบครัวยากจนและชุมชน
2. ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปทำให้มีรายได้น้อย	2. ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 80 ทำให้ไม่มีเวลาอยู่กับเด็ก และไม่มีเงินสนับสนุนในการซื้อสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน	2. เศรษฐกิจไม่ดี สินค้าราคาแพง
3. ประกอบอาชีพหลัก คือ เกษตรกร จึงมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดูแลครอบครัว และไม่มีเวลาดูแลบุตร	3. ชุมชนเป็นสังคมเกษตรกรรม ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรและรับจ้างทั่วไป จึงทำให้มีรายได้น้อย	
4. เศรษฐกิจไม่ดี สินค้าราคาแพง	4. เศรษฐกิจตกต่ำ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร ราคาสินค้าผลผลิตไม่ดี	
ด้านนโยบาย		
1. นโยบายทางการศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้การดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ไม่มีความต่อเนื่อง	1. นโยบายมีมากเกินไป ไม่แน่นอน และมีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ	1. นโยบายมีมากเกินไป ไม่แน่นอนและมีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ
2. นโยบายไม่สามารถปฏิบัติได้จริง	2. นโยบายบางครั้งเป็นนโยบายที่เข้าไม่ถึงปัญหาของสถานศึกษา อย่างแท้จริง	2. นโยบายไม่สามารถปฏิบัติได้จริง
	3. มุ่งเน้นผลตามนโยบายและขาดการติดตามที่แท้จริงทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาให้สถานศึกษาได้	
	4. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ขาดความเข้าใจในนโยบาย	
	5. ควรคงสภาพของนโยบายที่ปฏิบัติแล้วมีประสิทธิภาพและพัฒนาต่อยอดให้มีคุณภาพสูงขึ้น	

จากผลการศึกษาปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
ดังนี้

1. ปัญหาด้านบุคคล
 - 1.1 บุคลากรมีไม่ครบชั้นเรียน
 - 1.2 มีความรู้ความสามารถไม่ตรงสาขาวิชาเอก
 - 1.3 มีคุณสมบัติไม่ตรงกับงานที่ได้รับมอบหมาย
 - 1.4 ขาดแคลนบุคลากรวิชาเอกเฉพาะทาง
2. ปัญหาด้านงบประมาณ
 - 2.1 งบประมาณไม่เพียงพอ
 - 2.2 การของบประมาณประจำปีงบประมาณไม่ได้รับการจัดสรรอย่างต่อเนื่อง
 - 2.3 ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน
3. ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร
 - 3.1 วัสดุอุปกรณ์ชำรุด เสื่อมโทรม ไม่ทันสมัย
 - 3.2 วัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
4. ปัญหาด้านบริหารจัดการ
 - 4.1 ขาดความต่อเนื่องในการบริหารจัดการเนื่องจากเปลี่ยนผู้บริหารสถานศึกษาและ
ก่อนหน้านี้โรงเรียนไม่มีผู้บริหาร
 - 4.2 การให้ความร่วมมือของเครือข่ายผู้ปกครองในเรื่องการให้ความสำคัญกับการดูแล
อบรมสั่งสอนลูกหลานหรือผู้เรียนด้านทักษะชีวิต
5. ปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรม
 - 5.1 ปัญหายาเสพติด
 - 5.2 ความหลากหลายทางวัฒนธรรม
 - 5.3 ความหลากหลายทางชาติพันธุ์
 - 5.4 ผู้ปกครองต้องออกไปใช้แรงงานต่างจังหวัด และนักเรียนอาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย
6. ปัญหาด้านเทคโนโลยี
 - 6.1 สื่อและเทคโนโลยียังไม่ครอบคลุมและทันสมัย
 - 6.2 ขาดอุปกรณ์ ไอที คอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต
 - 6.3 ขาดความรู้ในการใช้เทคโนโลยี
 - 6.4 ความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนยังไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร
ทำให้นักเรียนอาจตกเป็นเหยื่อจากมิจฉาชีพได้

7. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

7.1 ครอบครัวและชุมชนยากจน

7.2 เศรษฐกิจไม่ดี สินค้าราคาแพง

8. ปัญหาด้านนโยบาย

8.1 นโยบายมีมากเกินไป ไม่แน่นอนและมีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ

8.2 นโยบายไม่สามารถปฏิบัติได้จริง

1.3 ผลการศึกษาความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

จากผลการศึกษาความต้องการการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย ความต้องการการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา แสดงให้เห็นถึงสภาพในการดำเนินงานในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ และด้านนโยบาย ปรากฏผล ดังนี้

ตาราง 12 ผลการศึกษาความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

รายการ	ความต้องการจากผู้บริหารสถานศึกษา
1. ด้านบุคคล	- จัดสรรครูให้ครบชั้น โดยไม่มีเงื่อนไขจำนวนเด็ก - ให้สำนักงานเขตพื้นที่ต้นสังกัดบรรจุแต่งตั้งตามจำนวนที่กำหนด - ให้มีหลักสูตรในการพัฒนาครูให้มีการอบรมอย่างต่อเนื่อง - ขอเพิ่มจำนวนบุคลากรตามความต้องการในแต่ละสาขาวิชา - ให้บุคคลภายนอกเข้ามาให้ความรู้ แนะนำวิธีการสอนที่ประสบความสำเร็จ และมีวิธีการใช้เทคโนโลยีประกอบการสอนให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน

รายการ	ความต้องการจากผู้บริหารสถานศึกษา
2. ด้านงบประมาณ	1. ต้องการงบประมาณด้านวิชาการและปรับปรุงอาคารสถานที่ 2. งบประมาณในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เช่น จ้างครูเพิ่ม จัดหาสื่อหรือวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน 3. การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก 4. ระดมทุนจากหน่วยงานภายนอกเข้ามาช่วยสนับสนุน ด้านงบประมาณ 5. ต้องการคนที่มีความรู้ด้านการเงินบัญชีมาดำเนินการในโรงเรียน 6. สนับสนุนให้ครูที่รับผิดชอบ การเงิน พัสดุ เข้าร่วมอบรมสัมมนา งบประมาณในการบริหารจัดการสถานศึกษา 7. อยากให้ สพฐ./หน่วยงานต้นสังกัดจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียน ขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากร	1. อุปกรณ์และสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุม ใช้งานได้สะดวกรวดเร็ว 2. อุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย 3. โรงเรียนกำหนดสเปกได้ตามความต้องการจำเป็นของโรงเรียน 4. วัสดุอุปกรณ์และทรัพยากรที่เพียงพอต่อการพัฒนานักเรียน
4. ด้านการบริหารจัดการ	1. บริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องโดยเน้นการมีส่วนร่วม 2. การดำเนินการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะ ชีวิตของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง 3. นวัตกรรมทางการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 4. ส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบเข้าอบรมสัมมนาพัฒนาทักษะ ชีวิตของนักเรียน 5. การประชาสัมพันธ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่เข้าถึงง่าย

รายการ	ความต้องการจากผู้บริหารสถานศึกษา
5. ด้านสังคม และวัฒนธรรม	1. หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น 2. อยากให้มีหน่วยงานดูแลช่วยเหลือกลุ่มเด็กที่ได้รับผลกระทบจากครอบครัวแตกแยก 3. ส่งเสริมด้านคุณธรรม การสืบสานวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น 4. วิทยาการท้องถิ่นที่มีความรู้ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 5. ความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน โดยการฝึกพัฒนานักเรียน 6. มีแนวทางหรือระเบียบกฎหมายกำหนดให้ผู้ปกครองดูแลพฤติกรรมให้เวลาลูกหลานให้มากขึ้น 7. มีกฎระเบียบที่ฝึกวินัยนักเรียนในสถานศึกษา
6. ด้านเทคโนโลยี	1. สื่อด้านทักษะชีวิตที่เผยแพร่หลายช่องทาง 2. เทคโนโลยีที่ครอบคลุมและสเถียรภาพมากกว่านี้และสามารถใช้เทคโนโลยีร่วมกับชุมชนได้อย่างชัดเจน 3. การอบรมให้ความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้อง 4. การประชุมผู้ปกครองขอความร่วมมือให้ผู้ปกครองกำกับดูแลนักเรียนในเรื่องการใช้โทรศัพท์และการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ 5. การดูแลด้านสัญญาณอินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ 6. เพิ่มบุคลากรทางเทคโนโลยี
7. ด้านเศรษฐกิจ	1. ส่งเสริมการทำอาชีพเสริม 2. การจัดการศึกษาควบคู่ไปพร้อมกับการสนับสนุนทางด้านเศรษฐกิจจากชุมชน และส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชน 3. ส่งเสริมทักษะอาชีพเพื่อฝึกนักเรียนให้มีความรู้ในด้านการประกอบอาชีพและมีรายได้ระหว่างเรียน 4. ทุนการศึกษา 5. อยากให้หน่วยงานเข้ามาสนับสนุนทุนการศึกษาให้กับครอบครัวที่มีฐานะยากจน

รายการ	ความต้องการจากผู้บริหารสถานศึกษา
8. ด้านนโยบาย	1. นโยบายควรสอดคล้องกับปัญหาของสถานศึกษา 2. ลดกิจกรรมโครงการที่ไม่จำเป็นเพื่อให้ครูได้จัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพ 3. กำหนดนโยบายแบบสะท้อนกลับ โดยยึดปัญหาจากสถานศึกษาเพื่อกำหนดนโยบาย 4. ลดนโยบายซ้ำซ้อน

จากผลการศึกษาความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ดังนี้

1. ความต้องการด้านบุคคล
 - 1.1 การเพิ่มครูให้ครบชั้นและตรงตามสาขาวิชา
 - 1.2 มีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและให้ครูใช้เทคโนโลยีในการสอน
2. ความต้องการด้านงบประมาณ
 - 2.1 ต้องการงบประมาณในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ
 - 2.2 การสนับสนุนและการระดมทุนจากหน่วยงานภายนอก
3. ความต้องการด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร
 - 3.1 วัสดุอุปกรณ์และทรัพยากรที่เพียงพอต่อการพัฒนานักเรียน
 - 3.2 อุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี สัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ทันสมัยและครอบคลุมและใช้งานได้สะดวกรวดเร็ว
4. ความต้องการด้านการบริหารจัดการ
 - 4.1 การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องโดยเน้นการมีส่วนร่วม
 - 4.2 การดำเนินการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
 - 4.3 ส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบเข้าอบรมสัมมนา คิดค้นพัฒนานวัตกรรมทางการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
 - 4.4 การประชาสัมพันธ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่เข้าถึงง่าย
5. ความต้องการด้านสังคมและวัฒนธรรม
 - 5.1 ให้องค์กรภายนอก วิทยากรท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความรู้ด้านการพัฒนาทักษะของชีวิตนักเรียน
 - 5.2 ส่งเสริมด้านคุณธรรม การสืบสานวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น

5.3 มีแนวทางหรือระเบียบกฎหมายกำหนดให้ผู้ปกครองดูแลพฤติกรรมให้เวลาลูกหลานให้มากขึ้น

5.4 มีกฎระเบียบที่ฝึกวินัยนักเรียนในสถานศึกษา

6. ความต้องการด้านเทคโนโลยี

6.1 สื่อด้านทักษะชีวิตที่เผยแพร่หลายช่องทาง

6.2 มีเทคโนโลยีที่เสถียรภาพ สามารถใช้เทคโนโลยีร่วมกับชุมชนได้

6.3 พัฒนาความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้อง

6.4 ผู้ปกครองกำกับดูแลนักเรียนในเรื่องการใช้โทรศัพท์และการเล่นเกมคอมพิวเตอร์

7. ความต้องการด้านเศรษฐกิจ

7.1 ให้งานที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนทุนการศึกษาครอบครัวที่มีฐานะยากจน

7.2 ให้มีการส่งเสริมทักษะอาชีพ การทำอาชีพเสริม ส่งเสริมการจัดการศึกษาควบคู่ไปพร้อมกับทางด้านเศรษฐกิจจากชุมชน

7.3 ส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชน

8. ความต้องการด้านนโยบาย

8.1 นโยบายให้สอดคล้องกับปัญหาของสถานศึกษา

8.2 ลดนโยบายซ้ำซ้อน

8.3 ลดกิจกรรมโครงการที่ไม่จำเป็นเพื่อให้ครูได้จัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

1.4 ผลการศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

จากผลการศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ผู้วิจัยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจากขั้นตอนที่ผ่านมา มากำหนดเป็นประเด็นคำถาม เพื่อสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และให้พิจารณาเสนอแนวทางในประเด็นต่าง ๆ ปรากฏผล ดังนี้

ตาราง 13 ผลการศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	สรุปแนวทาง
วิจัยทัศน์	“พัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้เด็กนักเรียนเกิด ทักษะชีวิต”	เป็นสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาที่ให้ความสำคัญ กับการส่งเสริมและพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน ในสถานศึกษาให้มีทักษะ ความรู้รอบด้านและ ยกระดับคุณภาพชีวิต ของนักเรียน	วิจัยทัศน์ของสำนักงาน เขตพื้นที่ต้องการพัฒนา ให้สถานศึกษาทุกแห่งที่ สังกัดตั้งเป้าหมายในการ พัฒนานักเรียนให้เกิดทักษะ ชีวิตโดยมีกระบวนการเรียน การสอนในห้องเรียน เป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิด ประสิทธิภาพ	การศึกษาค้นคว้า ความสำคัญกับ การส่งเสริมและ พัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน	เป็นองค์กรที่ส่งเสริม การบริหารสถานศึกษา ให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต อย่างสมดุรรอบด้าน	
พันธกิจ	1. พัฒนาการศึกษ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน 2. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการ ศึกษาให้มีความรู้ ทางด้านทักษะชีวิตของ นักเรียน 3. พัฒนาสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ให้	1. ส่งเสริมการจัด การศึกษาเพื่อพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน ทั้งในด้านวิชาการ วิชาชีพ และทักษะชีวิตพื้นฐาน 2. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการ ศึกษาให้มีความรู้ ทางด้านทักษะชีวิตของ นักเรียน	พันธกิจที่ตั้งขึ้นต้อง สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ โดยเน้นไปที่กระบวนการ เรียนการสอนหลัก ในห้องเรียน ให้นักเรียนมีทักษะชีวิต โดยสำนักงานเขตพื้นที่ มองในภาพใหญ่ ส่วนสถานศึกษาจัดทำขึ้นมา	1. ส่งเสริมการจัด ด้านกิจกรรมที่พัฒนา ทักษะชีวิต 2. ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษา มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญใน พัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียน	1. ส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียน 2. พัฒนาผู้บริหาร ครู และ บุคลากรทางการศึกษาให้ มีความเชี่ยวชาญในการนำองค์ ความรู้มาพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน 3. พัฒนาสถานศึกษาและแหล่ง เรียนรู้ให้สอดคล้องและรองรับ	

รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	สรุปแนวทาง
	สอดคล้องกับ การพัฒนาทักษะชีวิต	พัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียน 3. พัฒนาสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ให้ สอดคล้องรองรับกับ กิจกรรมการพัฒนา ทักษะชีวิต	โดยเน้นพันธกิจไปที่ กระบวนการจัดการเรียน การสอนในห้องเรียน	ทักษะชีวิต		กับกิจกรรมการพัฒนา ทักษะชีวิต
เป้าหมาย	1. ผู้เรียนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถ ในการพัฒนาทักษะ ชีวิตของตนเอง 2. ผู้บริหาร ครู และ บุคลากรทางการ ศึกษามีความรู้ใน การพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน	1. ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการ พัฒนาทักษะชีวิตของ ตนเอง 2. ผู้บริหาร ครู และ บุคลากรทางการศึกษา มีความเชี่ยวชาญและ มีองค์ความรู้ในการพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน 3. สถานศึกษาและแหล่ง เรียนรู้ มีความพร้อมใน การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	1. เป้าหมายในการพัฒนา ผู้บริหารให้เข้าใจในการ พัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียน 2. เป้าหมายของการพัฒนา ครูผู้สอนให้เข้าใจและ สามารถคิดค้นนวัตกรรม ใหม่ ๆ ในการพัฒนา การเรียนการสอน เพื่อมุ่งไปที่ทักษะชีวิต ของนักเรียน	1. ผู้เรียนมีความรู้ ที่จะใช้ในการพัฒนา ทักษะชีวิตของตนเอง 2. ผู้บริหาร ครู มีองค์ความรู้ในการ พัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน	1. สถานศึกษามี ความพร้อมในการจัด กิจกรรมเพื่อพัฒนา ทักษะชีวิต 2. ผู้บริหาร ครู และ บุคลากรทางการ ศึกษามีความรู้ ในการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน 3. สถานศึกษาและแหล่ง เรียนรู้ มีความพร้อมใน การพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน	1. ผู้เรียนมีทักษะชีวิตในการ ดำรงตนอยู่ในสังคมรอบด้าน ได้อย่างเท่าทันและมีความสุข 2. ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษามีความ เชี่ยวชาญและมีความรู้ ในการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน 3. สถานศึกษาและแหล่ง เรียนรู้ มีความพร้อมใน การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา ทักษะชีวิต

รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	สรุปแนวทาง
กลยุทธ์	1. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 2. สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ 3. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 4. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 5. สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	1. ส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนมีความตระหนักรู้ และส่งเสริมกิจกรรมที่เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2. ส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนได้ฝึกฝนทักษะ การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3. ส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนได้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับอารมณ์และความเครียด และสามารถสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น 4. ส่งเสริมกิจกรรมที่เสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นเสมอ 5. สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม	1. กลยุทธ์ในการพัฒนาการแนะแนวให้นักเรียนสามารถเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น 2. กลยุทธ์ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้นักเรียนคิดวิเคราะห์เป็น 3. กลยุทธ์การพัฒนาให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหา 3. ส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนได้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับอารมณ์ ความเครียด และสามารถสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น 4. ส่งเสริมกิจกรรมที่เสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นเสมอ 5. สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1. ส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนมีความตระหนักรู้กิจกรรมที่เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2. ส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหา 3. ส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนได้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับอารมณ์และความเครียด และสามารถสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น 4. ส่งเสริมกิจกรรมที่เสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นเสมอ 5. สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	1. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 2. สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ 3. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 4. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 5. สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	

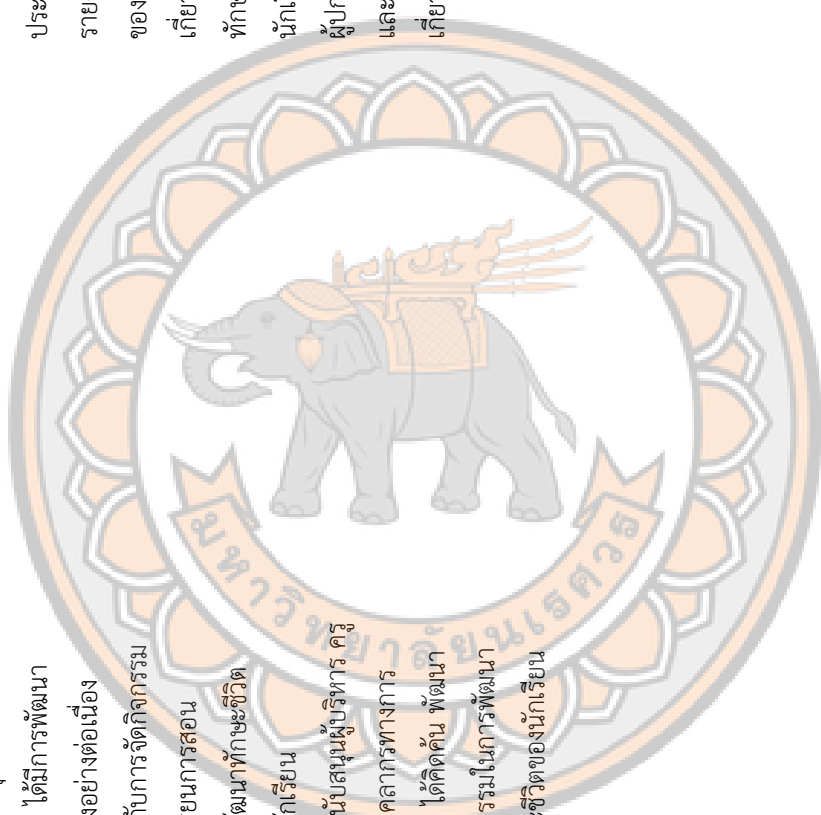
รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	สรุปแนวทาง
มาตรการ	1. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน <u>มาตรการ</u> - ส่งเสริมให้ครูบูรณาการบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	1. พัฒนาให้ผู้เรียนมีความตระหนักรู้และส่งเสริมกิจกรรมที่เข้าใจในตนเองและผู้อื่น <u>มาตรการ</u> - ส่งเสริมให้ครูบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม - จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับ การตระหนักรู้และการเข้าใจในตนเอง	สำนักงานเขตพื้นที่ต้นแบบ กำหนดมาตรการที่ต้องทำ ก็คือ ข้อตกลงในการพัฒนา งานไปสู่การส่งเสริม สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนให้เกิด ทักษะอาชีพ ซึ่งรวมถึง ผู้บริหารโรงเรียน เช่นเดียวกัน โดยมีการติดตาม ประเมินผล พัฒนา โดยศึกษานิเทศก์ ที่รับผิดชอบ	1. การตระหนักรู้และเข้าใจตนเองและผู้อื่น 2. การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหา 3. การจัดการอารมณ์กับความเครียด 4. การสื่อสารและการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น	1. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน <u>มาตรการ</u> - ส่งเสริมให้ครูบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม - จัดค่ายพัฒนาทักษะชีวิตให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 - ให้สถานศึกษาบูรณาการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัยดี และอบายมุขเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	สรุปแนวทาง
	2. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน <u>มาตรการ</u> - ให้สถานศึกษาบูรณาการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัยดี และอบายมุขเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจในตนเองและผู้อื่น <u>มาตรการ</u> - ส่งเสริมให้ครูบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม - จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับ การตระหนักรู้และการเข้าใจในตนเอง	2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจในตนเองและผู้อื่น <u>มาตรการ</u> - ส่งเสริมให้ครูบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม - จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับ การตระหนักรู้และการเข้าใจในตนเอง	2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจในตนเองและผู้อื่น <u>มาตรการ</u> - ส่งเสริมให้ครูบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม - จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับ การตระหนักรู้และการเข้าใจในตนเอง	2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจในตนเองและผู้อื่น <u>มาตรการ</u> - ส่งเสริมให้ครูบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม - จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับ การตระหนักรู้และการเข้าใจในตนเอง	

รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	สรุปแนวทาง
มาตรการ (ต่อ)	การพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน - ส่งเสริมให้ ผู้บริหาร ครู และ บุคลากรทางการ ศึกษามีส่วนร่วม ในการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน	4. ส่งเสริมการจัด การศึกษาและการสร้าง สื่อสารและการสร้าง สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เสมอ มาตรการ - ส่งเสริมและสนับสนุน สถานศึกษาให้มีความ ร่วมมือ ร่วมกันกับ หน่วยงานภาคีเครือข่ายที่ เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้าง ทักษะชีวิตให้กับนักเรียน - ส่งเสริมให้มีการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรายงานความก้าวหน้า ของสถานศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนให้กับผู้ปกครอง ต้นสังกัด และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง			4. เพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ สถานศึกษา มาตรการ - ส่งเสริมให้ทุก ภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน - บูรณาการ เชื่อมโยงข้อมูลของ นักเรียนให้มีความ ครอบคลุมในทุกระดับ ระหว่างสถานศึกษา กับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา	- สนับสนุนผู้บริหาร ครู และ บุคลากรทางการศึกษา ได้คิดค้น พัฒนานวัตกรรม ในการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน - ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน - บูรณาการเชื่อมโยงข้อมูล ของนักเรียนให้มีความ ครอบคลุมในทุกระดับ ระหว่างสถานศึกษา กับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา

มาตรการ
(ต่อ)

รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	สรุปแนวทาง
4. เพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ สถานศึกษาและ แหล่งเรียนรู้	- ให้สถานศึกษาบูรณาการโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	5. พัฒนาประสิทธิภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม	ทรัพยากรร่วมกัน	5. สร้างเครือข่ายผู้ประกอบการ ชุมชน และหน่วยงานอื่นในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน	- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน
มาตรฐาน	- ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	บุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	มาตรฐาน	ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี	มาตรฐาน	- ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน
มาตรฐาน (ต่อ)	- บูรณาการเชื่อมโยงข้อมูล ของนักเรียนให้มีความครอบคลุมในทุกมิติระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	- พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยการอบรม ประชุม สัมมนาให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	มาตรฐาน	ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี	มาตรฐาน	- ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน

รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	สรุปแนวทาง
มาตรการ (ต่อ)	- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน 5. สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรการ (ต่อ)	- ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน - สนับสนุนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้คิดค้น พัฒนา นวัตกรรมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		- ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และรายงานความก้าวหน้าของการพัฒนาทักษะชีวิตของสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้กับผู้ปกครองต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ให้สถานศึกษาบูรณาการโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		

- ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษา ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน

รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5	สรุปแนวทาง
มาตรการ (ต่อ)	- ส่งเสริมให้มี การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และ รายงานความก้าวหน้า ของสถานศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนา ทักษะชีวิตของ นักเรียนให้กับ ผู้ปกครอง ต้นสังกัด และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง - ให้สถานศึกษา บูรณาการโครงการ ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนเพื่อส่งเสริม การพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน	6. เพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ สถานศึกษาและแหล่ง เรียนรู้ในการพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน มาตรฐาน - ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาเพื่อพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน - บูรณาการเชื่อมโยง ข้อมูลของนักเรียนให้มี ความครอบคลุมในทุกระดับ ระหว่างสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา - ส่งเสริมความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษาและ หน่วยงานอื่น ในการใช้ ทรัพยากรร่วมกัน				

ตอนที่ 2 ผลการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

2.1 ผลการยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

จากผลการศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ
นักเรียนในสถานศึกษา โดยนำผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการกำหนดข้อเสนอเชิง
นโยบายในประเด็นต่าง ๆ จึงยกร่าง ข้อเสนอเชิงนโยบาย ดังนี้

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรที่ส่งเสริมการบริหารสถานศึกษา
ให้ผู้เรียนมีทักษะการดำรงชีวิตอย่างสมดุลรอบด้าน

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
2. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการนำ
องค์ความรู้มาพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
3. พัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องและรองรับกับกิจกรรมการพัฒนา
ทักษะชีวิต

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนมีทักษะชีวิตในการดำรงตนอยู่ในสังคมรอบด้านได้อย่างเท่าทันและมีความสุข
2. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเชี่ยวชาญและมีองค์ความรู้
ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
3. สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้มีความพร้อมในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
2. สนับสนุนการใช้และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนา
ทักษะชีวิตของนักเรียน
4. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนา
ทักษะชีวิตของนักเรียน

5. สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มาตรการ

มาตรการ (กลยุทธ์ที่ 1) ได้แก่

1. ส่งเสริมให้ครูบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
2. จัดค่ายพัฒนาทักษะชีวิตให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. ให้สถานศึกษาบูรณาการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัยจากยาเสพติด และอบายมุข เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

มาตรการ (กลยุทธ์ที่ 2) ได้แก่

1. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ และเทคโนโลยี ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้
2. ให้ครูเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
3. มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อและเทคโนโลยี

มาตรการ (กลยุทธ์ที่ 3) ได้แก่

1. พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยการอบรม ประชุม สัมมนา ให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
2. ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
3. สนับสนุนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้คิดค้น พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

มาตรการ (กลยุทธ์ที่ 4) ได้แก่

1. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
2. บูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลของนักเรียนให้มีความครอบคลุมในทุกมิติระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

มาตรการ (กลยุทธ์ที่ 5) ได้แก่

1. ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน
2. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรายงานความก้าวหน้าของสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้กับผู้ปกครอง ต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. ให้สถานศึกษาบูรณาการโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ผู้วิจัยได้นำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบาย ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าข้อเสนอเชิงนโยบายมีความเหมาะสม โดยได้ปรับคำ/ข้อความ ให้มีความชัดเจนมากขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำข้อเสนอแนะมาปรับแก้ไขรายละเอียดในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ ปรับรายละเอียดโดยเพิ่มคำ/ข้อความ
2. พันธกิจ ปรับรายละเอียดโดยเพิ่มคำ/ข้อความ
3. เป้าหมาย ปรับรายละเอียดโดยแก้ไข และเพิ่มคำ/ข้อความ
4. กลยุทธ์ ปรับรายละเอียดโดยเพิ่มคำ และแก้ไขคำ/ข้อความ
5. มาตรการ ปรับรายละเอียดโดยเพิ่มคำ แก้ไขคำว่า ตัดคำ/ข้อความ

ตาราง 14 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา (วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์)

ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียนในสถานศึกษา		ความเหมาะสม		ข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ และผลการปรับปรุง
รายการ	รายละเอียด	เหมาะสม	ปรับปรุง	รายละเอียด
วิสัยทัศน์	เป็นองค์กรที่ส่งเสริม การบริหารสถานศึกษา ให้ผู้เรียนมีทักษะ การดำรงชีวิต อย่างสมดุลรอบด้าน	✓		ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ ปรับเป็น องค์กรที่ส่งเสริมการบริหารจัดการ สถานศึกษาให้มีคุณภาพและ ทักษะชีวิตอย่างสมดุลรอบด้าน
	1. ส่งเสริมการจัด การศึกษาเพื่อพัฒนา ทักษะชีวิตของ นักเรียน	✓		ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ ปรับเป็น 1. ส่งเสริมสนับสนุนการจัด การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน
พันธกิจ	2. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการ ศึกษาให้มีความ เชี่ยวชาญในการนำ องค์ความรู้มาพัฒนา ทักษะชีวิตของ นักเรียน			2. พัฒนาผู้บริหาร ครู และ บุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญใน การนำองค์ความรู้มาพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน
	3. พัฒนาสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ให้ สอดคล้องและรองรับ กับกิจกรรมการพัฒนา ทักษะชีวิต			3. สนับสนุนการพัฒนา สถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาและการพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน

ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียนในสถานศึกษา		ข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ และผลการปรับปรุง	
รายการ	รายละเอียด	เหมาะสม	ปรับปรุง
เป้าหมาย	1. ผู้เรียนมีทักษะชีวิตใน การดำรงตนอยู่ใน สังคมรอบด้านได้ อย่างเท่าทัน และมีความสุข	✓	ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ ปรับเป็น 1. นักเรียนมีทักษะชีวิตรอบด้าน สามารถอยู่ในสังคมรอบด้าน ได้อย่างเท่าทันและมีความสุข
	2. ผู้บริหาร ครู และ บุคลากรทาง การศึกษามีความ เชี่ยวชาญและ มีองค์ความรู้ในการ พัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน		2. ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษามีความเชี่ยวชาญ และมีองค์ความรู้ในการจัด การศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะ ชีวิตของนักเรียน
	3. สถานศึกษาและแหล่ง เรียนรู้มีความพร้อม ในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต		3. สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา เพื่อใช้จัดกิจกรรม พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ และทักษะชีวิต
กลยุทธ์	1. ส่งเสริมการจัดการ เรียนรู้เพื่อพัฒนา ทักษะชีวิตของ นักเรียน	✓	ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ ปรับเป็น 1. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อ พัฒนาคุณภาพและทักษะชีวิต ของนักเรียนในสถานศึกษา
	2. สนับสนุนการใช้และ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียนได้อย่าง มีประสิทธิภาพ		2. สนับสนุนสถานศึกษาให้นำ เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียนในสถานศึกษา		ข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ และผลการปรับปรุง	
รายการ	รายละเอียด	เหมาะสม	ปรับปรุง
	3. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทาง การศึกษาให้มีความ เชี่ยวชาญในการ พัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน		3. พัฒนาผู้บริหาร ครู และ บุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญใน การพัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้และพัฒนาทักษะ ชีวิตของนักเรียน
	4. เพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ สถานศึกษาและ แหล่งเรียนรู้ใน การพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน		4. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร จัดการสถานศึกษาและแหล่ง เรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน
	5. สร้างเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วน ร่วมในการจัด การศึกษา		5. สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา

ตาราง 15 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา (มาตรการ)

ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา		ความเหมาะสม		ข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ และผลการปรับปรุง
กลยุทธ์	มาตรการ	เหมาะสม	ปรับปรุง	รายละเอียด
1. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	1. ส่งเสริมให้ครูบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	✓		ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะปรับเป็น กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพและทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
	2. จัดค่ายพัฒนาทักษะชีวิตให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3			1. ส่งเสริมให้สถานศึกษาบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
	3. ให้สถานศึกษาบูรณาการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน			2. จัดค่ายพัฒนาทักษะชีวิตให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
				3. บูรณาการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
2. สนับสนุนการใช้และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ และเทคโนโลยี ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	✓		ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะปรับเป็น กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนสถานศึกษาให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
	2. ให้ครูเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน			1. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับสถานศึกษา
	3. มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อและเทคโนโลยี			

ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา		ความเหมาะสม		ข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ และผลการปรับปรุง
กลยุทธ์	มาตรการ	เหมาะสม	ปรับปรุง	รายละเอียด
				2. ส่งเสริมสถานศึกษาให้นำสื่อและเทคโนโลยี เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 3. จัดทีมนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และช่วยเหลือ ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี
3. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	1. พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยการอบรม ประชุม สัมมนา ให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 2. ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 3. สนับสนุนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้คิดค้น พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	✓		ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะปรับเป็น กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 1. พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยการอบรม ประชุม สัมมนา ให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 2. ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 3. สนับสนุนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้คิดค้น พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา		ความเหมาะสม		ข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ และผลการปรับปรุง
กลยุทธ์	มาตรการ	เหมาะสม	ปรับปรุง	รายละเอียด
4. เพิ่ม ประสิทธิภาพ การบริหาร จัดการ สถานศึกษา และแหล่ง เรียนรู้ในการ พัฒนาทักษะ ชีวิตของ นักเรียน	1. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน 2. บูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลของ นักเรียนให้มีความครอบคลุม ในทุกมิติระหว่างสถานศึกษา กับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา 3. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษาและหน่วยงาน อื่นในการใช้ทรัพยากร ร่วมกัน	✓		ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ ปรับเป็น กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน 1. ส่งเสริมและระดมทรัพยากร จากทุกภาคส่วนในการจัด การศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน 2. พัฒนาระบบสารสนเทศ ที่เชื่อมโยง ครอบคลุมข้อมูลของ นักเรียนในทุกมิติระหว่าง สถานศึกษากับสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา 3. ส่งเสริมการประสานความ ร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นในการใช้ ทรัพยากรร่วมกัน

ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา		ความเหมาะสม		ข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ และผลการปรับปรุง
กลยุทธ์	มาตรการ	เหมาะสม	ปรับปรุง	รายละเอียด
5. สร้าง เครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน และ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วน ร่วมในการจัด การศึกษา	1. ส่งเสริมและสนับสนุน สถานศึกษาให้มีความร่วมมือ กับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่ เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างทักษะ ชีวิตให้กับนักเรียน 2. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรายงาน ความก้าวหน้าของสถานศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียนให้กับผู้ปกครอง ต้นสังกัด และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง 3. ให้สถานศึกษานำผลการ โครงการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนเพื่อส่งเสริมการพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน	✓		ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะปรับเป็น กลยุทธ์ที่ 5 สร้างเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา 1. ส่งเสริมและสนับสนุน สถานศึกษาให้มีความร่วมมือ กับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่ เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างทักษะ ชีวิตให้กับนักเรียน 2. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรายงาน ความก้าวหน้าของสถานศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน ให้กับผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3. บูรณาการโครงการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนกับผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อเสนอเชิงนโยบาย ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการปรับปรุงปรากฏ ดังนี้

วิสัยทัศน์

องค์กรที่ส่งเสริมการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ
และทักษะชีวิตอย่างสมดุลรอบด้าน

พันธกิจ

1. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
2. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการนำองค์ความรู้มาพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
3. สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

เป้าหมาย

1. นักเรียนมีทักษะชีวิตรอบด้าน สามารถอยู่ในสังคมรอบด้านได้อย่างเท่าทันและมีความสุข
2. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเชี่ยวชาญและมีองค์ความรู้ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
3. สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อใช้จัดกิจกรรมพัฒนา นักเรียนให้มีคุณภาพและทักษะชีวิต

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพและทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

มาตรการ ได้แก่

1. ส่งเสริมให้สถานศึกษาบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
2. จัดค่ายพัฒนาทักษะชีวิตให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. บูรณาการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนสถานศึกษาให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรการ ได้แก่

1. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับสถานศึกษา
2. ส่งเสริมสถานศึกษาให้นำสื่อและเทคโนโลยี เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

3. จัดทีมนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และช่วยเหลือด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

มาตรการ ได้แก่

1. พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยการอบรม ประชุม สัมมนา ให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
2. ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
3. สนับสนุนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้คิดค้น พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

มาตรการ ได้แก่

1. ส่งเสริมและระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
2. พัฒนาระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยง ครอบคลุมข้อมูลของนักเรียนในทุกมิติระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. ส่งเสริมการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

กลยุทธ์ที่ 5 สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มาตรการ ได้แก่

1. ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน
2. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรายงานความก้าวหน้าของสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้กับผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. บูรณาการโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 110 คน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตาราง 16 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และ ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	52	47.27
1.2 หญิง	58	52.73
รวม	110	100
2. ตำแหน่ง		
2.1 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	22	20.00
2.2 ผู้อำนวยการสถานศึกษา	78	70.90
2.3 ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน	5	4.55
2.4 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	2	1.82
2.5 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3	2.73
รวม	110	100
3. ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน		
3.1 ประสบการณ์ในการทำงาน 1 - 5 ปี	67	60.91
3.2 ประสบการณ์ในการทำงาน 6 - 10 ปี	26	23.64
3.3 ประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป	17	15.45
รวม	110	100

จากตาราง 16 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชาย จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 47.27 และเพศหญิง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 52.73

จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 70.90 ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.82 และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.73

จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า ประสบการณ์ในการทำงาน 1 - 5 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 60.91 ประสบการณ์ในการทำงาน 6 - 10 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 23.64 และประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 15.45

ตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ตาราง 17 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวม

รายการ	ความเป็นไปได้				ความเป็นประโยชน์			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ผลการประเมิน
1. วิสัยทัศน์	4.73	0.49	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์	4.67	0.54	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
2. พันธกิจ	4.73	0.43	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์	4.76	0.43	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
3. เป้าหมาย	4.68	0.46	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์	4.73	0.47	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
4. กลยุทธ์	4.74	0.41	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์	4.75	0.42	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
5. มาตรการ	4.70	0.43	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์	4.74	0.43	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
รวม	4.71	0.41	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์	4.74	0.41	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 17 ผลการประเมินความเป็นไปได้ พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมา ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านพันธกิจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านเป้าหมาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ พบว่า มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านพันธกิจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมา ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

ตาราง 18 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์

รายการ	ความเป็นไปได้				ความเป็นประโยชน์			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน
องค์กรที่ส่งเสริมการบริหาร								
จัดการสถานศึกษา	4.73	0.49	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์	4.67	0.54	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
ให้มีคุณภาพและทักษะชีวิต								
อย่างสมดุรอบด้าน								
รวม	4.73	0.49	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์	4.67	0.54	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 18 ผลการประเมินความเป็นไปได้ พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) และผลการประเมินความเป็นประโยชน์ พบว่า มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

ตาราง 19 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านพันธกิจ

รายการ	ความเป็นไปได้				ความเป็นประโยชน์			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน
1. ส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน	4.75	0.48	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.70	0.43	มาก ที่สุด	ผ่านเกณฑ์
2. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการนำ องค์ความรู้มาพัฒนาทักษะ ชีวิตของนักเรียน	4.67	0.51	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.75	0.48	มาก ที่สุด	ผ่านเกณฑ์
3. สนับสนุนการพัฒนา สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาและการพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน	4.77	0.48	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.75	0.50	มาก ที่สุด	ผ่านเกณฑ์
รวม	4.73	0.43	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.76	0.43	มาก ที่สุด	ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 19 ผลการประเมินความเป็นไปได้ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 3 สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 1 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 2 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

ให้มีความเชี่ยวชาญในการนำองค์ความรู้มาพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 2 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการนำองค์ความรู้มาพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และข้อ 3 สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 1 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$)

ตาราง 20 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านเป้าหมาย

รายการ	ความเป็นไปได้				ความเป็นประโยชน์			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน
1. นักเรียนมีทักษะชีวิตรอบด้าน สามารถอยู่ในสังคมรอบด้านได้ อย่างเท่าทันและมีความสุข	4.65	0.54	มากที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.72	0.51	มากที่สุด	ผ่าน เกณฑ์
2. ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษา มีความเชี่ยวชาญ และมีองค์ความรู้ในการจัด การศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน	4.67	0.53	มากที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.76	0.47	มากที่สุด	ผ่าน เกณฑ์
3. สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ทั้ง ภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อใช้จัดกิจกรรมพัฒนา นักเรียนให้มีคุณภาพและ ทักษะชีวิต	4.71	0.50	มากที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.70	0.61	มากที่สุด	ผ่าน เกณฑ์
รวม	4.68	0.46	มากที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.73	0.47	มากที่สุด	ผ่าน เกณฑ์

จากตาราง 20 ผลการประเมินความเป็นไปได้ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 3 สถานศึกษามีและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อใช้จัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพและทักษะชีวิต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเชี่ยวชาญและมีองค์ความรู้ในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 1 นักเรียนมีทักษะชีวิตรอบด้าน สามารถอยู่ในสังคมรอบด้านได้อย่างเท่าทันและมีความสุข อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 2 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเชี่ยวชาญและมีองค์ความรู้ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 1 นักเรียนมีทักษะชีวิตรอบด้าน สามารถอยู่ในสังคมรอบด้านได้อย่างเท่าทันและมีความสุข อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 3 สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อใช้จัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพและทักษะชีวิต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$)

ตาราง 21 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านกลยุทธ์

รายการ	ความเป็นไปได้				ความเป็นประโยชน์			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน
1. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพและทักษะ ชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา	4.75	0.50	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.71	0.48	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์
2. สนับสนุนสถานศึกษาให้นำ เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4.69	0.48	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.76	0.47	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์
3. พัฒนาผู้บริหาร ครู และ บุคลากรทางการศึกษาให้มี ความเชี่ยวชาญในการ	4.72	0.49	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.76	0.45	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์

รายการ	ความเป็นไปได้				ความเป็นประโยชน์			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน
พัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้และพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน								
4. เพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการสถานศึกษาและ แหล่งเรียนรู้ในการพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน	4.76	0.45	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.74	0.48	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์
5. สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา	4.77	0.50	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.77	0.44	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์
รวม	4.74	0.41	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.75	0.42	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์

จากตาราง 21 ผลการประเมินความเป็นไปได้ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 5 สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 2 สนับสนุนสถานศึกษาให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 5 สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2 สนับสนุนสถานศึกษาให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และข้อ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิต

ของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 1 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพและทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$)

ตาราง 22 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านมาตรการของกลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพและทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

รายการ	ความเป็นไปได้				ความเป็นประโยชน์			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน
1. ส่งเสริมให้สถานศึกษา บูรณาการการพัฒนาทักษะ ชีวิตของนักเรียนในรายวิชา ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	4.76	0.49	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.73	0.49	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์
2. จัดค่ายพัฒนาทักษะชีวิต ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	4.59	0.60	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.71	0.51	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์
3. บูรณาการโครงการสถานศึกษา สีขาว ปลอดภัยเสพติด และ อบายมุข เพื่อส่งเสริมการพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน	4.69	0.55	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.75	0.53	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์
รวม	4.68	0.47	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.73	0.45	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์

จากตาราง 22 ผลการประเมินความเป็นไปได้ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 ส่งเสริมให้สถานศึกษาบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 3 บูรณาการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติด และอบายมุข เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 2 จัดค่ายพัฒนาทักษะชีวิตให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 3 บูรณาการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 1 ส่งเสริมให้สถานศึกษาบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 2 จัดค่ายพัฒนาทักษะชีวิตให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$)

ตาราง 23 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านมาตรการของกลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนสถานศึกษาให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รายการ	ความเป็นไปได้				ความเป็นประโยชน์			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน
1. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ให้กับสถานศึกษา	4.67	0.54	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์	4.76	0.47	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
2. ส่งเสริมสถานศึกษาให้นำสื่อ และเทคโนโลยี เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	4.76	0.43	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์	4.79	0.45	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
3. จัดทีมนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และช่วยเหลือ ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี	4.61	0.61	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์	4.70	0.55	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
รวม	4.68	0.46	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์	4.75	0.42	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 23 ผลการประเมินความเป็นไปได้ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 2 ส่งเสริมสถานศึกษาให้นำสื่อและเทคโนโลยี เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของ

นักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 1 สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 3 จัดทีมนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และช่วยเหลือ ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 2 ส่งเสริมสถานศึกษาให้นำสื่อและเทคโนโลยี เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 1 สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 3 จัดทีมนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และช่วยเหลือด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$)

ตาราง 24 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านมาตรการของกลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

รายการ	ความเป็นไปได้				ความเป็นประโยชน์			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน
1. พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยการอบรม ประชุม สัมมนา ให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทาง ในการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน	4.67	0.54	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.74	0.50	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์
2. ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้มีการพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน	4.73	0.51	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.74	0.48	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์

รายการ	ความเป็นไปได้				ความเป็นประโยชน์			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน
3. สนับสนุนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้คิดค้น พัฒนานวัตกรรม ในการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน	4.72	0.55	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.74	0.50	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์
รวม	4.71	0.48	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.74	0.45	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์

จากตาราง 24 ผลการประเมินความเป็นไปได้ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 2 ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 3 สนับสนุนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้คิดค้น พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 1 พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยการอบรม ประชุม สัมมนา ให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 1 พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยการอบรม ประชุม สัมมนา ให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ข้อ 2 ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และข้อ 3 สนับสนุนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้คิดค้น พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากันทุกข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$)

ตาราง 25 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านมาตรการของกลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

รายการ	ความเป็นไปได้				ความเป็นประโยชน์			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน
1. ส่งเสริมและระดมทรัพยากร จากทุกภาคส่วนในการจัด การศึกษาเพื่อพัฒนา ชีวิตของนักเรียน	4.74	0.50	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.75	0.52	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์
2. พัฒนาระบบสารสนเทศ ที่เชื่อมโยง ครอบคลุมข้อมูล ของนักเรียนในทุกมิติระหว่าง สถานศึกษากับสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา	4.66	0.57	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.70	0.50	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์
3. ส่งเสริมการประสานความ ร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นในการใช้ ทรัพยากรร่วมกัน	4.68	0.54	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.74	0.54	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์
รวม	4.69	0.49	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.73	0.47	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์

จากตาราง 25 ผลการประเมินความเป็นไปได้ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.69) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 ส่งเสริมและระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.74) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 3 ส่งเสริมการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.68) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 2 พัฒนาระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยง ครอบคลุมข้อมูลของนักเรียนในทุกมิติระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.66)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 ส่งเสริมและระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 3 ส่งเสริมการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 2 พัฒนาระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยง ครอบคลุมข้อมูลของนักเรียนในทุกมิติระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$)

ตาราง 26 แสดงระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านมาตรการของกลยุทธ์ที่ 5 สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

รายการ	ความเป็นไปได้				ความเป็นประโยชน์			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน
1. ส่งเสริมและสนับสนุน สถานศึกษาให้มีความร่วมมือ กับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่ เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างทักษะ ชีวิตให้กับนักเรียน	4.75	0.50	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.76	0.49	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์
2. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรายงาน ความก้าวหน้าของสถานศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียนให้กับผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัดและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.78	0.44	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.75	0.50	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์
3. บูรณาการโครงการระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับ ผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด	4.76	0.47	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.71	0.53	มาก ที่สุด	ผ่าน เกณฑ์

รายการ	ความเป็นไปได้				ความเป็นประโยชน์			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน								
รวม	4.70	0.43	มากที่สุด	ผ่าน เกณฑ์	4.74	0.47	มากที่สุด	ผ่าน เกณฑ์

จากตาราง 26 ผลการประเมินความเป็นไปได้ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 2 ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรายงานความก้าวหน้าของสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้กับผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 3 บูรณาการโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 1 ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2 ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรายงานความก้าวหน้าของสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้กับผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 3 บูรณาการโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$)

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง 2) เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง และ 3) เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูหัวหน้างานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 50 คน โดยการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาปัญหาและความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 50 คน โดยการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับปัญหา

และความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 1.3 การศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้ 1) เป็นผู้บริหารระดับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ 2) เป็นผู้บริหารการศึกษาที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาหรือด้านการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ไม่น้อยกว่า 10 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำและตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ในการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) กลยุทธ์ และ 5) มาตรการ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้สัมภาษณ์โดยพิจารณาจากข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากครูหัวหน้างานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้มาจากขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษาหรือด้านการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยการใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 เป็นผู้บริหารระดับนโยบายสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มที่ 2 เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย กลุ่มที่ 3 เป็นผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาหรือด้านการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวนกลุ่มละ 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษภาคเหนือตอนล่าง 5 จังหวัด จำนวน 110 คน โดยการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากครูหัวหน้างานวิชาการ พบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านบุคคล พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ 1) ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้และทักษะในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 2) ผู้บริหารเป็นผู้นำในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 3) ผู้บริหารสามารถประสานงานสร้างทีมงานและเครือข่ายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และรายการที่มีสภาพการดำเนินงานต่ำสุด ได้แก่ 1) ครูได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน เพื่อให้มีความรู้และทักษะในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 2. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านงบประมาณ พบว่า รายการที่มีสภาพ

การดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ 1) สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน 2) สถานศึกษามีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดการ/กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 3) สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้จ่ายและปรับปรุงพัฒนาการใช้งบประมาณพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ และรายการที่มีสภาพการดำเนินงานต่ำสุด ได้แก่ 1) สถานศึกษาได้รับงบประมาณเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 3. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านวัสดุ อุปกรณ์และทรัพยากร พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการนำสารสนเทศหรือสื่อสมัยใหม่อื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และรายการที่มีสภาพการดำเนินงานต่ำสุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการดูแลรักษาและมีทรัพยากรที่เพียงพอในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 4. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านบริหารจัดการ พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลทักษะการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 2) สถานศึกษามีการเสริมแรงให้รางวัลและการยอมรับแก่นักเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดี และรายการที่มีสภาพการดำเนินงานต่ำสุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีแผนงาน โครงสร้างองค์กร และทีมงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 5. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ 1) สังคมและชุมชนให้การสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา และ 2) สังคม ชุมชน หรือหน่วยงานภายนอกมีการสนับสนุนและช่วยเหลือในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และรายการที่มีสภาพการดำเนินงานต่ำสุด ได้แก่ 1) ชุมชนสนับสนุนทรัพยากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 2) ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีและสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา 6. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านเทคโนโลยี พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกสนับสนุนอุปกรณ์ เทคโนโลยี ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และรายการที่มีสภาพการดำเนินงานต่ำสุด ได้แก่ 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกมีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 7. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ 1) ชุมชน ผู้ปกครองสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และรายการที่มีสภาพการดำเนินงานต่ำสุด ได้แก่ 1) ผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชน มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 2) ชุมชน ผู้ปกครอง สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนานวัตกรรมการสอนใหม่ ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 8. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านนโยบาย พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ 1) หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายการศึกษาที่สนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 2) หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่นำมาสู่การพัฒนานักเรียน

ให้ทันต่อการดำรงชีวิตความเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน และรายการที่มีสภาพการดำเนินงานต่ำสุด ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองส่งผลต่อนโยบายและการดำเนินงานพัฒนาผู้เรียน ในสถานศึกษา

1.2 ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

จากผลการศึกษาปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากครูหัวหน้างานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า 1. ปัญหาด้านบุคคล สถานศึกษามีบุคลากรไม่ครบชั้นเรียน มีความรู้ความสามารถไม่ตรงสาขาวิชาเอก มีคุณวุฒิไม่ตรงกับงานที่ได้รับมอบหมาย และขาดแคลนบุคลากรวิชาเอกเฉพาะทาง 2. ปัญหาด้านงบประมาณ สถานศึกษาได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ การของบประมาณประจำปีงบประมาณไม่ได้รับการจัดสรรอย่างต่อเนื่อง ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน 3. ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร สถานศึกษามีวัสดุอุปกรณ์ชำรุด เสื่อมโทรม ไม่ทันสมัย วัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน 4. ปัญหาด้านบริหารจัดการ สถานศึกษาขาดความต่อเนื่องในการบริหารจัดการเนื่องจากเปลี่ยนผู้บริหารสถานศึกษาและก่อนหน้านี้นักเรียนไม่มีผู้บริหาร การให้ความร่วมมือของเครือข่ายผู้ปกครองในเรื่องการให้ความสำคัญกับการดูแล อบรม สั่งสอนลูกหลานหรือผู้เรียนด้านทักษะชีวิต 5. ปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรม สังคมและชุมชนมีปัญหาเสเพลติด ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ผู้ปกครองต้องออกไปใช้แรงงานต่างจังหวัดและนักเรียนอาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย 6. ปัญหาด้านเทคโนโลยี สื่อและเทคโนโลยียังไม่ครอบคลุมและทันสมัยขาดอุปกรณ์ไอที คอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ขาดความรู้ในการใช้เทคโนโลยี ความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนยังไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนอาจตกเป็นเหยื่อจากมิจฉาชีพได้ 7. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ครอบครัวและชุมชนยากจนเศรษฐกิจไม่ดี สินค้าราคาแพง และ 8. ปัญหาด้านนโยบาย นโยบายมีมากเกินไป ไม่แน่นอนและมีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ และนโยบายไม่สามารถปฏิบัติได้จริง

1.3 ผลการศึกษาความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

จากผลการศึกษาความต้องการการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า 1. ด้านบุคคล พบว่า ต้องการเพิ่มครูให้ครบชั้นและตรงตามสาขาวิชา มีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง และให้ครูใช้เทคโนโลยีในการสอน 2. ด้านงบประมาณ พบว่า ต้องการงบประมาณในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ การสนับสนุนและการระดมทุนจากหน่วยงานภายนอก 3. ด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร พบว่า ต้องการวัสดุอุปกรณ์

และทรัพยากรที่เพียงพอต่อการพัฒนานักเรียน อุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี สัญญาณอินเทอร์เน็ต ที่ทันสมัยและครอบคลุมและใช้งานได้สะดวกรวดเร็ว 4. ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ต้องการการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบเข้าอบรมสัมมนา คิดค้นพัฒนานวัตกรรมทางการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่เข้าถึงง่าย 5. ด้านสังคม และวัฒนธรรม พบว่า ต้องการให้หน่วยงานภายนอก วิทยากรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความรู้ด้านการพัฒนาทักษะของชีวิตนักเรียน ส่งเสริมด้านคุณธรรม การสืบสานวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น มีแนวทางหรือระเบียบกฎหมายกำหนดให้ผู้ปกครองดูแลพฤติกรรมให้เวลาลูกหลานให้มากขึ้น และมีกฎระเบียบที่ฝึกวินัยนักเรียนในสถานศึกษา 6. ด้านเทคโนโลยี พบว่า ต้องการสื่อด้านทักษะชีวิตที่เผยแพร่หลายช่องทาง มีเทคโนโลยีที่เสถียรภาพ สามารถใช้เทคโนโลยีร่วมกับชุมชนได้ พัฒนาความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้อง รวมถึงผู้ปกครองกำกับดูแลนักเรียนในเรื่องการใช้โทรศัพท์และการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ 7. ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนทุนการศึกษาครอบครัวที่มีฐานะยากจน ให้มีการส่งเสริมทักษะอาชีพ การทำอาชีพเสริม ส่งเสริมการจัดการศึกษาควบคู่ไปพร้อมกับทางด้านเศรษฐกิจจากชุมชน และส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชน และ 8. ด้านนโยบาย พบว่า ต้องการนโยบายให้สอดคล้องกับปัญหาของสถานศึกษา ลดนโยบายซ้ำซ้อน ลดกิจกรรมโครงการที่ไม่จำเป็นเพื่อให้ครูได้จัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

1.4 ผลการศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

ผลการศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีแนวทางการกำหนดนโยบาย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. **วิสัยทัศน์** คือ เป็นองค์กรที่ส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาให้ผู้เรียนมีทักษะการดำรงชีวิตอย่างสมดุลรอบด้าน

2. **พันธกิจ ประกอบด้วย** 1) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 2) พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการนำองค์ความรู้มาพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 3) พัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องและรองรับกับกิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิต

3. เป้าหมาย ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนมีทักษะชีวิตในการดำรงตนอยู่ในสังคมรอบด้านได้อย่างเท่าทันและมีความสุข 2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเชี่ยวชาญและมีองค์ความรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 3) สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้มีความพร้อมในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

4. กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 2) สนับสนุนการใช้และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 4) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 5) สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

5. มาตรการ ประกอบด้วย

5.1 มาตรการของกลยุทธ์ที่ 1 ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้ครูบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม 2) จัดค่ายพัฒนาทักษะชีวิตให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 3) ให้สถานศึกษาบูรณาการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

5.2 มาตรการของกลยุทธ์ที่ 2 ได้แก่ 1) สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ 2) ให้ครูเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 3) มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อและเทคโนโลยี

5.3 มาตรการของกลยุทธ์ที่ 3 ได้แก่ 1) พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยการอบรม ประชุม สัมมนา ให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 2) ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 3) สนับสนุนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้คิดค้น พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

5.4 มาตรการของกลยุทธ์ที่ 4 ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 2) บูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลของนักเรียนให้มีความครอบคลุมในทุกมิติระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ 3) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

5.5 มาตรการของกลยุทธ์ที่ 5 ได้แก่ 1) ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน 2) ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรายงานความก้าวหน้าของสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้กับผู้ปกครอง ต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 3) ให้สถานศึกษาดำเนินการโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

2. ผลการจัดทำและตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ผลการจัดทำและตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ คือ องค์กรที่ส่งเสริมการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพและทักษะชีวิตอย่างสมดุลรอบด้าน

2. พันธกิจ ประกอบด้วย

1. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
2. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการนำองค์ความรู้มาพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
3. สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

3. เป้าหมาย ประกอบด้วย

1. นักเรียนมีทักษะชีวิตรอบด้าน สามารถอยู่ในสังคมรอบด้านได้อย่างเท่าทันและมีความสุข
2. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเชี่ยวชาญและมีองค์ความรู้ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
3. สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อใช้จัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพและทักษะชีวิต

4. กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพและทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา 2) สนับสนุนสถานศึกษาให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 4) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 5) สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

5. มาตรการ ประกอบด้วย

5.1 มาตรการของกลยุทธ์ที่ 1 ได้แก่

- 1) ส่งเสริมให้สถานศึกษาบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
- 2) จัดค่ายพัฒนาทักษะชีวิตให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- 3) บูรณาการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

5.2 มาตรการของกลยุทธ์ที่ 2 ได้แก่

- 1) สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับสถานศึกษา
- 2) ส่งเสริมสถานศึกษาให้นำสื่อและเทคโนโลยี เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
- 3) จัดทีมนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และช่วยเหลือด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี

5.3 มาตรการของกลยุทธ์ที่ 3 ได้แก่

- 1) พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยการอบรม ประชุม สัมมนา ให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
- 2) ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
- 3) สนับสนุนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้คิดค้น พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

5.4 มาตรการของกลยุทธ์ที่ 4 ได้แก่

- 1) ส่งเสริมและระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

2) พัฒนาระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยง ครอบคลุมข้อมูลของนักเรียนในทุกมิติ ระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3) ส่งเสริมการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

5.5 มาตรการของกลยุทธ์ที่ 5 ได้แก่

1) ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน

2) ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรายงานความก้าวหน้าของสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้กับผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3) บูรณาการโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา พบว่า ทุกประเด็นของข้อเสนอเชิงนโยบายโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ดังนี้

3.1 ผลการประเมินความเป็นไปได้ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านพันธกิจ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านเป้าหมาย อยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ พบว่า ภาพรวมมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านพันธกิจ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง พบว่าสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 100 มากที่สุด คือ **ด้านบุคคล** เนื่องจากผู้บริหารได้ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้และทักษะ รวมถึงการเป็นผู้นำในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และประสานงานสร้างทีมงานและเครือข่ายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน แสดงให้เห็นว่า การบริหารด้านบุคคล เป็นหัวใจของการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน เนื่องจากครูและผู้บริหารเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด การมีทีมงานที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ส่งผลให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสามารถพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน สอดคล้องกับ บวร เทศารินทร์ (2557) กล่าวว่า “ผู้บริหารสถานศึกษา” หัวหน้าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานถือว่าเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จ เพราะนอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของสถานศึกษาแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นจุดเชื่อมของนโยบายกับการปฏิบัติที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากจะต้องมีคุณลักษณะที่ดี มีความรู้ความสามารถเป็นผู้นำครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้จะต้องให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการศึกษาให้บรรลุผล และสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2566) นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ข้อที่ 2 การยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะด้าน Soft Power และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566) นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 - 2568 ข้อที่ 3 ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยและหลากหลาย โดยพัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ ด้วยการเรียนรู้อย่างมีความสุข และข้อที่ 5 ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเสริมสร้างทักษะชีวิต ผ่านการเรียนรู้ในทุกสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ **ด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร** เนื่องด้วยสถานศึกษามีวัสดุอุปกรณ์ขาดรุด เสื่อมโทรม ไม่ทันสมัย วัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยี มีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน นอกจากนี้ความไม่ทันสมัยของอุปกรณ์และการขาดการบำรุงรักษาที่ต่อเนื่อง ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) เน้นว่า “สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้และอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้” เป็นหนึ่งในปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริม

การพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน หากขาดการสนับสนุน จะทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ที่แท้จริงได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชร เทพพุทธานกูร (2554) เรื่องการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาพรวม 17 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก และมีปัญหา คือ ขาดครู ขาดงบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์ และขาดการนิเทศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิพัทธ์พนธ์ อุไรวรรณ (2563) เรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนน้ำหมันหาดลำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านบุคลากร ด้านที่มีค่าน้อยสุด ได้แก่ ด้านทรัพยากร

ด้านเทคโนโลยี เนื่องจากสื่อและเทคโนโลยียังไม่ครอบคลุมและทันสมัย ขาดอุปกรณ์ไอที คอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ขาดความรู้ในการใช้เทคโนโลยี ความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนยังไม่ได้ รับการดูแลเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนอาจตกเป็นเหยื่อจากมิจฉาชีพได้ ดังนั้นผู้บริหารและครูจึงต้องหามาตรการเพิ่มการเข้าถึงเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งฝึกฝนทักษะการใช้เทคโนโลยี และเพิ่มความรู้ความเข้าใจด้านความปลอดภัยของนักเรียนในการใช้งานเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของบุษบา เสนีย์ (2563) เรื่องการบริหารการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยพบว่า มีปัจจัยเกี่ยวข้องที่ส่งผลให้การบริหารงานประสบผลสำเร็จ 4 ประการ ได้แก่ 1. ครูผู้สอน ต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2. ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องให้การสนับสนุนการพัฒนาในทุกด้านทั้งโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ งบประมาณ และการจัดการเรียนรู้ผ่านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ 3. เทคโนโลยี เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องดำเนินการจัดหาเพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน โดยจำเป็นจะต้องมีทั้งอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่เป็นโปรแกรมต่าง ๆ รวมไปถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สาย เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน 4. บุคลากรที่สนับสนุน เป็นผู้ที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยบุคลากรเหล่านี้จะต้องมีสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีทั้งอุปกรณ์ที่เป็นคอมพิวเตอร์ และระบบการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต

3. ผลการศึกษาความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา พบว่า ความต้องการมากที่สุด คือ **ด้านบุคคล** สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของครู ในฐานะบุคคลหลักในการปลูกฝังและพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่ผู้เรียน ซึ่งการมีครูไม่เพียงพอหรือครูไม่ตรงตามสาขาวิชา จะส่งผลต่อคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะชีวิตของนักเรียน ครูจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และเทคนิคการสอนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถออกแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และสร้างการเรียนรู้ที่มีความหมาย

ด้านงบประมาณ การส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพหากขาดการสนับสนุนด้านทรัพยากรทางการเงินที่เพียงพอ จากข้อจำกัดของงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับในแต่ละปี ซึ่งอาจไม่ครอบคลุมความต้องการทั้งหมด ส่งผลให้สถานศึกษาจำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกหรือภาคีเครือข่ายอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณ ซึ่งงบประมาณที่เพียงพอและได้รับการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างต่อเนื่องและหลากหลาย ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม การบริหารงบประมาณจึงเป็นทั้ง “กลไก” และ “เครื่องมือ” ที่จำเป็นต่อการสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ที่เท่าเทียม ครอบคลุม และยั่งยืนให้แก่ผู้เรียนทุกคน

ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ต้องการการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบเข้าอบรมสัมมนา คิดค้นพัฒนานวัตกรรมทางการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่เข้าถึงง่าย ทำให้เห็นว่า การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนไม่ได้เป็นเพียงภารกิจของครูผู้สอนเท่านั้น แต่ต้องอาศัยระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการวางแผนที่ชัดเจน มีการติดตามประเมินผล และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สอดคล้องกับสุรพันธุ์ ฉันทแดนสุวรรณ (2560) กล่าวว่าถึง ปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาหรือองค์กรไว้ว่า ประกอบด้วย 5 ส่วนที่สำคัญ ดังนี้ 1. คน (Man) เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากองค์การต้องอาศัยคนเป็นแรงขับเคลื่อนองค์การให้บรรลุเป้าหมาย 2. เงิน (money) องค์การจำเป็นต้องมีเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงาน ดังนั้นผู้บริหารองค์การจะต้องเข้าใจหลักการของการจัดหาเงิน รวมถึงการควบคุมทางการเงินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3. วัสดุ (material) หรือวัตถุดิบที่นำมาใช้ในกระบวนการผลิต โดยคำนึงถึงคุณภาพและต้นทุน 4. เครื่องจักร

(machine) เครื่องจักรที่ถูกนำมาใช้ทดแทนแรงงานคนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต 5. วิธีการบริหารหรือวิธีการปฏิบัติ (management or method) การบริหารในทุก ๆ ด้านภายในองค์การ โดยจัดให้มีการปฏิบัติที่เป็นระบบระเบียบและมีมาตรฐานการดำเนินงาน ผ่านการควบคุมที่เหมาะสม เพื่อให้องค์การประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญา ชูเพชร และสุจิตรา จรจิตร (2560) เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล พบว่า จำเป็นต้องมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญ 7 ประการ ได้แก่ 1. ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ เป็นแบบอย่างที่ดี สามารถสร้างแรงบันดาลใจและจูงใจให้บุคลากร มีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ให้กับโรงเรียนและชุมชน 2. ครูควรมีวุฒิการศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพ มีความสามารถในการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น คำนึงถึงศักยภาพผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีคุณธรรมจริยธรรมและมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ 3. การบริหารงานคุณภาพการศึกษาควรพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีคุณภาพภายใต้บริบทที่เปลี่ยนแปลง มีระบบการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีความยืดหยุ่น โดยบูรณาการระหว่างการเรียนรู้และการดำรงชีวิต มุ่งเน้นคุณภาพและความสามารถของผู้เรียนใช้หลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและสอดคล้องกับท้องถิ่น รวมถึงมีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน 4. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน และโครงการ เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและการเติบโตของโรงเรียนอย่างชัดเจนให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้งนี้การวิเคราะห์แผนกลยุทธ์จะต้องมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยวิธี SWOT Analysis ร่วมกันปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาแผนงาน โครงการ เป้าหมายหรือวิธีการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อและส่งเสริมต่อการเรียนรู้ 5. ผู้เรียนควรได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค พัฒนาผู้เรียนด้านการคิดวิเคราะห์ ทักษะวิชาชีพ ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ระบบการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พัฒนาผู้เรียน ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ได้มาตรฐานทุกระดับ จัดการเรียนรู้โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนาผู้เรียนให้สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา 6. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ประสานความร่วมมือในการพัฒนาทางวิชาการระหว่างสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรอื่นที่จัดการศึกษา สร้างภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนาในระดับท้องถิ่น ภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา ทั้งระดับประเทศและระหว่างประเทศ และ 7. การเงิน วัสดุ อุปกรณ์ ควรจัดการทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า โดยการวางแผนใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบ การกำกับติดตาม และรายงานผลการใช้งบประมาณต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและตรวจสอบได้อย่างโปร่งใส

4. ผลการจัดทำและตรวจสอบความเหมาะสมข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง พบว่า

วิสัยทัศน์ กำหนดว่า “องค์กรที่ส่งเสริมการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพและทักษะชีวิตอย่างสมดุลรอบด้าน” ทั้งนี้เนื่องจากวิสัยทัศน์ต้องระบุถึงภาพในอนาคตที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ซึ่งวิสัยทัศน์นี้มีความชัดเจน ครอบคลุม ทิศทางไปในแนวเดียวกันสำหรับการบริหารจัดการในสถานศึกษาภาพรวมทั้งหมด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ครรชิต วรรณชา (2557) เรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายในการบริหารจัดการการศึกษาเพื่อควมมีประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์ประกอบของข้อเสนอเชิงนโยบายประกอบด้วย วิสัยทัศน์ สอดคล้องกับวิทยา จันทรศิลา (2561) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ คือ ทิศทางหรือภาพที่พึงปรารถนาในอนาคตขององค์กรที่มีลักษณะเฉพาะ และสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายไปสู่การเปลี่ยนแปลง และสิ่งที่ดีกว่าได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาที่มีคุณภาพต้องมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตอย่างรอบด้าน ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน และได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายภายนอก และสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 - 2568 ข้อที่ 3 ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยและหลากหลาย โดยพัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ ด้วยการเรียนรู้อย่างมีความสุข และข้อที่ 5 ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเสริมสร้างทักษะชีวิตผ่านการเรียนรู้ในทุกสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

พันธกิจ ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 2) พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการนำองค์ความรู้มาพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 3) สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากพันธกิจต้องระบุถึงงานหรือภารกิจที่สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่ต้องดำเนินการ เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยของนริศรา ทองยศ (2562) เรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาความเป็นองค์กรนวัตกรรมการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ข้อเสนอเชิงนโยบายในด้านพันธกิจ คือ ภารกิจที่ต้องดำเนินการเป็นเหมือนเข็มทิศที่ชี้นำทิศทางและแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ ซึ่งพันธกิจนี้ มีความชัดเจนครอบคลุมบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ครูผู้สอน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ทำให้เห็นทิศทางในการดำเนินงานที่สามารถเชื่อมโยงกับ

วิสัยทัศน์และเป้าหมายลงสู่การปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับวิทยา จันทรศิลา (2561) กล่าวว่า พันธกิจ เป็นบทบาทหน้าที่ที่องค์กรต้องดำเนินการหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า พันธกิจ เป็นการนำวิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นทิศทางหรือภาพที่พึงปรารถนาในอนาคตขององค์การมาดำเนินการให้เป็นรูปธรรม โดยมีแนวปฏิบัติและบทบาทหน้าที่ที่องค์กรต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ และพันธกิจต้องมีความเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์การ เป็นการแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการบูรณาการทักษะชีวิต เข้ากับการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ รวมถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่ช่วยหล่อหลอมให้นักเรียน มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ และการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ได้กำหนดว่า การจัดการศึกษานั้น ต้องยึดหลักที่ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ครูจึงต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการศึกษาให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ทั้งนี้ก่อให้เกิดการยกระดับสมรรถนะของบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผ่านการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการศึกษาดูงาน ซึ่งช่วยให้ครูมีความเข้าใจในแนวคิดเกี่ยวกับทักษะชีวิตและสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการสร้างประสบการณ์ตรงให้กับนักเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำทางวิชาการ ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา อันเป็นรากฐานสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนานักเรียนอย่างยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชน เพื่อขยายพื้นที่การเรียนรู้นอกห้องเรียน สิ่งเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และเตรียมพร้อมสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต

เป้าหมาย ประกอบด้วย 1) นักเรียนมีทักษะชีวิตรอบด้าน สามารถอยู่ในสังคมรอบด้านได้อย่างเท่าทันและมีความสุข 2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเชี่ยวชาญและมีองค์ความรู้ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 3) สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อใช้จัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพและทักษะชีวิต ทั้งนี้เนื่องจากเป้าหมายต้องระบุถึงจุดหมายปลายทางที่สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่ต้องการให้เกิดขึ้นหลังจากได้ดำเนินการตามพันธกิจในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของวชิระ พลพิทักษ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ในจังหวัดนครพนม ขอบเขตของข้อเสนอเชิงนโยบาย ได้แก่ เป้าหมาย เป้าหมายหรือจุดหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นหลังจากได้ดำเนินการตามพันธกิจ สอดคล้องกับวิทยา จันทรศิลา (2561) กล่าวว่า เป้าหมายหรือผลลัพธ์จากการดำเนินงาน

ตามพันธกิจเป็นการแปลหรือเปลี่ยนพันธกิจให้เป็นผลการดำเนินงานที่แท้จริงสามารถวัดได้ ซึ่งเป้าหมายนี้ มุ่งให้เกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจน สะท้อนการมุ่งเน้นพัฒนานักเรียนในมิติต่าง ๆ ของทักษะชีวิต ทั้งด้านการรู้จักตนเอง การจัดการอารมณ์ การสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ และการปรับตัวเข้ากับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) กล่าวว่า “ทักษะชีวิต” หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพ สังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ 3. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด 4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น โดยเฉพาะในยุคสังคมดิจิทัลที่เต็มไปด้วยความท้าทาย การพัฒนานักเรียนให้มีทักษะชีวิตที่รอบด้าน ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ หากผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ไม่มีความรู้ความเข้าใจในแนวคิด วิธีการและเป้าหมายของการพัฒนาทักษะชีวิต ดังนั้นการพัฒนาคูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จึงเป็นสิ่งสำคัญ แนวทางหนึ่งที่ได้รับการยอมรับ คือ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC : Professional Learning Community) ที่เปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ วางแผน ร่วมกัน และสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้บริหารที่มี ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) ยังมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้เกิด นวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ตอบโจทย์ทักษะชีวิตของนักเรียน นอกจากนี้สถานศึกษาจึงควรพัฒนา และใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะชีวิตจาก ประสบการณ์ตรงและการมีเครือข่ายความร่วมมือกับภาคภายนอก จึงเป็นอีกหนึ่งความสำคัญ ในการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้และยกระดับคุณภาพของผู้เรียน

กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพและทักษะชีวิต ของนักเรียนในสถานศึกษา 2) สนับสนุนสถานศึกษาให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 4) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน และ 5) สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เนื่องมาจากกลยุทธ์ต้องระบุถึงแนวทางสำคัญหรือวิธีที่จะดำเนินการเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของจรูญศักดิ์ พุดน้อย (2558) เรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ข้อเสนอเชิงนโยบาย แต่ละด้านประกอบด้วย กลยุทธ์ วิธีการหรือข้อกำหนดที่องค์การเลือกเพื่อจะปฏิบัติเพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนด ภายใต้ข้อจำกัดของสภาพแวดล้อมภายนอกและขีดความสามารถขององค์การ

ซึ่งกลยุทธ์นี้ มุ่งการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบ “ลงมือปฏิบัติจริง” ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษามาเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษบา เสนีย์ (2563) เรื่องการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยพบว่า มีปัจจัยเกี่ยวข้องที่ส่งผลให้การบริหารงานประสบผลสำเร็จ 4 ประการ ได้แก่ 1. ครูผู้สอน ต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้แหล่งทรัพยากรที่มีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ครูต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และประสานความร่วมมือกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน 2. ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องให้การสนับสนุนการพัฒนาในทุกด้านทั้งโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ งบประมาณ และการจัดการเรียนรู้ผ่านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ 3. เทคโนโลยี เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องดำเนินการจัดหาเพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียน โดยจำเป็นจะต้องมีทั้งอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่เป็นโปรแกรมต่าง ๆ รวมไปถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สาย 4. บุคลากรที่สนับสนุน เป็นผู้ที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยบุคลากรเหล่านี้จะต้องมีสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยี ทั้งอุปกรณ์ที่เป็นคอมพิวเตอร์ และระบบการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต พัฒนาบุคลากรในรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มีการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง การอบรมเชิงปฏิบัติการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ช่วยให้บุคลากรเข้าใจลึกซึ้งถึงกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละบุคคล นอกจากนี้ยังมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพแบบมีส่วนร่วม และความร่วมมือแบบภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง

มาตรการ ประกอบด้วย จำนวน 15 มาตรการ ทั้งนี้เนื่องมาจากมาตรการต้องระบุถึงข้อกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับดำเนินการตามกลยุทธ์ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวรรณ เสนานิติ (2565) เรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยพะเยา ผลการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายประกอบด้วย มาตรการหรือแนวทางการปฏิบัติ ซึ่งมาตรการนี้ได้มีการบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตไว้ในรายวิชาต่าง ๆ ถือเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการสร้างการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิด Integrated Curriculum และ Life Skills-based Education (LSBE) ขององค์การอนามัยโลก (WHO) (2003) ที่ชี้ว่า การฝึกทักษะชีวิตควรฝังอยู่ในกิจกรรมการเรียนการสอนประจำวันมากกว่าการแยกเป็นวิชาเฉพาะได้จัดค่ายทักษะชีวิตซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะชีวิตในสถานการณ์จำลองหรือนอกห้องเรียน นอกจากนี้การนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริม

การเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นปัจจัยพื้นฐานที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเน้นการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ต้องการเครื่องมือที่ทันสมัยในการพัฒนาทักษะต่าง ๆ มีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับความรู้ใหม่ ๆ ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยเฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับ “ทักษะชีวิต” และยังช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมทักษะชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Fullan (2001) ที่เสนอว่า การพัฒนาผู้นำทางการศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ ได้ส่งเสริมและระดมทรัพยากรจากภาคส่วนต่าง ๆ เช่น หน่วยงานรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และผู้ประกอบการ เป็นการเปิดพื้นที่ให้ทุกภาคี มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการศึกษา แนวทางนี้สะท้อนถึงแนวคิดการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ซึ่งช่วยให้สถานศึกษาสามารถเข้าถึงทรัพยากรอย่างหลากหลาย ทั้งด้านความรู้ ทักษะ งบประมาณ และเครือข่าย ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

นอกจากนี้ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ที่จัดทำขึ้นยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561 - 2580 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้มีทักษะความรู้ เป็นคนดี มีวินัย และดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า ตามที่กำหนดในยุทธศาสตร์ชาติที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัย พัฒนาทักษะความสามารถการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาหรืออาชญากรรมต่าง ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่นทางความคิด รวมถึงทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ รวมถึงการวางพื้นฐานการเรียนรู้ เพื่อการวางแผนชีวิตและวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย และนำไปปฏิบัติได้ ตลอดจนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน รวมถึงทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่นได้ ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม และสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 - 2568 ข้อที่ 3 ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยและหลากหลาย โดยพัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ ด้วยการเรียนรู้อย่างมีความสุข และข้อที่ 5 ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเสริมสร้างทักษะชีวิต ผ่านการเรียนรู้ในทุกสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบาย การบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ผลการประเมินมีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนด **วิสัยทัศน์** มีความชัดเจน กระชับ และสามารถ ปรับใช้ได้กับบริบทของสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่ ทำให้สถานศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการดำเนินงานพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการกำหนดทิศทางของ การบริหารจัดการศึกษา ช่วยให้ทุกฝ่ายมีเป้าหมายร่วมกัน และสามารถบูรณาการการทำงานร่วมกัน อย่างเป็นระบบ การกำหนด **พันธกิจ** ให้มีความครอบคลุมบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ ได้แก่ สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถ นำไปปฏิบัติได้จริง ทำให้เห็นภาพรวมของระบบการบริหารที่เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีทิศทางและวัดผลได้ การกำหนด **เป้าหมาย** ให้เป็นเป้าหมาย ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนทั้งในด้านของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ช่วยกำหนดทิศทางในการจัดกิจกรรมและทรัพยากรต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสามารถ กำหนดตัวชี้วัดที่วัดผลสัมฤทธิ์ของทักษะชีวิตนักเรียนได้อย่างเหมาะสม มีการกำหนด **กลยุทธ์** ให้มีความชัดเจน แบ่งออกเป็นหมวดหมู่ที่สามารถตอบโจทย์ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา มีลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน มีการกำหนด **มาตรการ** ให้เป็นเครื่องมือ ในการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผล มีบทบาทในการแปลงวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ให้เกิดผล ในทางปฏิบัติ มีความหลากหลายและครอบคลุมการพัฒนา

จากผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับงานวิจัย ของครรชิต วรรณชา (2557) เรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายในการบริหารจัดการการศึกษาเพื่อความ มีประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายในการบริหาร จัดการการศึกษาเพื่อควมมีประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) กลยุทธ์ ผลการประเมินข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของละออ วันจิ๋ว (2562) เรื่องกลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า กลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 ประเด็นกลยุทธ์ 19 กลยุทธ์ 64 มาตรการ และ 73 ตัวชี้วัด กลยุทธ์ การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ มาตรการ และตัวชี้วัด ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก

ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวชิระ พลพิทักษ์ (2563) เรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า ขอบเขตของนโยบาย ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย แนวทางการพัฒนา ผลการตรวจสอบและประเมินข้อเสนอเชิงนโยบาย ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

แสดงให้เห็นว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ที่ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ กลยุทธ์ และมาตรการ ซึ่งมุ่งพัฒนา “มนุษย์” ให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรม มีการวางระบบบริหารที่ครอบคลุม มีความพร้อมสู่การปฏิบัติที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพในการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สามารถปรับใช้ในบริบทต่าง ๆ ได้อย่างยืดหยุ่นและอย่างยั่งยืน ภายใต้บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. ควรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
2. ควรสนับสนุนการใช้และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ จัดทีมนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และช่วยเหลือด้านการใช้สื่อ
3. ควรพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยการอบรม ประชุม สัมมนา และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
4. ควรเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ พัฒนาระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยง ครอบคลุมข้อมูลของนักเรียนในทุกมิติระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5. ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายภายในและภายนอก บูรณาการโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ให้ไปในแนวทางเดียวกันทั้งสำนักงานเขตพื้นที่ในการลงสู่ปฏิบัติของสถานศึกษาในสังกัด ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ข้อเสนอสำหรับสถานศึกษา

1. ควรบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม รวมถึงการจัดค่ายพัฒนาทักษะชีวิตให้กับนักเรียน
2. ควรมีวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ควรพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยการอบรม ประชุม สัมมนา ให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และคิดค้นพัฒนานวัตกรรมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
4. ควรระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานอื่นในการใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
5. ควรมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรายงานความก้าวหน้าของสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้กับผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล
2. ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ควรวิจัยและพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมกิจการเด็กและเยาวชน, กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2566).

รายงานสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน ปีงบประมาณ 2566. สืบค้น 3 ตุลาคม 2566,
จาก <https://www.dcy.go.th/>

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ:

กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของ

กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงสาธารณสุข. (2541). คู่มือส่งเสริมสุขภาพจิตนักเรียนระดับประถม สำหรับครู. กรุงเทพฯ:

บริษัทชูเวียร์เนียร์ (ไทยแลนด์).

เกรียงไกร ลีลาพนาสวัสดิ์. (2553) การใช้โปรแกรมทักษะชีวิตในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเล่น

คอมพิวเตอร์ของสามเณรโรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน เชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ครรชิต วรรณชา. (2557). ข้อเสนอเชิงนโยบายในการบริหารจัดการการศึกษาเพื่อความ

มีประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร

มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

จรรยาศักดิ์ พุดน้อย. (2558). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของ

ศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

จิตติ รัศมีธรรมโชติ. (2558). การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาองค์กร. กรุงเทพฯ: ธันวา 4 อาร์ต.

จิตติมา วรรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.

ฉวีวรรณ สุวรรณภักดี. (2561). การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการเรียนร่วมในจังหวัด

นครศรีธรรมราช (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ชนิกานต์ เขียรสูตร. (2558). วงจร PDCA คืออะไร. สืบค้น 15 ตุลาคม 2566, จาก <http://www.eduserv.ku.ac.th/km/index.php?option=com>
- ชบา พันธุ์ศักดิ์. (2550). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์และการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยการร่วมงานอย่างร่วมรู้สึก ระหว่างผู้ปกครองและครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต สำหรับเด็กปฐมวัย (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2550). ทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- ฐาปนา อินโผศาล. (2560). การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงษ์. (2540). การกำหนดและการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ : ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- ธนาชัย สุขวณิช, และพรชัย อริณยานนท์. (2557). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ทริบเพิล กรุ๊ป.
- นริศรา ทองยศ. (2562). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาความเป็นองค์การนวัตกรรมของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิพิฐพนธ์ อุไรวรรณ (2563). การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนน้ำหมั้นหาดลำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิติต์ เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). อุดรดิติต์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิติต์.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2556). ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ทริบเพิล กรุ๊ป.
- บวร เทศารินทร์. (2557). ผู้บริหาร 4.0 พลัังขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา. สืบค้น 3 พฤศจิกายน 2566, จาก <http://www.drborworn.com/articleDetail.asp?id=20137>
- บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ. (2550). การจัดการเชิงยุทธศาสตร์สำหรับ CEO. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุขุมและบุตร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- บุษบา เสนีย์. (2563). รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- พระมหาสหัส ดาคุ่ม. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่มีประสิทธิผล (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2562. หมวด 3 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาระบบ รูปแบบ และโครงสร้าง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

พิชญา ชูเพชร, และสุจิตรา จรจิตร. (2560). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล. วารสารหาดใหญ่วิชาการ, 15(1), 1 - 10.

พิบูล ที่ปะปาล, และธนวัฒน์ ปะปาล. (2559). การจัดการเชิงกลยุทธ์ (ปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.

ภูธฤทธิ์ วิทยานุรักษ์รักษาศิริ. (2556). การใช้วงจร PDCA กับงานบริการ. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยศิลปกร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี.

มณีนรัตน์ สุวรรณวาริ. (2555). ทฤษฎีและแนวความคิดทางการบริหาร. สืบค้น 3 พฤศจิกายน 2567, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/458803>

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ และสุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์. (2553). ทักษะชีวิต. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม สุขภาพ (สสส.).

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์. (2547). การพัฒนาเชิงระบบเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้และคุณภาพโรงเรียนระยะที่ 2 : การพัฒนาต้นแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งและการขยายเครือข่าย (กรกฎาคม - กันยายน 2547). กรมสุขภาพจิต: นนทบุรี.

ยุพยง วุ่นวงศ์. (2560). กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต และทักษะอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รัตนะ บัวสนธ์. (2552). วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ละออ วันจิ๋ว. (2562). กลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ลัดดาวรรณ เนานาดี. (2565). ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยสหวันนะเขต (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วชิระ พลพิทักษ์. (2563). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ในจังหวัดนครพนม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- วรเดช จันทรศร. (2543). การนำนโยบายไปปฏิบัติ เอกสารการสอนชุดวิชา นโยบายสาธารณะ และการวางแผน หน่วยที่ 1 - 7. (พิมพ์ครั้งที่ 17). นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรเดช จันทรศร. (2552). ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สมาคมนักวิจัย มหาวิทยาลัยไทย.
- วัชรศักดิ์ สงค์ปาน. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วัชร เทพพุทธานุกร. (2554). การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันชัย มีชาติ. (2559). การบริหารองค์การ. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- วิเชียร วิทย์อุดม. (2553). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ธนอักษรพิมพ์.
- วิทยา จันทรศิลา. (2561). การบริหารเชิงกลยุทธ์สู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2558). วิเคราะห์ลักษณะอุปนิสัยคนไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ. สืบค้น 15 ตุลาคม 2566, จาก <http://www.pattanakit.net/index.php?lay=show&ac=article&Ntype=53>;
- วีระยุทธ ชาทะกาญจน์. (2551). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริรัตน์ ชูณหคล้าย. (2558). การบริหารจัดการองค์การตามทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2541). บริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลิฟวิ่ง.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2552). นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- สัมนา ธนินธิ์. (2556). หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวัน. (2553). การบริหารเชิงกลยุทธ์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นำกั๋ง การพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566).

นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 - 2568. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551).

การพัฒนาทักษะชีวิต ในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553).

แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย และมูลนิธิไริ์ท์

ทู เพลย์. (2560). รหัสศตวรรษที่ 21 ทักษะชีวิต การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ทักษะชีวิต แห่งศตวรรษที่ 21. สืบค้นเมื่อ 22 มีนาคม 2567, จาก <http://lifeskills.obec.go.th/wp-content/uploads/2017/05/>.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต

บูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). การจ้างงานและเตรียม

ความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

(พ.ศ. 2561 - 2580) (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562). รายงานแนวโน้มการศึกษาไทย : การจัดการศึกษา

เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สุดใจ วันอุดมเดชชัย. (2556). การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: สามลดา.

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2565). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. วารสาร การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 29(1), 259 - 273.

- สุนทร โคตรบรรเทา. (2554). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- สุพานี สฤกษ์ภูวณิช. (2553). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ : แนวคิดและทฤษฎี*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพันธ์ ฉันทแดนสุวรรณ. (2560). *หลักการบริหารธุรกิจ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: จุฑทอง.
- หัตยา ดำรงผล. (2560). ทักษะชีวิตเด็กวัยเรียน. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย* 62, 3.
- อนงค์รัตน์ รินแสงปิ่น. (2558). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับแกนนำเยาวชนเด็กและเยาวชนตำบลหลวงใต้. *วารสารจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต*, 5. 1 - 89.
- อนุชา ภูมิสิทธิพร. (2558). *การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนุสรณ์ ธรรมใจ. (2559). *เศรษฐกิจประเทศไทย*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- อรพิน รอรีลี. (2562). *กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ระยอง* (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Berman, P. (1978). *The Study of Macro-and Micro-Implementation Public Policy*. pp.157-184.
- Brolin. (2011). *Life Skill training Psycho educational training as mental health Treatment*. Retrieved March 25, 2014, from <http://www.edu.nu.ac.th/selfaccess/researches/admin/upload/373211010101901is.pdf>.
- Dror, Y. (1968). *Public policy - making : Re - examined* (3rd ed.). New Brunswick, NJ: Transaction.
- Dror, Y. (1973). *Public policymaking reexamined*. Bedfordshire: Leonard Hill Books.
- Dunn, W.N. (1994). *Public policy analysis: An introduction* (2nd ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Dye, T.R. (2014). *Understanding public policy*. Harlow: Pearson.
- Fullan, M. (2001). *The New Meaning of Educational Change*. London: Routledge.
- Hendrick, Patricia A. (2011). *Developing Youth Curriculum Using the Targeting Life Skills Model*. Retrieved December 12, 2014, from http://thesis.swu.ac.th/swudis/Coun_Psy/Skol_V.pdf.

- Slicker, Ellen K.; & et al. (2005). *The Relationship of Parenting Style to Older Adolescent Life Skills Development in the United States*. SAGE Publications. Young, 13 (3), 227 - 245, Retrieved March 22, 2024, from <http://you.sagepub.com/cgi/content/abstract/13/3/227>.
- UNESCO. (2002). *New Delhi Life Skills Training for out of School Adolescents Draft Training Modules for Facilities*. New Delhi.
- UNICEF. (2001). *What is the Life Skills Approach?. Explore Ideas Articles, Opinions, and Research about Teaching and Learning*. Retrieved March 19, 2024, from <http://www.unicef.org/teachers/teacher/lifeskill/htm>.
- Vedung, E. (1997). *Public policy and program evaluation*. New Jersey: Transaction.
- WHO. (1997). *Life Skill Education for Children and Adolescents in School*. Geneva: World Health Organization.
- WHO (2003). *Skills for Health: Life Skills Education for Children and Adolescents in Schools*. Geneva: World Health Organization.
- Zipora, Shechtman; Merav, Levy, Judy, & Leichtentritt. (2005). *Impact of Life Skills Training on Teacher's Perceived Environment and Self-Efficacy*. Journal of Educational Research, 98 (3), 54 - 144, Retrieved March 19, 2024, from http://www.vnweb.hwwilsonweb.com/hww/results/resuts_si.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
และการใช้ภาษาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทศิริลา	นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
อดีตอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วรินทร์ บุญยิ่ง	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร วิจัย
และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาวัลย์ อุ่นกอง	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๑๖๕๔

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๓๓ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทศิริลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์	จำนวน ๓ ฉบับ
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๓ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญา
การศึกษาศาสตรบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาสุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๐๘

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๐๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๗

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๑๖๕๔

วันที่ ๓๓ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วรินทร์ บุญยั้ง

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปริญญาตรี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังที่แนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาคอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๑๖๕๕

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ อุ่นกอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
 ๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชา
 การบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์
 เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญา
 การศึกษาดุษฎีบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
 เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน
 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
 หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนันย์ นานอุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๘

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ อว. ๐๖๐๓.๐๒/ ๖ ๒๑๔๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๓๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

เรียน นายธีร ภาวนันท์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน.....๑๑.....ฉบับ

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบนิเวศภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตินา วรรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากท่าน ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ทั้งนี้ นิสิตจะดำเนินการประสานงานด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามย์ นาคุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๕๖-๘๘๐๘

โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๐๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ อว.๐๖๐๓.๐๒/ ๖ ๒๕๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

เรียน นายพัฒน พัทธวิมล รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน.....๑.....ฉบับ

ด้วย นางสาวธัญนิศ มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุุฎบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วิสิฐ วรรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากท่าน ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ทั้งนี้ นิสิตจะดำเนินการประสานงานด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ นาอุม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๔๖-๘๘๐๘

โทรสาร ๐-๕๕๔๖-๘๘๐๖

๒. นางสาวธัญนิศ มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ อว. ๐๖๐๓.๐๒/ ๖ ๒๕๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

เรียน นายภูธร จันทะหงษ์ ปุณยจรัสธำรง ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน.....ฉบับ

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณทวี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากท่าน ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ทั้งนี้ นิสิตจะดำเนินการประสานงานด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พนมัย นาคสม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๓. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๓๖-๘๘๐๘

โทรสาร ๐-๕๕๓๖-๘๘๐๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ อว. ๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๕๔๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
ย่านกอมเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

เรียน นายสุรินทร์ มั่นประสงค์ ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน.....ฉบับ

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากท่านในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ทั้งนี้ นิสิตจะดำเนินการประสานงานด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๓. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๔๖-๘๘๒๘

โทรสาร ๐-๕๕๔๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๔๔-๘๘๔๕

ที่ ฮว. ๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๑๔๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

เรียน นายวีระ แข้งกสิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน.....ฉบับ

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตินา วรรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากท่าน ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ทั้งนี้ นิสิตจะดำเนินการประสานงานด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ นาสุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๐๘

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๐๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ ๒๖. ๐๖๐๓.๐๒/ ๖ ๒๕๖๘

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๗ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

เรียน ดร.สมเกียรติ บุญรอด

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา วรณศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ที่พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็น
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ กิจสนาโมสิน)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๘

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ อว. ๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๕๗๘

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๗ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง
เรียน ดร.ชนะ สุ่มนาคย์

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก
สาขาวิชาการบริหารการศึกษ สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเอกศึกษาศาสตร์บัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา วรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็น
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองพันธ์ กิ่งสนวโยธิน)
รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๘

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ อว. ๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๕๗๘

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๗ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

เรียน ดร.สังคม จันทน์เทศ

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิณนา วรรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ กิจสนาโยธิน)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๘

โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ ๒๖. ๐๖๐๓.๐๒/ ๖ ๒๕๖๔

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๓๗ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง
เรียน ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทศิริลา

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรพนทวี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็น
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธุ์ กิจสนาโยธิน)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๘

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ ๘๖, ๐๖๐๓.๐๒/ ๖ ๒๕๖๘

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๗ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง
เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.นิคม นาคอ้าย

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติภา รวรรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองพันธ์ กิจสนวนโยธิน)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๘

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ อว. ๐๖๐๓.๐๒/ ๖ ๒๕๖๕

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๗ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร ช่างโสมกุลกุล

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก
สาขาวิชาการบริหารการศึกษ สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ศร.จิตมา วรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ที่พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็น
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธุ์ กิจสนาโยสิน)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติงานแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๓๖-๘๘๒๘

โทรสาร ๐-๕๕๓๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ อว. ๐๖๐๓.๐๒/ ๖ ๒๔๙๕

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอมือเืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๙ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

เรียน ดร.ศิริวรรณ ชวัญบุษ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ กิจสนาโยธิน)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๘

โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ ๘๖. ๐๖๐๓.๐๒/ ๖ ๒๕๖๘

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๓๗ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง
เรียน ดร.เตชา ลุนาวงค์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา วรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ในประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็น
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองพันธ์ กิจสนาโยธิน)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๔๖-๘๘๒๘

โทรสาร ๐-๕๕๔๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ ฮว. ๐๖๐๓.๐๒/ ๖ ๒๕๕๗๘

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๗ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง
เรียน ดร.วรรณที ศรีโนนยาง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตินา วรรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะ
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ กิจสนาโยธิน)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร มีภูมิตวีระการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๐๘

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยขั้นตอนที่ 1 ขั้นที่ 1.1

แบบสอบถาม

สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

สอบถามครูหัวหน้างานวิชาการ

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยการศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง จากครูหัวหน้างานวิชาการ

โดยข้อมูลที่ได้นำไปใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานและสถานภาพทางราชการของท่านแต่อย่างใด และข้อมูลที่ได้อาจจะถือเป็นความลับ ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบตามความเป็นจริง คำตอบของท่านถือเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง จากครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

นางสาวธัญนิต มากมี

นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริงของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน

☐ 1 - 5 ปี
☐ 6 - 10 ปี
☐ 10 ปี ขึ้นไป

3. สถานที่ปฏิบัติงาน

☐ โรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
☐ โรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1
☐ โรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
☐ โรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
☐ โรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง จากครูหัวหน้า
งานวิชาการ จำนวน 40 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ ช่องสภาพการดำเนินงานของท่านตามเกณฑ์ ต่อไปนี้

ใช่ หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการนั้น

ไม่ใช่ หมายถึง ไม่มีการดำเนินงานตามรายการนั้น

ข้อ	รายการ	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน	
		ใช่	ไม่ใช่
ด้านที่ 1 บุคคล			
1	ครูมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
2	ครูได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน เพื่อให้มีความรู้ และทักษะในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ และทักษะในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
4	ผู้บริหารเป็นผู้นำในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน		
5	ผู้บริหารสามารถประสานงานสร้างทีมงานและเครือข่าย การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
ด้านที่ 2 งบประมาณ			
6	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิต ของนักเรียน		
7	สถานศึกษาได้รับงบประมาณเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน		
8	สถานศึกษามีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดโครงการ/ กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
9	สถานศึกษามีการระดมทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน		

ข้อ	รายการ	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน	
		ใช่	ไม่ใช่
10	สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้จ่ายและปรับปรุงพัฒนาการใช้งบประมาณพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ		
ด้านที่ 3 วัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร			
11	สถานศึกษามีการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
12	สถานศึกษามีการจัดห้องเรียนให้มีสื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
13	สถานศึกษามีการดูแลรักษาและมีทรัพยากรที่เพียงพอในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
14	สถานศึกษามีการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
15	สถานศึกษามีการนำสารสนเทศหรือสื่อสมัยใหม่อื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
ด้านที่ 4 การบริหารจัดการ			
16	สถานศึกษามีแผนงาน โครงสร้างองค์กร และทีมงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
17	สถานศึกษามีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
18	สถานศึกษามีการปรับหลักสูตรสถานศึกษาและโครงการกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
19	สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลทักษะการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
20	สถานศึกษามีการเสริมแรงให้รางวัลและการยอมรับแก่นักเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดี		

ข้อ	รายการ	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน	
		ใช่	ไม่ใช่
ด้านที่ 5 สังคมและวัฒนธรรม			
21	สังคมและชุมชนให้การสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา		
22	ชุมชนสนับสนุนทรัพยากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
23	วัฒนธรรมท้องถิ่นส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
24	ผู้ประกอบการมีทัศนคติที่ดีและสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา		
25	สังคม ชุมชน หรือหน่วยงานภายนอกมีการสนับสนุนและช่วยเหลือในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
ด้านที่ 6 เทคโนโลยี			
26	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกสนับสนุนอุปกรณ์เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
27	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกสนับสนุนการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีและการใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย		
28	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกสนับสนุนโปรแกรมเสริมสร้างการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ		
29	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกมีการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
30	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกมีการสื่อสารกับผู้บริหาร ครู นักเรียน หรือผู้ประกอบการ ผ่านเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ		

ข้อ	รายการ	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน	
		ใช่	ไม่ใช่
ด้านที่ 7 เศรษฐกิจ			
31	ผู้ประกอบการ ครอบครัว และชุมชน มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ส่งเสริม ต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
32	ชุมชน ผู้ปกครอง มีการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
33	ชุมชน ผู้ปกครอง สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
34	ชุมชน ผู้ปกครอง สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนานวัตกรรมการสอนใหม่ ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
35	ชุมชน ผู้ปกครอง สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
ด้านที่ 8 นโยบาย			
36	หน่วยงานต้นสังกัดมีกฎหมายและข้อบังคับที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
37	หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายการศึกษาที่สนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
38	หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่นำมาสู่การพัฒนานักเรียนให้ทันต่อการดำรงชีวิต ความเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน		
39	สถานศึกษานำนโยบายต้นสังกัดลงสู่การจัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
40	การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองส่งผลต่อนโยบายและการดำเนินงานพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา		

ตอนที่ 3 สอบถามปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

สถานศึกษาของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์และ
ทรัพยากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ
และด้านนโยบาย ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาอย่างไรบ้าง (โปรดระบุ)

1. ด้านบุคคล.....

.....

2. ด้านงบประมาณ.....

.....

3. ด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร.....

.....

4. ด้านการบริหารจัดการ.....

.....

5. ด้านสังคมและวัฒนธรรม.....

.....

6. ด้านเทคโนโลยี.....

.....

7. ด้านเศรษฐกิจ.....

.....

8. ด้านนโยบาย.....

.....

ขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

นางสาวธัญชนิต มากมี ผู้วิจัย

เครื่องมือวิจัยชั้นตอนที่ 1 ชั้นที่ 1.2

แบบสัมภาษณ์

ปัญหาและความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง
สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยการศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง จากผู้บริหารสถานศึกษา

โดยข้อมูลที่ได้นำไปใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานและสถานภาพทางราชการของท่านแต่อย่างใด และข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบตามความเป็นจริง คำตอบของท่านถือเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง จากผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

นางสาวธัญชนิต มากมี

นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. สถานที่ทำงาน.....
3. เบอร์โทรศัพท์..... ID LINE.....
4. E - mail.....
5. วัน เวลา ที่ทำการสัมภาษณ์ วันที่..... เดือน..... พ.ศ.
6. สถานที่ทำการสัมภาษณ์.....
7. เริ่มสัมภาษณ์เวลา..... น. สิ้นสุดเวลา..... น.

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

สถานศึกษาของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ และด้านนโยบายที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาอย่างไรบ้าง และท่านมีความต้องการที่จะพัฒนาหรือแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร (โปรดระบุในช่องว่าง)

รายการ	ปัญหา	ความต้องการ
ด้านบุคคล		
		
		
		
		
ด้านงบประมาณ		
		
		
		
		

รายการ	ปัญหา	ความต้องการ
ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากร		
ด้านการ บริหารจัดการ		
ด้านสังคมและ วัฒนธรรม		
ด้านเทคโนโลยี		
ด้านเศรษฐกิจ		
ด้านนโยบาย		

**ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง**

ท่านมีข้อเสนอแนะอื่นเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

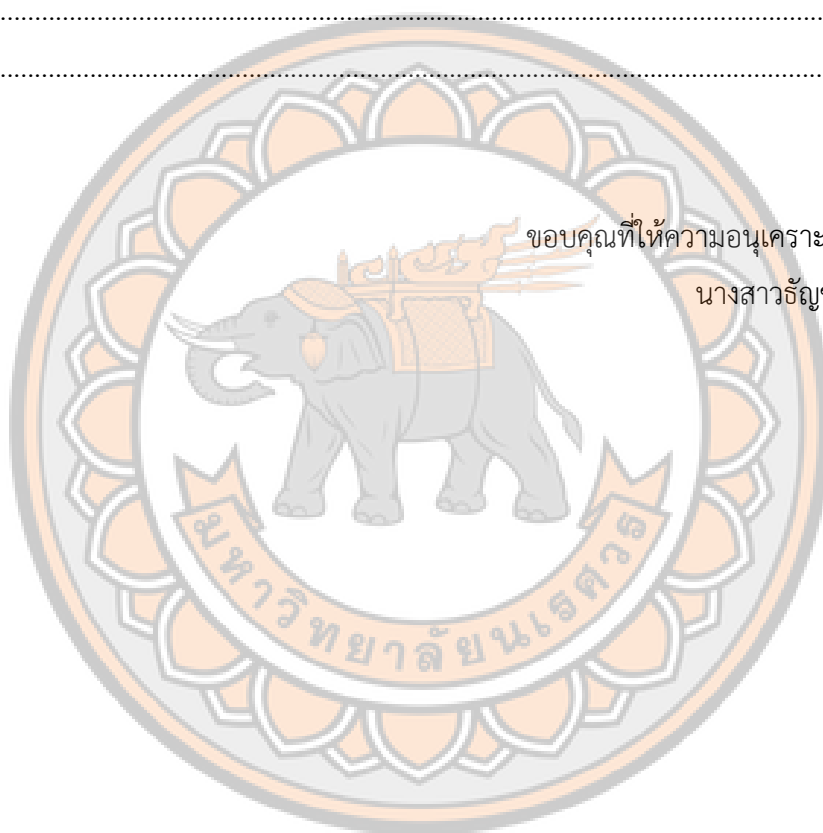
.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

นางสาวธัญชนิต มากมี ผู้วิจัย

เครื่องมือวิจัยขั้นตอนที่ 1 ขั้นที่ 1.3

แบบสัมภาษณ์

แนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยการศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง จากผู้บริหารสถานศึกษา

โดยข้อมูลที่ได้นำไปใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานและสถานภาพทางราชการของท่านแต่อย่างใด และข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบตามความเป็นจริง คำตอบของท่านถือเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากครูหัวหน้างานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 แนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และมาตรการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

วิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพในอนาคตที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ซึ่งได้จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางของสถานศึกษา

พันธกิจ หมายถึง งานหรือภารกิจที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่กำหนด

เป้าหมาย หมายถึง จุดหมายปลายทางหรือเป้าประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นหลังจากได้ดำเนินการตามพันธกิจ โดยสอดคล้องกับพันธกิจที่กำหนด

กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางสำคัญหรือวิธีดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ซึ่งได้จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทาง โดยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย

มาตรการ หมายถึง ข้อกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับดำเนินการตามกลยุทธ์ ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ของการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ซึ่งได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และแนวทางของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

นางสาวธัญนิต มากมี

นิสิตรระดับดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. สถานที่ทำงาน.....
3. เบอร์โทรศัพท์..... ID LINE.....
4. E - mail.....
5. วัน เวลา ที่ทำการสัมภาษณ์ วันที่..... เดือน..... พ.ศ.
6. สถานที่ทำการสัมภาษณ์.....
7. เริ่มสัมภาษณ์เวลา..... น. สิ้นสุดเวลา..... น.

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากครูหัวหน้างานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากครูหัวหน้างานวิชาการ

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านบุคคล พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานร้อยละสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ 1) ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้และทักษะในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 2) ผู้บริหารเป็นผู้นำในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 3) ผู้บริหารสามารถประสานงานสร้างทีมงานและเครือข่ายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 98.00 ได้แก่ 1) ครูมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และร้อยละต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 94.00 ได้แก่ 1) ครูได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน เพื่อให้มีความรู้และทักษะในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

1.2 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านงบประมาณ พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานร้อยละสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 98.00 ได้แก่ 1) สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน 2) สถานศึกษามีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 3) สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้จ่ายและปรับปรุงพัฒนาการใช้งบประมาณพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 94.00 ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการระดมทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และร้อยละต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 90.00 ได้แก่ 1) สถานศึกษาได้รับงบประมาณเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

1.3 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานร้อยละสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการนำสารสนเทศหรือสื่อสมัยใหม่อื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 98.00 ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 2) สถานศึกษามีการจัดห้องเรียนให้มีสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และร้อยละต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 94.00 ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการดูแลรักษาและมีทรัพยากรที่เพียงพอในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

1.4 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านบริหารจัดการ พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานร้อยละสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลทักษะการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 2) สถานศึกษามีการเสริมแรงให้รางวัลและการยอมรับแก่นักเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดี รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 98.00 ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการปรับหลักสูตรสถานศึกษาและโครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และร้อยละต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 92.00 ได้แก่ 1) สถานศึกษามีแผนงาน โครงสร้างองค์กร และทีมงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

1.5 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานร้อยละสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ 1) สังคมและชุมชนให้การสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา 2) สังคม ชุมชน หรือหน่วยงานภายนอกมีการสนับสนุนและช่วยเหลือในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 98.00 ได้แก่ 1) วัฒนธรรมท้องถิ่นส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และร้อยละต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 96.00 ได้แก่ 1) ชุมชนสนับสนุนทรัพยากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 2) ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีและสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

1.6 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านเทคโนโลยี พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงาน ร้อยละสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 88.00 ได้แก่ 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกสนับสนุนอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 86.00 ได้แก่ 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกมีการสื่อสารกับผู้บริหาร ครู นักเรียน หรือผู้ปกครอง ผ่านเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และร้อยละต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 74.00 ได้แก่ 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกมีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

1.7 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงาน ร้อยละสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 82.00 ได้แก่ 1) ชุมชน ผู้ปกครอง สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 80.00 ได้แก่ 1) ชุมชน ผู้ปกครองมีการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และร้อยละต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 70.00 ได้แก่ 1) ผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชน มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 2) ชุมชน ผู้ปกครอง สนับสนุน งบประมาณในการพัฒนานวัตกรรมการสอนใหม่ ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

1.8 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านนโยบาย พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงาน ร้อยละสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ 1) หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายการศึกษาที่สนับสนุน การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 2) หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษาที่นำมาสู่การพัฒนานักเรียนให้ทันต่อการดำรงชีวิตความเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 98.00 ได้แก่ 1) หน่วยงานต้นสังกัดมีกฎหมายและข้อบังคับที่ส่งเสริม ต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และ 2) สถานศึกษานำนโยบายต้นสังกัดลงสู่การจัดโครงการ/ กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และร้อยละต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 90.00 ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองส่งผลต่อนโยบายและการดำเนินงานพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา

2. ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากครูหัวหน้างานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ปัญหาด้านบุคคล ได้แก่

1. บุคลากรมีไม่ครบชั้นเรียน
2. มีความรู้ความสามารถไม่ตรงสาขาวิชาเอก
3. มีคุณวุฒิไม่ตรงกับงานที่ได้รับมอบหมาย
4. ขาดแคลนบุคลากรวิชาเอกเฉพาะทาง

2.2 ปัญหาด้านงบประมาณ ได้แก่

1. งบประมาณไม่เพียงพอ
2. การของบประมาณประจำปีงบประมาณไม่ได้รับการจัดสรรอย่างต่อเนื่อง
3. ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน

2.3 ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร ได้แก่

1. วัสดุอุปกรณ์ชำรุด เสื่อมโทรม ไม่ทันสมัย
2. วัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

2.4 ปัญหาด้านบริหารจัดการ ได้แก่

1. ขาดความต่อเนื่องในการบริหารจัดการเนื่องจากเปลี่ยนผู้บริหารสถานศึกษา และก่อนหน้านี้โรงเรียนไม่มีผู้บริหาร
2. การให้ความร่วมมือของเครือข่ายผู้ปกครองในเรื่องการให้ความสำคัญกับการดูแล อบรมสั่งสอนลูกหลานหรือผู้เรียนด้านทักษะชีวิต

2.5 ปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่

1. ปัญหายาเสพติด
2. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม
3. ความหลากหลายทางชาติพันธุ์
4. ผู้ปกครองต้องออกไปใช้แรงงานต่างจังหวัดและนักเรียนอาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย

2.6 ปัญหาด้านเทคโนโลยี ได้แก่

1. สื่อและเทคโนโลยียังไม่ครอบคลุมและทันสมัย
2. ขาดอุปกรณ์ ไอที คอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต
3. ขาดความรู้ในการใช้เทคโนโลยี
4. ความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนยังไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนอาจตกเป็นเหยื่อจากมิจฉาชีพได้

2.7 ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

1. ครอบครัวยากจนและชุมชนยากจน
2. เศรษฐกิจไม่ดี สินค้าราคาแพง

2.8 ปัญหาด้านนโยบาย ได้แก่

1. นโยบายมีมากเกินไป ไม่แน่นอนและมีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ
2. นโยบายไม่สามารถปฏิบัติได้จริง

3. ผลการศึกษาความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการศึกษาความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาดังนี้

3.1 ความต้องการด้านบุคคล ประกอบด้วย

1. การเพิ่มครูให้ครบชั้นและตรงตามสาขาวิชา
2. มีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง และให้ครูใช้เทคโนโลยีในการสอน

3.2 ความต้องการด้านงบประมาณ ประกอบด้วย

1. ต้องการงบประมาณในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ
2. การสนับสนุนและการระดมทุนจากหน่วยงานภายนอก

3.3 ความต้องการด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร ประกอบด้วย

1. วัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร ที่เพียงพอต่อการพัฒนานักเรียน
2. อุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี สัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ทันสมัยและครอบคลุมและใช้งาน
ได้สะดวกรวดเร็ว

3.4 ความต้องการด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย

1. การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง โดยเน้นการมีส่วนร่วม
2. การดำเนินการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
3. ส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบเข้าอบรมสัมมนา คิดค้นพัฒนานวัตกรรม
ทางการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
4. การประชาสัมพันธ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่เข้าถึงง่าย

3.5 ความต้องการด้านสังคมและวัฒนธรรม ประกอบด้วย

1. ให้หน่วยงานภายนอก วิทยากรท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความรู้ด้าน
การพัฒนาทักษะของชีวิตนักเรียน
2. ส่งเสริมด้านคุณธรรม การสืบสานวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น
3. มีแนวทางหรือระเบียบกฎหมายกำหนดให้ผู้ปกครองดูแลพฤติกรรมให้เวลา
ลูกหลานให้มากขึ้น
4. มีกฎระเบียบที่ฝึกวินัยนักเรียนในสถานศึกษา

3.6 ความต้องการด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วย

1. สื่อด้านทักษะชีวิตที่เผยแพร่หลายช่องทาง
2. มีเทคโนโลยีที่เสถียรภาพ สามารถใช้เทคโนโลยีร่วมกับชุมชนได้
3. พัฒนาความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้อง
4. ผู้ปกครองกำกับดูแลนักเรียนในเรื่องการใช้โทรศัพท์และการเล่นเกมคอมพิวเตอร์

3.7 ความต้องการด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

1. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนทุนการศึกษาครอบครัวที่มีฐานะยากจน
2. ให้มีการส่งเสริมทักษะอาชีพ การทำอาชีพเสริม ส่งเสริมการจัดการศึกษาควบคู่
พร้อมกับทางด้านเศรษฐกิจจากชุมชน
3. ส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชน

3.8 ความต้องการด้านนโยบาย ประกอบด้วย

1. นโยบายให้สอดคล้องกับปัญหาของสถานศึกษา
2. ลดนโยบายซ้ำซ้อน
3. ลดกิจกรรมโครงการที่ไม่จำเป็นเพื่อให้ครูได้จัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 3 แนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และมาตรการ

1. จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ท่านคิดว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรกำหนด **วิสัยทัศน์** อย่างไร

2. จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ท่านคิดว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรกำหนด **พันธกิจ** อย่างไร

3. จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ท่านคิดว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรกำหนด **เป้าหมาย** อะไรบ้าง อย่างไร

4. จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ท่านคิดว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรกำหนด**กลยุทธ์**อะไรบ้าง อย่างไร (1. ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2. ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3. ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด 4. ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น)

.....

.....

.....

.....

.....

5. จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ท่านคิดว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรกำหนด**มาตรการ**อะไรบ้าง อย่างไร (1. ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2. ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3. ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด 4. ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น)

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

นางสาวธัญนิต มากมี ผู้วิจัย

เครื่องมือวิจัยขั้นตอนที่ 2

การตรวจสอบความเหมาะสม

ของร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

คำชี้แจง

แบบตรวจสอบความเหมาะสมฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยการศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

โดยข้อมูลที่ได้นำไปใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานและสถานภาพทางราชการของท่านแต่อย่างใด และข้อมูลที่ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบตามความเป็นจริง คำตอบของท่านถือเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

แบบตรวจสอบความเหมาะสมฉบับนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิจะพิจารณาจาก 5 ประเด็นหลัก ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความเหมาะสมของวิสัยทัศน์ของร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ประเด็นที่ 2 ความเหมาะสมของพันธกิจของร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ประเด็นที่ 3 ความเหมาะสมของเป้าหมายของร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ประเด็นที่ 4 ความเหมาะสมของกลยุทธ์ของร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ประเด็นที่ 5 ความเหมาะสมของมาตรการของร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

นางสาวธัญนิต มากมี

นิสิตระดับดุขฎิบัณจติ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ - นามสกุล.....
2. ตำแหน่ง.....
3. สถานที่ทำงาน.....
3. เบอร์โทรศัพท์..... ID LINE.....
4. E - mail.....

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

การตรวจสอบความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร
เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา		ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
		มีความเหมาะสม (คงเดิม)	ข้อเสนอแนะ
รายการ	รายละเอียด		
วิสัยทัศน์	องค์กรที่ส่งเสริมการบริหารจัดการ สถานศึกษาให้มีคุณภาพและทักษะชีวิต อย่างสมดุลรอบด้าน		
พันธกิจ	1. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 2. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญ ในการนำองค์ความรู้มาพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน 3. สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาและการพัฒนา		

ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา		ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
		มีความเหมาะสม (คงเดิม)	ข้อเสนอแนะ
รายการ	รายละเอียด		
	ทักษะชีวิตของนักเรียน		
เป้าหมาย	1. นักเรียนมีทักษะชีวิตรอบด้าน สามารถอยู่ในสังคมรอบด้าน ได้อย่างเท่าทันและมีความสุข 2. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความเชี่ยวชาญและ มีองค์ความรู้ในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 3. สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา เพื่อใช้จัด กิจกรรมพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ และทักษะชีวิต		
กลยุทธ์	1. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพและทักษะชีวิต ของนักเรียนในสถานศึกษา 2. สนับสนุนสถานศึกษาให้นำ เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญใน การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 4. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ สถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ใน การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		

ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา		ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
		มีความเหมาะสม (คงเดิม)	ข้อเสนอแนะ
รายการ	รายละเอียด		
	5. สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา		
มาตรการ	กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพและทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา		
	1. ส่งเสริมให้สถานศึกษาบูรณาการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม 2. จัดค่ายพัฒนาทักษะชีวิตให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3. บูรณาการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
	กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนสถานศึกษาให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ		
	1. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับสถานศึกษา 2. ส่งเสริมสถานศึกษาให้นำสื่อและเทคโนโลยี เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน 3. จัดทีมนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และช่วยเหลือด้านการใช้		

ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา		ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
		มีความเหมาะสม (คงเดิม)	ข้อเสนอแนะ
รายการ	รายละเอียด		
	สื่อและเทคโนโลยี		
มาตรการ (ต่อ)	กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
	1. พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยการอบรม ประชุม สัมมนา ให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
	2. ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้มีการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
	3. สนับสนุนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้คิดค้น พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
	กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
	1. ส่งเสริมและระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		
	2. พัฒนาระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยง ครอบคลุมข้อมูลของนักเรียนในทุกมิติระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา		

ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหาร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา		ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
		มีความเหมาะสม (คงเดิม)	ข้อเสนอแนะ
รายการ	รายละเอียด		
	3. ส่งเสริมการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน		
มาตรการ (ต่อ)	กลยุทธ์ที่ 5 สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา		
	1. ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน 2. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และรายงานความก้าวหน้าของสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้กับผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3. บูรณาการโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		

ลงชื่อ.....ผู้ทรงคุณวุฒิ
(.....)

**แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์
ของร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง**

.....

คำชี้แจง

แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยการศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง มีวัตถุประสงค์ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) กลยุทธ์ และ 5) มาตรการ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

นางสาวธัญชนิต มากมี

นิสิตระดับดุขุภีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริงของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. ตำแหน่ง

- ☐ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
- ☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา
- ☐ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
- ☐ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ☐ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน

- ☐ 1 - 5 ปี
- ☐ 6 - 10 ปี
- ☐ 10 ปี ขึ้นไป

4. สถานที่ปฏิบัติงาน

- ☐ โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2
- ☐ โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2
- ☐ โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
- ☐ โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
- ☐ โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1

[illegible]

ภาคผนวก ค ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามเพื่อการวิจัย

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามแบบสอบถาม
สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง
สอบถามครูหัวหน้างานวิชาการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
เพศ							
1	ชาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	หญิง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน							
1	1 - 5 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	6 - 10 ปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	10 ปี ขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
สถานที่ปฏิบัติงาน							
1	โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรดิตถ์ เขต 1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัย เขต 2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุทัยธานี เขต 2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
 ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง
 จากครูหัวหน้างานวิชาการ

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
ด้านที่ 1 บุคคล							
1	ครูมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ครูได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน เพื่อให้มีความรู้และทักษะในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้และทักษะในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารเป็นผู้นำในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสามารถประสานงานสร้างทีมงานและเครือข่ายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
ด้านที่ 2 งบประมาณ							
6	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	สถานศึกษาได้รับงบประมาณเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
8	สถานศึกษามีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
9	สถานศึกษามีการระดมทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
10	สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้จ่ายและปรับปรุงพัฒนาการใช้งบประมาณพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านที่ 3 วัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร							
11	สถานศึกษามีการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้อื้ออำนวยส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	สถานศึกษามีการจัดห้องเรียนให้มีสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	สถานศึกษามีการดูแลรักษาและมีทรัพยากรที่เพียงพอในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	สถานศึกษามีการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	สถานศึกษามีการนำสารสนเทศหรือสื่อสมัยใหม่อื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านที่ 4 การบริหารจัดการ							
16	สถานศึกษามีแผนงาน โครงสร้างองค์กรและทีมงาน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
17	สถานศึกษามีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	สถานศึกษามีการปรับหลักสูตรสถานศึกษาและโครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลทักษะการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	สถานศึกษามีการเสริมแรงให้รางวัลและการยอมรับแก่นักเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านที่ 5 สังคมและวัฒนธรรม							
21	สังคมและชุมชนให้การสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	ชุมชนสนับสนุนทรัพยากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	วัฒนธรรมท้องถิ่นส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	ผู้ประกอบการมีทัศนคติที่ดีและสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	สังคม ชุมชน หรือหน่วยงานภายนอกมีการสนับสนุนและช่วยเหลือในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	0	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
ด้านที่ 6 เทคโนโลยี							
26	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกสนับสนุนอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกสนับสนุนการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีและการใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกสนับสนุนโปรแกรมเสริมสร้างการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกมีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
30	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภายนอกมีการสื่อสารกับผู้บริหาร ครู นักเรียน หรือผู้ปกครอง ผ่านเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านที่ 7 เศรษฐกิจ							
31	ผู้ประกอบการ ครอบครัว และชุมชนมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	ชุมชน ผู้ปกครอง มีการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	0	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
33	ชุมชน ผู้ปกครอง สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	ชุมชน ผู้ปกครอง สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนานวัตกรรมการสอนใหม่ ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	ชุมชน ผู้ปกครอง สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในการเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านที่ 8 นโยบาย							
36	หน่วยงานต้นสังกัดมีกฎหมายและข้อบังคับที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37	หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายการศึกษาที่สนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38	หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่นำมาสู่การพัฒนาให้นักเรียนให้ทันต่อการดำรงชีวิตความเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
39	สถานศึกษานำนโยบายต้นสังกัดลงสู่การจัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40	การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองส่งผลต่อนโยบายและการดำเนินงานพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
1	สถานศึกษาของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับ ด้านบุคคล ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนในสถานศึกษาอย่างไรบ้าง (โปรดระบุ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	สถานศึกษาของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับ ด้านงบประมาณ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนในสถานศึกษาอย่างไรบ้าง (โปรดระบุ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	สถานศึกษาของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับ ด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนในสถานศึกษาอย่างไรบ้าง (โปรดระบุ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	สถานศึกษาของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับ ด้านการบริหารจัดการ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนในสถานศึกษาอย่างไรบ้าง (โปรดระบุ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	สถานศึกษาของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนในสถานศึกษาอย่างไรบ้าง (โปรดระบุ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
6	สถานศึกษาของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับ ด้านเทคโนโลยี ที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนในสถานศึกษาอย่างไรบ้าง (โปรดระบุ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	สถานศึกษาของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับ ด้านเศรษฐกิจ ที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนในสถานศึกษาอย่างไรบ้าง (โปรดระบุ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	สถานศึกษาของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับ ด้านนโยบาย ที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนในสถานศึกษาอย่างไรบ้าง (โปรดระบุ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ข้อคำถามแบบสัมภาษณ์
 ปัญหาและความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง
 สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
1	ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	สถานที่ทำงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	เบอร์โทรศัพท์ , ID LINE	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	E - mail	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	วัน เวลา ที่ทำการสัมภาษณ์ วันที่..... เดือน..... พ.ศ.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	สถานที่ทำการสัมภาษณ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	เริ่มสัมภาษณ์เวลา..... น. สิ้นสุดเวลา..... น.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
1. สถานศึกษาของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ และด้านนโยบาย ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาอย่างไรบ้าง และท่านมีความต้องการที่จะพัฒนาหรือแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร							
ด้านบุคคล							
1	ปัญหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ความต้องการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านงบประมาณ							
1	ปัญหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ความต้องการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร							
1	ปัญหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ความต้องการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการบริหารจัดการ							
1	ปัญหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ความต้องการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
ด้านสังคมและวัฒนธรรม							
1	ปัญหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ความต้องการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านเทคโนโลยี							
1	ปัญหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ความต้องการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านเศรษฐกิจ							
1	ปัญหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ความต้องการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านนโยบาย							
1	ปัญหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ความต้องการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
1	ท่านมีข้อเสนอแนะอื่นเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ข้อคำถามแบบสัมภาษณ์
 แนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง
 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
1	ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	สถานที่ทำงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	เบอร์โทรศัพท์ , ID LINE	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	E - mail	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	วัน เวลา ที่ทำการสัมภาษณ์ วันที่..... เดือน..... พ.ศ.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	สถานที่ทำการสัมภาษณ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	เริ่มสัมภาษณ์เวลา..... น. สิ้นสุดเวลา..... น.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากครูหัวหน้างานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
1	ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากครูหัวหน้างานวิชาการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากครูหัวหน้างานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผลการศึกษาความต้องการของการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา จากผู้บริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

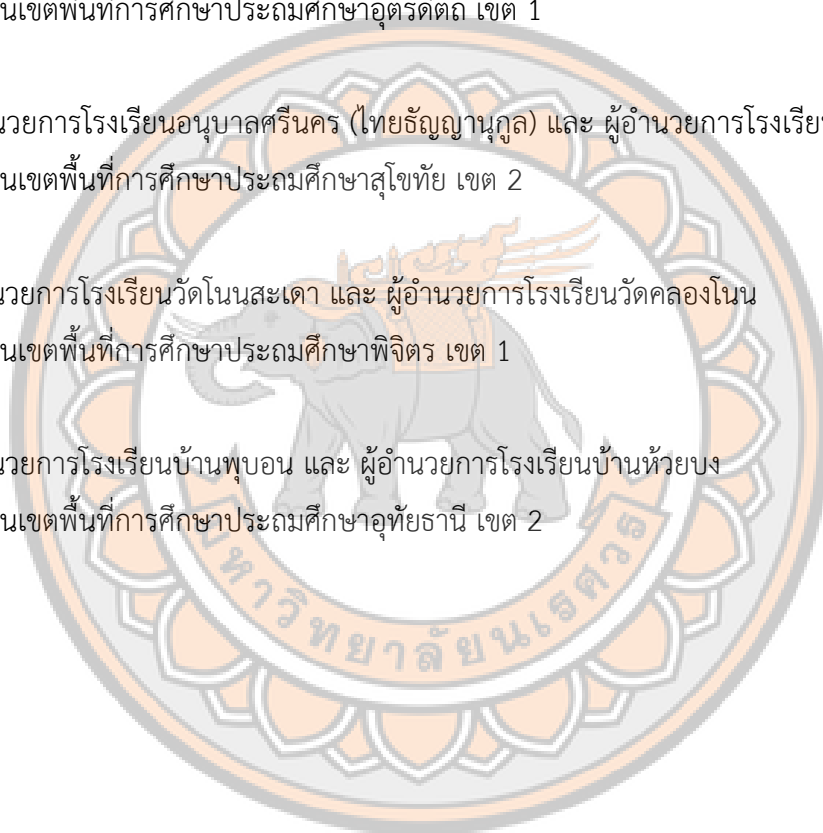
ตอนที่ 3 แนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย วิสัยทัศน์
พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และมาตรการ

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
1	จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนใน สถานศึกษา ท่านคิดว่าสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ควรกำหนด วิสัยทัศน์ อย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนใน สถานศึกษา ท่านคิดว่าสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ควรกำหนด พันธกิจ อย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา และ ความต้องการการพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนในสถานศึกษา ท่านคิดว่าสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรกำหนด เป้าหมาย อย่างไร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความ ต้องการการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ในสถานศึกษา ท่านคิดว่าสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรกำหนด กลยุทธ์ อย่างไร (1. ด้านการตระหนักรู้ และเห็นคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น 2. ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3. ด้านการจัดการอารมณ์และ ความเครียด 4. ด้านการสร้าง สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
5	จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียนในสถานศึกษา ท่านคิดว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ควรกำหนดมาตรการ อย่างไร (1. ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น 2. ด้านการคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์ 3. ด้านการจัดการอารมณ์ และความเครียด 4. ด้านการสร้าง สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ง ตัวอย่างหนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลวิจัย จากครูหัวหน้างานวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบัวจันทร์ และ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมทาวนาราม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
2. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไชยมงคล และ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านชานสามัคคี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1
3. ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลศรีนคร (ไทยธัญญานุกุล) และ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านลานตาเมือง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
4. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโนนสะอาด และ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคลองโนน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
5. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพุบอน และ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยบง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 2

ที่ ฮว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๑๖๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอมือเืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบัวจันทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๒ ฉบับ

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุุฎิบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาคุณ)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๖๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๖๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ ฮว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๑๖๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๑

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมหาวนาราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๒๐ ฉบับ

ด้วย นางสาวอัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปริญญาตรี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาคคุณ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวอัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๑๖๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไชยมงคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๒.....ฉบับ

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา วรเนศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา วรเนศรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ ฮว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๑๖๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสามัคคี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน.....๒.....ฉบับ

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุฏบัฏบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๐๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๐๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๓๖๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๓๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลศรีนคร (ไทยัญญานุกุล)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน.....๒.....ฉบับ

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปริญญาตรี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นานอม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๐๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๐๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๕๕

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๑๖๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๓๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านลานตาเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๒๐๐ ฉบับ

ด้วย นางสาวธัญนิศ มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา วรเนศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามย์ นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวธัญนิศ มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๑๖๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโนนสะอาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน.....๒.....ฉบับ

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาของบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๖๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๖๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๑๖๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๓๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคลองโนน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน.....๒.....ฉบับ

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาขั้นสูง โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา วรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในกรณีทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นารสิม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๐๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๐๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔

ที่ ๘๖ ๐๖๐๓.๐๒/ว ๑๖๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพุบอน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๒ ฉบับ

ด้วย นางสาวธัญนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา วรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในกรทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา นามัน)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๓. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๐๖-๘๘๐๗

โทรสาร ๐-๕๕๐๖-๘๘๐๖

๒. นางสาวธัญนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๕๔

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๑๖๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยบง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน.....๒.....ฉบับ

ด้วย นางสาวธัญชนิต มากมี รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๕๒๑ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุฎบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา วรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา นาสุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวธัญชนิต มากมี

โทร ๐๘-๖๘๓๘-๘๘๔๔